

Naročnina ena mesečno 25 Din.
za izmenjavo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Kraljeva ulica 5. Telefon
št. 8122 8123 8124 8125 in 8126
Maribor: Aleksandrova cesta 18. Telef.
št. 440
Celje: Kocanova ulica 2. Telefon
št. 190.

Rokopisi se ne vračajo.
— Oglaš po tarifi —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125 in 8126
Ispravniki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492
Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 18. Telefon št. 455
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190
Računi pri pošti št. 604. Savodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praha št. 78.180;
Wien št. 105.241.

Ljubljana, 4. februarja.
Španski diktator general Primo de Rivera je brez posebne težave potlačil vojaško ustajo, ki se je pripravljala v številnih mestih dežele in bi imela izbruhiti pretekli terek. Zarota je bila točkar širše zasnovana nego prejšnja leta. Zapleteni so vanjo ne samo diktatorju vedno sovražno krogi topiških oficirjev, marveč baje tudi del mornarice. Se zanimivejša pa je, da so se komplotu pridružili in mu celo na čelo stopile nekatere civilne osebe, bivši politiki, tako republikanec Lerroux in pa bivši večkratni ministrski predsednik Garcia Prieto.

Garcia Prieto je bil pred leti poleg grofa Romanonesa eden izmed voditeljev liberalne stranke. Med vojno je leta 1917 dvakrat načeloval španski vladi. L. 1918. je bil zunanji minister v Maurovem koalicijskem kabinetu v novembru 1918. pa je sestavil vlado skupaj z Romanonesom kot zunanji ministrom. Od decembra 1922 je Garcia Prieto stal na čelu zadnji španski parlamentarni vladi, ki jo je 14. septembra 1923. vrgla vojaška revolucija generala Prima de Riveru.

Po več kot petletnem političnem molku in onemoglosti je smatral zdaj zadnji španski parlamentarni šef vlade, da je napočil čas, da se vrže diktatura in obnovi liberalna ustava in parlamentarni režim. S svojim podjetjem ni imel sreče. Zarotniki niso držali besede in so pustili na cedilo svojega voditelja, ki čaka v ječi diktatorjeve sodbe. Le lahko toponištvo v Ciudad Realu se je postavilo na njegovo stran, a ta upor je bil nemudoma in z lahkoto udušen.

Primo de Rivera je imel že večkrat opraviti z manjšimi vojaškimi upori, tudi v septembru 1926. ko je razpustil artiljerijski oficirski kor, in pa lani, ko se mu je uprla artiljerijska šola v Segoviji. Vsakokrat je diktator brez težave obvladal situacijo. Pri tem je zanimalivo, da so vedno vsi nemiri izhajali baš iz toponištva. In sicer iz oficirskih vrst, dočim so se druge vojaške formacije vselej postavile na stran diktatorja.

Po izkušnjah vseh dosedanjih revolt, tudi po zadnji ki jo je uprizoril Garcia Prieto, se mora soditi, da je diktatura trdnje zasidrana na Špankem, nego si žele onemogli parlamentarci starega režima in zatrite oficirske junte, ki so prizadevale deželi toliko zla in jo pripirale na rob prepada. Čeprav ima Primo de Rivera še dokaj nepomirljivih sovražnikov, ki preže iz inozemstva na njegov konec, se mora le pritrčiti, da je večina španskega naroda hvaležna diktatorju, ker je likvidiral krvavo maroško vojno, odpravil anarhijo, vnel mir in omogočil gospodarsko obnovo dežele. Javno mnenje je nezaupno napram s'ehernemu poizkusu nasilne izpremembe, ker se boji povratka starega kaosa. Oficirskih junt in lažnega parlamentarizma, ki je uničeval moč Španije, je dežela do grla sita. V te pasivni opori javnega mnenja je Primo va glavna moč poleg zaupanja krone in zvestih izvršnih organov ter večine armade, zlasti nižjih oficirjev in prostakov. Španija sprejema Riverov režim, ker v danih razmerah nima boljše izbire.

Seveda pa diktatorski režim ne bo mogel trajati doli časa, nego je potrebno, da izvede do kraja sanacijo dežele. Cista vojaška diktatura se je že v oktobru 1927 razvila v polparlamentarni režim z imenovanjem Narodne skupščine, ki ima za sedaj samo še posvetovalno pravico. Sam Primo de Rivera je v noveletnem govoru napovedal še nadaljnih pet let svoje vlade. A si moti, bo pokazala bodočnost. Za sedaj se ni opaziti tiste konstruktivne sile, ki bi mogla vrediti sedanjí režim. Po vsakem uporu je Primova moč večja, tudi po revolti Garcie Priete ni oslabea.

Avdijence na dvoru

Beograd, 4. febr. p. Danes so bili v avdijenci na dvoru zagrebški župan dr. Srkulj, znani kipar Meštrović in novi dunajski poslanik Milojević.

Imenovanje pomočnikov prometnega in finančnega ministra

Beograd, 4. februarja p. Za pomočnika prometnega ministra je imenovan — — — pomočnik in bivši direktor sarajevske železniške direkcije Sabo Jelić, za pomočnika finančnega ministra g. Gospodnetić.

Sprememba deviznega pravilnika

Beograd, 4. febr. p. Od včeraj je v veljavi novi sklep ministrskega sveta z dne 26. januarja o ureditvi prometa z devizami in valutami. Po tem sklepu se 1. določeni rok šestih mesecev v čl. 11 pravilnika o organizaciji prometa z devizami in valutami zmanjša na tri mesece; 2. v bodoče vrši osiguranje valute pri izvozu sirovega bakra, svinec v ploščah, umetnih gnojil, asfalta in materiala za strojenje kož v smislu čl. 16. pravilnika o organizaciji prometa z devizami in valutami.

Prof. dr. Pitamic — poslanik v Washingtonu

Praški poslanik Lazarević gre v Varšavo, v Prago pa pride dr. Grga Angjelinović

Beograd, 4. februarja. p. Danes opoldne je bil sprejet v avdijenci zastopnik zunanje ministarstva dr. Kosta Kumanudić. Kralj je pri tej priliki podpisal ukaze o sledečih spremembah v diplomatski službi: Dosedanji poslanik v Pragi Branko Lazarević je premeščen za poslanika v Varšavo, bivši minister doktor Grga Angjelinović je imenovan za poslanika v Pragi, profesor ljubljanske

univerze dr. Leonid Pitamic pa za poslanika v Washingtonu.

Za poslanika v Buenos Airesu bo po zadrlu iz diplomatskih krogov imenovan profesor zagrebške univerze dr. Milorad Stražnicki, za poslanika v Brnu pa prihaja v pošte bivši zastopnik ministra zunanjih del dr. Ilija Šumenković.

Redukcija cerkvenih praznikov v drž. uradih

Državni uradi bodo praznovali komaj polovico dosedanjih cerkvenih praznikov — Uradi morajo poslovati dopoldne in popoldne

Beograd, 4. februarja. p. Ministrski predsednik Pera Živković je izdal naredbu, ki ureja vprašanje praznovanja praznikov v državnih uradih. Kakor znano so se zlasti gospodarski krogi pritoževali zaradi nešteti praznikov, ob katerih so počivali tudi državni uradi. Naredba razen tega ureja tudi delovni čas v državnih uradih in predpisuje, da morajo biti državni uradi odprti dopoldne in popoldne. Posamezni predstojniki uradov so odgovorni za to, da se bodo podrejeni uradniki vestno držali predpisanega delovnega časa in točno prihajali v urad.

Glede praznovanja praznikov predpisuje naredba, da praznujejo praznike državni uradniki po svoji veroizpovedi, in sicer veljajo:

Za pravoslavne: Sv. Sava (en dan). Božič (dva dni). Velika noč (dva dni).

Binkošti (dva dni) in krsna slava (en dan).

Za katoličane: Božič (dva dni). Velika noč (dva dni). Binkošti (dva dni). Vsi svetci (en dan) in Telovo (en dan).

Za muslimane: Kuraban Bajram (tri dni). Ramazan Bajram (tri dni). Medvud (en dan).

Končno zabranjuje naredba ministrskega predsednika med uradnimi urami in v uradnih prostorih uživanje kakršne koli pišace in tudi kave.

Obenem naroča ministrski predsednik vsem državnim uradom, da se morajo uradni prostori izkoristiti kar najbolj racionalno in po možnosti nastaniti vsi državni uradi v državnih zgradbah, da se na ta način izogne država visokim najemninam. Oddajanje državnih zgradb v stanovanjske svrhe se principijelno zabranjuje.

Narodni železničarji za prometne reforme

Interesantne izjave predsednika UJNZB o aktualnih prometnih in personalnih vprašanjih

Beograd, 4. februarja. r. Predsednik Udrženja narodnih železničarjev načelnik Milan Jokić, je dal novinarjem o aktualnih prometnih in personalnih vprašanjih naših železnice naslednje izjave:

«Da se premoste sedanje prometne ovire v izredno težki zimi, je treba, da sta vse železniški aparat in vsa tehnična organizacija na višku. Potrebni pa so tudi nenavadno veliki napor železniških uslužbencev, njihovo požrtvovanje in zavest vzvišene naloge, ki jo vršijo. Neumesten je očitke, da železničarji ne kažejo dovolj dobre volje v kritičnih prometnih položajih. Kakor je točno, da potrošijo stroji pozimi 50 % več kuriva, da lahko vzdržujejo promet, ravno tako je razumljivo, da mora tudi osebje napeti vse svoje sile. Ugotoviti je pri tem treba, da imamo mi mnogo manj osebja kakor pa a. pr. nemške železnice, ki veljajo za vzor popolnega železniškega aparata in popolne službe. Naši ljudje so mnogo bolj obremenjeni s službo, čeprav razpolagamo s mnogo manjšimi tehničnimi instalacijami, kakor pa so železniški uslužbenci v Nemčiji. Železniško osebje je povsod boljše plačano, nego ostali državni uslužbenci. Prognoznemu osebju je bila tudi sicer res priznana nekoliko večja nagrada nego drugim uslužbencem, toda glede na njegovo naporno delo je to absolutno nezadostno.

L. 1923 je bil sestavljen načrt zakona o prometnem osebju ki pa ga je tedanja sekcija zakonodajnega odbora odklonila. Železničarjem so bile priznane nagrade, ki nikakor ne odgovarjajo njihovim naporom in ki ne zadostajo za njihovo eksistenco. V primeru s kupno vrednostjo dinarja, prejema nižji uslužbenec komaj 70 do 90 % svojih oredovnih prejemkov, uslužbenec srednjih položajev pa komaj 50 do 60 % v Nemčiji so bili uslužbenci železnice že pred vojno boljše plačani nego naši. Sedaj pa prejema nižji uslužbenec v Nemčiji 15 do 26 % več kakor pred vojno, srednji uslužbenec 6 do 20 % in samo višji uslužbenec imajo nekoliko manjše prejemke kakor pred vojno.

Prejemki železniškega osebja in železnice bi bili pri nas lahko povečani s tem, da bi se preuredilo vse naše železniško omrežje tako, da bo rentabilno in racionalno. Smatram pa, da bi brezobzirno povišanje tarif škodilo gospodarstvu.

Mi radi sodelujemo z železniško upravo, da izboljšamo materialni položaj osebja. Pričakujemo pa, da se čim prej reši vprašanje zavarovanja železniškega delavstva s tem, da se uvede pokojninsko zavarovanje, odredi stalnost v službi in priznajo boljši prejemki. To je velika naloga, ker je delavstvo važen element za izboljšanje prometa. Vprašanje organizacije službe in izboljšanja prometa pa je zadeva, ki spada predvsem v delokrog železniške uprave. Mi smo vedno pripravljeni pomagati železniški upravi z nasveti in kakorkoli, da to doseže.

Apel železničarjev na prometnega ministra

Udruženje nacionalnih železničarjev in brodarjev, oblastni odbor Ljubljana, je poslalo prometnemu ministru dr. Korrošču naslednjo brzojavko:

«Oblastni odbor UJNZB naproša gospoda ministra, da nospoši izločiti razlik železničarjem, ker le beda med osebjem zaradi hudega mraza in holeznika dosega višek in je osebje nujno potrebno pomoči.»

Resnica je, da železničarsko osebje v sedanjem vremenu pri izvrševanju svoje službe silno trpi in da se zaradi tega v njihovih vrstah čim dalje bolj razširja bolezní, ker je spričo nezadostnih dohodkov tudi njihova prehrana nezadostna. Zato pričakujejo železničarji povsem upravičeno, da bo prometni minister ugodil upravičenim prošnjam bednih železničarjev.

Novo skupščinsko poslopje

Zagreb, 4. febr. p. Današnji »Slobodni Glas« poroča iz Beograda, da se v vladi poučuje vprašanje čim hitreje dovršitve že pred vojno započete nove skupščinske zgradbe. Zgradba bo v notranjosti temeljito preurejena, ker se mislita uvesti dva doma, in bo velika dvorana služila za parlament, manjša pa za senat. Vsa dela bodo poverjena samo domačim podjetjem.

Davčne uprave v Gornji Radgoni, Ljutomeru in Višnji gori ostanejo

Beograd, 4. februarja p. Minister financ je izdal odlok, po katerem se osnujejo davčne uprave v Gornji Radgoni, Višnji gori in Ljutomeru, za obseg dosedanjih davčnih uradov, ki so bili po prvotnem načrtu ukinjeni.

Pogreb Arnošta Grunda

Zagreb, 4. februarja n. Danes popoldne ob pol 4 je bil svečan pogreb velikega komka zagrebške opere Arnošta Grunda. Potreba se je udeležila ogromna množica občinstva. Na grob je bilo položeno mnogo vencev. Po govornih ravnotežja drame in zastopnika gledaliških igralcev je gledališki zbor zapel »Čuj nas Gospodine«, zatem pa je godba zaigrala češko himno »Kje dom je moj«.

Trgovinska pogajanja s Poljsko

Beograd, 4. febr. p. Pred nekaj časa se je mudil v Beogradu načelnik poljskega trgovinskega ministristva g. Stoga zaradi pogajanj o reviziji trgovinske pogodbe med našo državo in Poljsko. Po njegovem odhodu v Varšavo se sedaj nadaljujejo pogajanja med našo in poljsko vlado. V ponedeljek 11. t. m. se bo vršila konferenca zastopnikov trgovinskega ministristva in trgovsko-političnega oddelka zunanega ministristva o tej stvari. Pri reviziji trgovinske pogodbe s Poljsko gre pred vsem za to, da se doseže klavzula največjih olajšav za trgovski promet med našo državo in Poljsko.

Velik požar v Šibeniku

Šibenik, 4. februarja n. Ponoči ob 2. je tu nastal požar v dvonadstropni hiši na obali Kralja Aleksandra. V hiši se nahajata mestna carinarnica in druga pomorska obalna komanda. Gašenje ki se je vršilo pod vodstvom kontreadmirala Sankovića, je bilo zaradi hudega mraza zelo težko. Čeno. Gasilci so volali mornarji in ognjevarci. Vse stavbe v okolici, zlasti veliki hotel Krka, so bile po požaru ogražene, vendar se je posrečilo ogenj lokalizirati. Volska je rešila državne akte iz carinarnice. Stavba je po požaru popolnoma uničena.

Kje je Lev Trockij?

Nasprotujoče si vesti o izgnancu — London misli, da je utonil v Črnem morju, Pariz poroča, da je v Carigradu, Moskva pa trdi, da ni zapustil sovjetskega ozemlja

Berlin, 4. februarja d. Vesti o usodi Trockega, ki se širijo zadnje tri dni o voditelju komunistične opozicije si vedno bolj nasprotujejo. Radio iz Londona poroča, da ni vključeno, da je Trockega zasačil vihar na Črnem morju in je postal žrtev pobesnelih elementov. Nasprotno poročajo iz Pariza, da se je Trockij živ in zdrav izkrcal v Carigradu kamor ga je pripelala ruska ladja »Krasniflot«. Ta vest ni zanesljiva, ker iz »Krasniflot« pomeni rdeče brodoglje in skromna 700 tonka ladja ne more imeti tako visoko donečega imena.

Turške vesti zopet potrjujejo izkrcanje Trockega v Carigradu, kjer izganec pričakuje dovoljenja da-li in koliko časa sme

ostati na turških tleh. Iste vesti vedo povedati, da sta s Trockim pristopovala tudi žena in sin v spremstvu čete sovjetskih vojakov. Podrobnosti o usodi Trockega še niso znane.

Pariz, 4. febr. a. Po vesteh iz Carigrada je Trockij v spremstvu svoje žene in svojega sina dospel na krov ruskega parnika »Krasniflot« v Carigrad. Na parniku je bilo več detektivov in oddelek sovjetskih vojakov.

Moskva, 4. febr. g. Vest o odhodu Trockega, ki so jo objavili nekateri listi, ne odgovarja dejstvom. Trockij se nahaja še vedno na sovjetskem ozemlju. Turška vlada ni dobila robenega obvestila o odpotovanju Trockega.

Napad na vojno ministristvo v Sofiji

Atentator je bil v zadnjem hipu pregran — Policija je našla v bližini zalogo pušk in municije

Sofija, 4. februarja č. Danes rano zjutraj je bil izvršen atentat na vojno ministristvo. Dogodek se je odigral takole: Nekaj civilist je hotel priti v poslopije. Ko ga je straža ustavila, je pričel streljati iz revolverja, pri čemur je bil teže ranjen neki vojak. Nato je atentator pobegnil. Poklicana policija je blokirala ves del mesta. Pri preiskavi so v neki hiši izsledili celo zalogo pušk in eksplozivnih snovi, s katerimi so zarotniki očividno nameravali pogrnati v zrak vojno ministristvo.

Severna poluta pod hudim mrazom

Z vseh strani poročajo o hudem mrazu in snegu — številne človeške žrtve — V Južni Ameriki mraz, na Islandiji toplo

Praga, 4. februarja s. Po vsej Češkoslovaški je mraz nekoliko popustil. Včeraj so imeli 25.2 stopinj pod ničlo.

Berlin, 4. februarja s. Mraz, ki vlada že več kot teden dni po vsej Nemčiji, traja še vedno dalje. V notranjem delu Berlina je bila najnižja temperatura 13. stopinj pod ničlo, v zunanjih okrajih pa 18 stopinj. Računajo da bo mraz trajal najmanj še danes in jutri.

Kodanj, 4. februarja s. V nasprotju z ostrim mrazom v Srednji Evropi vlada v Islandiji poletno vreme.

Rim, 4. februarja (ri). V vsej Italiji je zavlada nenavadno ostra zima. V Trentinu so zabeležili mestoma — 20 C. V Apeninih so silni sneži zmeti preprečili avtomobilistično tekmo, ki se je imela vršiti jutri. Vezur in Etna sta globoko v dolino pokrita z visokim snegom.

Carigrad, 4. februarja (to.). V mestu in okolici divjalo tako silni vihar iz metežem in mrazom, kakršnih ne pomnijo že 25 let. Sneg leži do 4 čevlje visoko, tako da so vse prometne zveze prekinjene. V bližini Jedrena je sneg zasul vlak SOE. Na Črnem morju divjalo strahoviti viharji. Več ladij med njimi baje parnik, s katerim se vozi

Trocki, se nahaja v veliki nevarnosti. V okolici Carigrada je zamrznilo veliko številko pastirjev in kmetov. Ob vsem Bosporu je morje zamrznilo nekoliko metrov na široko vzdolž azijske in evropske obale.

Buenos Aires, 4. februarja (be) V Andah je poginilo v strahovitem, snežnem viharju 16 pastirjev.

Bombay, 24. februarja (be) V vsej Indiji vlada nenavadno ostra zima. V pokrajini Bombay je letina bombaža zelo trpela. Več indijskih rek je zamrznilo.

Sanghai, 4. februarja (to.). V vsej Kitajski vlada tako strahovita zima, kakor je ne pomnijo že dolgo vrsto let. Vsi nedavni veliki mrazi je poginilo veliko ljudi. Ves rečni promet, ki je za Kitajsko velikega pomena, je vsled zamrznjenih rek popolnoma ustavljen. Morska obala je ponekod zamrznila, da je onemogočen dohod ladij v luke. Cingangtao je popolnoma zamrznila. Ledene mase se razprostirajo do 17 milj od morske obale.

Sassnitz, 4. februarja g. Vzhodno morje vedno bolj zmruze. Parniški promet počiva popolnoma. Vrši se le med Sassnitzom in Trelleborgom. Vzhodni kanal se je moral zapreti, ker je popolnoma zmruzen.

Primo de Rivera je kos položaju

Madrid, 4. februarja s. Položaj v Španiji je slej kot prej popolnoma miren. Življenje gre svojo normalno pot naprej. Včerajšnji nogometni tekmi za špansko prvenstvo v Valenciji se je zbralo do 10.000 gledalcev. V prvih dopoldanskih urah so listi dobili poluradno noto, da je vlada včeraj na temelju poročil o položaju v Valenciji sklenila nastopiti zelo energično. V Valenciji je odposlala generala Sanjurjo z obširnimi pooblastili za odpušč vseh vojaških in civilnih oblasti, ki nimajo brezpozornega zaupanja vlade. Opolnoči je gen. Sanjurjo brzojavno in telefonično obvestil vlado o svojih ukrepih. Zadržanje večjega dela posadke v Valenciji je izborno ter absolutno zanesljivo. Uporne čete so se vrnile k pokorščini. Primo de Rivera je imel s kraljem dve in pol ure trajajoč razgovor. Nato je odšel v vojno ministristvo po nova poročila. Glede dogodkov v Valenciji, je izjavil ministrski predsednik, da gre za celo vrsto zapletenih dogodkov, toda storjeni ukrepi bodo odstranili vse težkoče, ter razčistili atmosfero.

Zborovanje čl. koalicijskih strank

Praga, 4. februarja. h. Za jutri je sklican odbor koaliranih vladnih strank. Tej konferenci bo prisostvoval tudi novi ministrski predsednik Udržal. Na tej seji bodo izdelali delovni program vlade za prihodnji čas.

Atentat na predsednika republike Honduras

Newyork, 4. februarja s. Neznani storilec je danes v Tegucigalpi izvršil na predsednika republike Honduras atentat. Oddal je strel na predsednika, ko se je le pehal k svečanemu nastopu službe v vladno palačo. Strel ni zadell. Atentator je pobegnil.

Komunistični nemiri v Bukarešti

Bukarešta, 4. februarja. g. Na zborovanju komunistične delavske in kmečke zveze so potrgali s sten slike kralja in članov regentskega sveta ter žalili dinastijo. Aretiranih je bilo kakih 200 oseb, ki so na bile po ugotovitvi identite zopet izpuščene na svobodo.

Diplomatske spletke okoli vzhodnega protivojnega pakta

Moskva, 4. februarja (mo.). Z ozirom na vest, da Lotiška in Estska ne bosta odposlali svojih delegatov, da podpisajo predlagani Litvinov protivojni pakt, pišejo »Izvestija«, da so te vesti nov dokaz poljskih intriz in neiskrenosti poljske politike do sovjetske Rusije. Rusija je želela dokazati s svojim predlogom miroljubnost napram svojim sosedom in je tudi ugodila poljski želji, naj podpisajo protivojni pakt istočasno vse prizadete države. Vsi deli stališča poljske vlade bo prišlo najbrže do tega, da bo ruski predlog za pomirjenje vzhodne Evrope propadel za nedoločen čas.

Bukarešta, 4. februarja r. V vladnih krogih vlada splošno zadovoljstvo z najnovejšim predlogom, ki ga je stavil Litvinov. Poljski glede podpisu protivojnega pakta dne 7. februarja. Smatrajo, da se je Rusija s tem odrekla vsakemu oboroženemu nastopu in zahtevi po povratku Besarabije. Vsekakor Poljska gotovo ne bo podpisala tega protokola predno se ponovno ne sporazume z Rumunijo.

Vprašanje manjšin postane aktualno

London, 4. febr. g. V Angliji pričakujejo prihodnjo sejo sveta Društva narodov z nekako skrbjo, ker namerava dr. Stresemann načeti manjšinski problem.

Sovjeti vračajo zaplenjeno inozemsko imetje

London, 4. febr. (ri). Kakor poroča »Daily Express«, bo prišlo v kratkem med rusko vlado in angleško-azijsko družbo do sporazuma, na temelju katerega bo vrnila sovjetska vlada omenjeni družbi 56 milijonov funtov šterlingov. Tudi poljedelske, rudniške in druge koncesije, ki so bile konfiscirane l. 1918 bodo vrnile angleškim družbam. Ustanovile bodo skupno z ameriško družbo novo društvo za razvoj ruskih industrij.

Grozen čin blaznika

Varšava, 4. februarja. g. V Jaroslavu a. prišli moža, ki je nosil majhno ročno toplico, iz katere je kapljala kri. V ročni toplici je bila odkakana živečna glava. Ugotovili so, da gre za norca, ki je bil kot zdrav odpuščen iz blaznice. Pri zaslišanju je izjavil da je na povelje »Mitsja« umrl nekoga delavca.

Posledice sibirsk zime v Sloveniji

Le polagoma popuša mraz — Zima, kakršne od l. 1893. nismo imeli — Kaj pravijo vremenska poročila? — Strahovito trpljenje živali v prosti prirodi

Ljubljana, 4. februarja.

V nedeljo je dosegel mraz v Sloveniji svoj rekord. Današnja vremenska poročila zaznamujejo, da je dan polnjenjavanja. Računati je, da bo mraz vladal še nekaj dni, nakar nastopi milderje vreme. Priljubljeno sličen mraz je vladal v letih 1893 in 1876.

Leta 1893 je tudi januarja divjala silna burja, ki je po ljubljanski okolici napravila ogromno škodo. Po sadovnjakih je burja podrla sadna drevesa, do gozdovih je celo podrla smreke in drugo drevo. Tudi lesi na svednicah je bila burja precej silovita in je drvela proti Krasu z brzino 60 do 80 km. toda ni napravila nikake večje materialne škode. Poleg divjane hudo trpi sadna drevesa, ki je močno popokalo. Zlasti kostanji so mnogo trpeli od mraza. Povsod v Tirolskem gozdu, na Rožniku Golovcu in drugod je opaziti zelo razpokano drevo. Razpoke so nekod do 5 cm široke in do 10 m dolge.

Vremenska poročila

Danes je bilo v Sloveniji razen v okolici Dravograda zopet popolnoma jasno, solčno, a mrzlo. Temperatura je šlo od Slovenije varirala med -15° in -28° C. Najvišjo temperaturo je davi zabeležil Maribor, kjer je kazal termometer na glavnem kolodvoru -15° C. Najnižji mraz pa se vedno vladal na Dolenjskem v okolici St. Janja in na Gorenjskem. Izredno hud mraz je prisilil tudi na Notranjskem okoli Rakeka do Starog trga pri Ložu, kjer je zadnje dni divjala tudi silovita burja in po cestah nanosila več metrov visoke zamele.

Mnoze reke in potoki v Sloveniji so popolnoma zamrzili. Debel led je tudi na nekaterih jezerih, posebno na Cerkljanskem. Pri Novem mestu je zamrznila Krka, kar se redko dogodi, tudi Ljubljana je na nekaterih mestih zamrznila.

Stanje termometra je bilo davi ob 7 naslednje: Bohinjska Bistrica - 24° C. Kranjska gora - 26° C. Jesenice - 21° C. Trzin - 16° C. Kermik - 21° C. Ljubljana gl. kolodvor - 23° C. Celje - 21° C. Brežice - 22° C. Dravograd - 23° C. Maribor - 15° C. Ljutomer - 27° C. Kotoriča - 23° C. St. Janj na Dolenjskem - 28° C. Novo mesto - 20° C. Kočevje - 28° C. in Rakek - 27° C. V Ljubljani je popoldne ob nakrasnetih zimski jasni barometer začel padati. Dunjska vremenska napoved omenja, da bo izprememba nastopila v nekaj dneh.

Oviran poštni promet

Poštni promet je zaradi mraza močno prizadet. Telefonske in brzojavne zveze z izjemnostjo se redno funkcionirajo. Drugače je z brzojavnimi in telefonskimi zvezami med Ljubljano in ostalimi kraji Slovenije. Zaradi mraza so popokale mnoge brzojavne in telefonske žice. Kakor nas obvešča poštna direkcija, je bilo danes zjutraj prekinitelj 20 telefonskih odnosa brzojavnih linij tako n. pr. linija Ljubljana - Z. danj most, Ljubljana - Domžale, Ljubljana - Rakek in druge.

Poštni avtomobilski promet je bil po mrazu znatno oviran. Prekinjena je bila večera avtomobilska zveza med Mursko Soboto in Dol. Lendavo. Družne pošte še dokaj funkcionirajo in tudi dostava pisemskih pošt po oddaljenih selih je kolikor toliko v redu.

Mraz je prevrnil vozni red

Silni mraz je zelo vplival na splošno mednarodni in lokalni železniški promet. Tovorni vlaki vozijo z velikanskimi zamudami. Lokomotive zamrznejo. Mazanje koles je oteženo, ker olje sproti zamrzne. V ceveh lokomotiv se para zadržuje in spremeni v led.

Mednarodni brzi in ekspresni vlaki prihajajo nadalje v Ljubljano z večurnimi zamudami. Sploh je davi izostal OSP iz Beograda. Kakor nam poročajo, je ekspresni vlak Carigrad - Pariz privozil samo do Vinkovcev, kakor so tam garnituro zadržali, ker ni bilo nobenih potnikov. SÖF iz Milana je imel 470 minut zamude ter je prišel v Ljubljano mesto ob 0.30 ponoči. Šele ob 9.10 dopoldne Jutranji monakovski brzovlak z Jesenice je imel 180 minut zamude. Na glavni kolodvor je privozil šele ob 11.30 dopoldne. Tržaški brzovlak proti Dunaju se je zakasnil za 65 minut. Jutranji brzovlak iz Beograda je beležil 240 minut zamude ter je prišel v Ljubljano ob 12.30 mesto ob 8. zjutraj.

Železničari vrše svojo naporno službo z največjo požrvalnostjo. Med njimi je sedaj ponehala zavratna hripa. Neprestano so izpostavljali silnemu mrazu.

Mala železniška nesreča na Jesenicah

Kjub silnemu mrazu prometna kronika ne beleži nikakih večjih nesreč. Z Jesenic je bilo danes dopoldne javljeno le manjše iztirjenje, ki pa ni povzročilo nikake materialne škode. Niti ni bilo nikake poškodbe.

Na progi med Žirovnico in Javornikom je na enem mestu zaradi hudega mraza popokala tračnica. Ko je jutranji ljubljanski potniški vlak vozil iz Žirovnice proti Jesenicam, sta ob 9. dopoldne iztrila dva potniška vagona sredi garniture. Vlak se je moral ustaviti. Potniki so iz zadnjih vagonov prestopili v sprednje, na kar je vlak nadaljeval vožnjo proti Jesenicam. Z Jesenic pozvni delavci so v eni uri oba iztrjena vagona spravili zopet na t. r. ter odstranili vse prometne ovire. Zato so imeli vsi dopoldanski gorenjski vlaki večje zamude.

Zastoj industrije v Kranju

Iz gorenjske metropole nam poročajo: Mraz še vedno traja, dasi je od nedelje za malenkost odnehal. V zgodnjih jutranjih urah je kazal termometer v kokrskem predmestju okrog -30° C. Vremenska stanica na dvoršču gimnazije v zatlišču okrog 5. ure -26° C. ob 8. zjutraj -25° C.

Tudi danes v ponedeljek dopoldne so ostale vse tri elektrarne brez obratovanja. Kakor smo že v »Ponedeljeku« poročali, je Kokra zamrznila do dna, da sploh ni volje in da počivata še nekaj časa Mayerjeva in oskrbuje mesto z elektriko ter elektrarna v Pollakovi usnjarni. Mačičeva elektrarna ob savskem kanalu je dopoldne tudi prenehala z obratovanjem, ker je Sava naplavila v kanalu velike množine snega in ledu, da so morali odpreti vse zatvornice,

vsled česar niso moglo delovati turbine. Ker daje Mačičeva elektrarna električno silo industriji, niso obratovale tekstilne tovarne Inteks, Heiler na Oašterju ter razna tvariška podjetja v mestu (Ika). Tovarne Jugoslovske so obratovale, ker imajo rezervni daljnovod od oblastne elektrarne Završnice. Okrog opoldneva je pričela Mačičeva elektrarna zopet obratovati.

Za ostrino mraza, ki vlada, je značilno dejstvo, da je pri znanem Prebačevskem jezcu in mlinu na koncu romantične soteske »Zarica« nižje Kranjska zamrznila Sava povsod. Kmetje hodijo z enega brega na drugega. Ljudje že dolgo ne pomnijo, da bi Sava zamrznila čez celo gladino.

Mraz je naperil svojo ost tudi proti šolam. V poslopju osnovne šole je kazal toplotomer -3° C. K sreči je bila danes Strossmayerjeva proslava in le bil pouka prost dan. Zaenkrat je odločeno, da se vrši kljub vsemu redni šolski pouk. Kakor poročajo iz selške in poljanske doline, so provizorne šole v hribovini prenehale s poukom zaradi snežnih zametov in silnega mraza. Šolski okrajni odbori bodo morali izdati za kurjavo znatno večje vsote kakor jih predvidevalo proračuni.

Nenavadna vremenska izprememba na Kočevskem

Iz Kočevja nam poročajo, da vlada po vsem kočevskem okraju silovit mraz, ki pokončuje divjačino in stice pevke. Stare kronike omenjajo da je silen mraz divjal leta 1893, ko so v kočevskem okraju vsi potoki in reke zamrzli. Stara kronika omenja dalje da je bil najhujši mraz kar ga ljudje pomni o. leta 1775. Od takrat dalje je bilo približno pet zim enako hudih.

Temperatura je dosegla v nedeljo najnižjo stopnjo. Zjutraj ob 7 je toplotomer kazal -28° C. Čez dan je bilo izredno leno in solčno vreme. Bilo je celo prav toplo. Živo srebro se je na soncu v termometru dvignilo na +22° torej se je v teku 7 ur termometer dvignil kar za 50 stopinj, kar je naravnost abnormalen pojav. Zvečer ob 16.30 pa je termometer že padel na -15° Celzija. Tudi danes je bil v Kočevju izredno hud mraz.

Strupen mraz na Posavju

Z Jesice nam poročajo: Pri nas na Posavju je mraz, da vse škriple. V bližini Save, na prostem kaže toploter zjutraj -30° C. Kar ne pomnijo niti naistarsji naši očetje. Višek je mraz dosegel na Svednici, ko nam je prišla v goste tudi mrzla burja. Vsa le najraje sede, za toplo počijo in gledal skozi okno kako pleše sneg z neznano predpustom princeso.

Sava je slična že sibirskim rekam. Spremenila je docela svojo sliko. Več metrov od obrežja prot sredini je zamrznila. Po sredi pa plavajo veliki ledeni kosi, ki se ustavljajo in gromadijo in ob sipnih napravljajo cele otok. Ponokod pa postavja popolnoma flordom podobna obrežja. Colni za regulacijo Save so docela zamrzli.

Naše mlekarice se najbolj jezijo. Ker morajo po dolgi poti prodajati zamrzo mleko, ki je hudo nerodno za merjenje in jiti, kakor pravijo, tako prodajanje ne »nese«.

Tudi poljske in kozne živalice so vredne usmiljenja. Zamrznejo po zamežnih kotičkih. Odvzeta im je skoro vsa hrana, zato se približujejo hišam ter pobirajo ledene kuhinske odpadke. Lisice prihajajo celo v hleve, kjer krivolono ropajo since in kokoši.

Sava popolnoma zamrznila pri Zagorju

O mrazu v dolni zasavski kotlini pa nam poročajo iz Zagorja: Take zime kakor je letošnja že n. bilo od leta 1895. Takrat je Sava zamrznila od prve čuvavine pri Zagorju do postaje Ljudje so 8 dni vozili vozove čez Savo, ker je voznia z brodom bila ustavljena. Tudi v nedeljo je Sava zamrznila in je voznia z brodom posesnika Grabnerja ustavljena. Občinstvo iz poljske občine se mora posredovati prehod čez škendrovski most. Nekateri delavci so hoteli v ponedeljek zjutraj prečkati zamrzo Savo vendar so na opozorilo nekakega moža opustili namero. Med ljudstvom je utriena vera: Šel, tedaj, ko se pada lisica čez zamrzo Savo je led dosti močan za prehod ljudi. Mraz smo imeli v nedeljo na zagorski postaji -28° C. drugod pa od -24° do -26° C.

Tudi v Celju — 30 stopinj mraza

Letošnji mraz je dosegel menda tudi v Celju v nedeljo svojo skrajno stopnjo. V mestu je kazal toplotomer danes v ponedeljek dopoldne -25° C. v bližnji celjski okolici na prostem pa celo -30° C. Že na Svednici in v nedeljo je nosila Savinja na svojih valovih znatne količine ledu. Danes zjutraj pa so Celjani doživeli presenečenje, kakor ga, razen starejših ljud, doslej še niso. Savinja je namreč preko cele struge zamrznila in je znaša debelina ledu nad 1 dm. V zornem toku Savinje, koncem mestnega parka nad mestom so se velike ledene plošče zalezele druga vrh druge z debelimi robovi navzgor da izzele tamkajšnji del struge kakor milaturna slika iz arktičnih pokrajin z vsakovrstno oblikovanimi ledenimi zorami. Opoldne je bilo na Savinji od kapucnikov mostom vse živo drsajlo se m'adne ki si je upala od brega prav na sredino struge.

Dasi je mraz danes občutno odnehal, je beležil toploter še vedno -25° C. mraza. V nedeljo je na poti v mesto nekje mlekarka domala zamrznila da je niso slučajno našli za njo idonj vaščani. Peljina je mleko v mesto pa je na poti od mraza omazala in se zgrudila v sneg polne ceste. Silno trpe zaradi mraza tudi otice. Usmiljeni ljudje jim sicer na posameznih krajih potresajo različno p'čo tako vsem to ne zadostuje. Našli so že več zamrzlih ptic, ki sta jih končala hlad in mraz.

Žrtve mraza

Prav pošteno so to zadnja dva praznika izkupili nekateri ljubljanski smučarji, ki jih

je izvalil iz gorke sobe vabljivi smuk. K nesreči so odšli baš v kraje, kjer je doma burja. Z jutranjim vlakom na Svednico so se odpravili v Borovnico, od tam odšli na Pokoišče ter čez Bloke na Velike Lašče. Enomu so zamrzli uhlji, drugemu nos, veččin na prsti. Tako je vsa družba silno trpela.

Nekemu ljubljanskemu lovcu, ki je šel krmit ierebice, je zamrznila noga. Med poходом je šel mimo potoka, kjer je pogledal za divjimi racami. Pri tem se mu je vdrl led in stopil je precej globoko v vodo. Škornj mu je primrznil na nogo in so mu ga morali zrezati z nje. Bilo je zadnja dva praznika še več drugih mamih in večjih nezdod da niti ne govorimo o ozeblinah, na katerih trpe ljudje na doželi in razni delavci na prostem.

Strašno trpljenje divjačine

Prav posebno hudo trpe živali. V Kokri so pobrali več srn, ki so kar polegale po snegu. Ko so jih prinesli k hišam, se niso nič bale in pile ponudeno jim mleko. Dva lovca, ki sta šla te dni v svoje lovišče v pohovgrasko hribovijo, sta našla ob poti zmrzlo šoj. Visela je primrzljena za nožice na veji zrna. Najbrže je ponoči onemogla, se naslonila in primrzla s kremplji. Še bolj čudno je da propadajo ptice, ki jih smatramo za najbolj odporne in imajo v nemščini celo ime po ledu. Ob potoku sta lovca videla čepeti vodomca. Ko sta se mu približala, je skušal odleteti, a ni več mogel. Padel je v sneg in obležal. Ko sta ga pobrala, je bil v zadnjih zdihljajih. Bil je popolnoma sestradan.

Od poljske divjačine bo razen zajcev najbrže vse poginilo. O ierebica pripovedujejo da jih je mnogo uničila zadnja burja. Lovci, ki jih je šel krmit, je imel s seboj pučarja. Pes je obstal sredi snega in zahvalil ierebice. Lovci jih je iskal, a ni našel. Bilo mu je takoj jasno da so se zarije v sneg, kjer jih je zamedla burja. Ker je na vrhu snega zamrznila skorja so zotovo poginile. Mnogo levice vidijo ob železniških proгах, ki se prav nič ne zmejnijo za robot mimo vozečih vlakov. Prav tako brezbržnice so tudi druge ptice. Na krmišča prihajajo tudi drugače zelo boječe gozdne ptice. Pobirajo hrano in se prav nič ne boje ljudi.

Huda prede vsem vodnim pticam. Na morju razsaja burja in mnoge ptice so bile prisiljene odeteti na druga vodvoja, ki pa so tudi po večini zamrzli. Tako je poljedela lisa, kjer je vedno dosti vodnih ptic in tudi ob bregovih Ljubljane je debel led Krka že od l. 1891 ni bila tako zamrznila kakor letos. Divje rabe in druge vodne ptice morajo zapuščati svoja skrivališča. Ponirki, ki so drugače zelo živahni in se neprestano potaplajo, so se danes zjutraj vrli v Ljubljani na medlem zimskem soncu. Če voda zamrzne tudi v

sredini, bodo tudi oni poginili. Vodne koke so vse premrzle in onemogle plavajo in zaman iščejo skromne hrane, kajti tudi žuželke so ali pospale, zamrzle ali pa se skirle na dno.

Mraz ki je prestopil svojo skrajno, našim krajem neprimerno nizko mero, bo zapustil v prirodi strašne posledice. Dolžnost ljudi je, da pomagajo gladujočim bitjem in jih vsaj nekaj rešijo pred strašnim poglonom. Pri tej priliki bodi pripomnjeno, da ni dobro potresati hrane po snegu, ker se navzame mokrote in se skisa. Taka hrana povzroča pri pticah drisko. Ptico hrano je položiti na take kraje, kjer je vsaj nekoliko zavarovana pred mokroto.

Kako je bilo leta 1893.

Stari ljubljanci prav dobro pomnijo hudo zimo ki je vladala leta 1893. Začelo je z novim letom silno snežiti. Padel je visok sneg in celo v Trstu so imeli pol metra snega. Razsajala je na Krasu silovita burja, ki je nanasala po vseh zasekah in soteskah ogromne množine snega. Bili so taki zameti, da je bil železniški promet za tri dni popolnoma ustavljen na vseh kraških proгах. Burja je živčala svoje melodije in Tržačanom podila snežinke tako v oči da se sploh niso mogli na ulici orientirati.

Po vsej Sloveniji in na Krasu je vladal strahovit mraz. Reke so zamrzle. V Ljubljani je zamrznil plin ter je bilo mesto dva dni brez razsvetljave. Odpovedati so morali celo gledališke predstave. Takrat je zamrznila tudi Ljubljana od sedanjega Zmajškega mosta tla doli do Šentpeterskega. Od Vrhnike sem pa so se valile težke ledene plasti. Prolet je v mestu popolnoma počival Sava je na več krajih zamrznila. Sava je pri Zagorju popolnoma zamrznila in so ljudje z vozovi vozili kar čez led. Močno pa je zaledenela tudi od Zidaneza mosta do Krškega. Ledeni skladi so pozneje plaval nizdol in ogražali mnoge mostove. Ledene plošče so se ponekod nagrmadile kar do 6 m visoko. Silovit mraz je tega leta traja ves mesec januar do sredine februarja.

Vremenski prerok Falb je napovedal, da bo sred februarja nastopila izredno kritična zima. »Slovenski Narod« je 13. februarja objavil zamrzo dnevno notico, ki pravi:

Falbov kritični dan vendarle ni izostal. Včeraj zvečer ravno ko se je vršila Sokolova maskarada smo imeli pravi vremenski preddust. Med gromom in bliskom je začelo snežiti in je padlo do lutra precej snega.

Kako silen mraz je bil leta 1893., prča tudi dejstvo, da je sredi januarja popolnoma zamrznil Peričnikov slap. Kronika iz l. 1893 omenja dalje, da je bil podoben hud mraz tudi l. 1848. in najhujši l. 1775. v Ljubljani.

Polemika o konkurzu Slavenske banke

Očitki proti konkurzni upravi v »Jugoslovenskem Lloyd« in odgovor konkurznega upravitelja dr. Kovačevića v zagrebških listih.

Zagrebski »Jugoslovenski Lloyd« je 1. i. m objavil odprto pismo nekaterih vlagateljev »Slavenske banke« na ministra pravde dr. Srsića, v katerem se bavi s poročilom o sestanku upnikov »Slavenske banke« v Ljubljani. Vlagatelji sprašujejo, kako je mogoče, da se s konkurzno maso tako postopa. Stroški konkurznega postopanja so ogromni in bodo še večji, ako se ne storijo koraki, da se konkurz čim prej ne likvidira tako, da se bo imelo pred očmi interese upnikov, ne pa onih, ki so konkurz zakrivali ali pa onih, ki na konkurzu baloslovno zaslužijo. Odprto pismo trdi, da je v Slavenski banki propadlo okrog 280 milijonov premoženja, od katerih odpade 120 milijonov na upnike. Po sedanjih obračunih pa znašajo aktivna v najboljšem slučaju 37 milijonov, to je slabo tretjino upniških terjatev, ki bi pa po v Ljubljani predloženi kalkulaciji ne dobili menda samo polovico tega, ker bodo vse ostalo pojedli stroški konkurznega postopanja.

Med dosedanjimi stroški konkurza navaja odprto pismo:

Pred otvoritvijo konkurza je bil odvnetnik dr. Aleksander Horvat sekvester »Slavenske banke« in so znašali stroški okrog 500 tisoč dinarjev. Od 19. maja 1927. do 9. maja 1928 je bil dr. Aleksander Horvat konkurzni upravitelj in je za ta čas dobil na račun nagrade za svoje delo 1.448.157 Din, njegovim dedičem pa je bila odobrena še naknadna nagrada 150.000 Din. To je bila samo nagrada za delo, koliki so pa bili pravni, potni in drugi stroški, interese se ne vedo. Od 9. maja naprej je 9 mesecev konkurzni upravitelj odvnetnik Ivica Kovačević in po poročilu načelnika upniškega odbora se mu ima za njegovo dosedanje delo izplačati okoli en milijon dinarjev. Razen tega ima konkurzni upravitelj dobiti za prodajo palače v Beogradu še posebno nagrado 300.000 Din. Upniški odbor se ima za njegovo delo in seje izplačati okoli 450.000 Din. Čeprav je konkurzni upravitelj advokat ter je v upniškem odboru še pet advokatov, ki prejmejo za svoje delo nagrade, znašajo dosedanj pravni stroški okoli 800.000 Din. Koliki so takozvani efektivni stroški, interese se ne vedo, za bodoči semester konkurznega postopanja pa je določeno še okoli 600.000 Din. Doslej torej znašajo konkurzni stroški »Slavenske banke« ki so že znani, nad 5 in pol milijona Din, po proračunu dr. Romana Ravnhirja za nadaljnih 9 polletij pa bi znašali kakih 5.400.000 Din, skupno torej okoli 11 milijonov Din. Koliko pa bodo stale dobljene in izgubljene pravde, se danes še ne more izraziti v številkah.

Iz vsega tega zaključuje »Jugos. Lloyd«, da bi od vseh realiziranih aktiv Slavenske banke odpadla cela tretjina na konkurzne stroške.

»J. Li.« se izreka proti temu, da se sprejme ponudba zadnjega upravnega odbora za likvidacijo, češ prvič ta ponudba še ni službeno predložena, drugič pa se naj rale upravni odbor pristi, da da več, nego bi v prstovoljni poravnavi plačal. Pristiti pa se naj na ta način, da se nadaljuje kazensko

postopanje proti krivcem konkurza, ki je pričelo l. 1926. a je zastalo.

Odgovor konkurznega upravitelja

Konkurzni upravitelj Ivica Kovačević odgovarja v zagrebških listih s poljsnim, v katerem uvodom naglašja, da je »odprto pismo« anonimno in da navajajo izmišljene podatke, hoče zavesti javnost in ministra pravde v zmotu.

Dr. Kovačević ugotavlja, da so po računu strokovnjakov aktivna »Slavenske banke« znašala okrog 112 milijonov, pasiva pa 209,7 milijonov. Zgoraj navedena aktivna pa so deloma le računska. Tako se n. pr. nekretnosti niso dale po proceni realizirati. V računih so navedene s 16.942.560 Din, a prodane so bile za 11,4 milijonov. Zelo težko je tudi z raznimi dolžniki.

Jugoslovenska industrijska banka in »Sardina« v Splitu sta dolgovali blizu 11 milijonov dinarjev, a pri realizaciji smo jedva prejeli 8.000.000 Din. Industrijsko trgovsko d. d. je dolgovalo 6.808.880 Din (samo podjetje kot tako), dočim smo objekte prodali za 2 milijona dinarjev. Dolg železnega rudnika in livarne Topusko znaša 13 milijonov 974.509 Din, z realizacijo pa bo dobljeno skupno 2 milijona dinarjev. Dolg žitnega zavoda v Ljubljani znaša 8.177.348,77 Din, a veliko vprašanje je, ali bo mogoče v korist konkurzne mase sploh kaj realizirati. »Vinea« d. d. v Ljubljani je dolgovala 6 milijonov 793.810 Din, a še vedno ni sigurno, ali bomo rešili 1 milijon dinarjev. Terjatve konkurzne mase Slavenske banke proti križevski industriji v Križevcih pri Ljutomeru v znesku 6.893.676,98 Din so bile poplačane a prodajo posesti šele z 1 milijonom dinarjev. Terjatve proti Transformatorju v Ljubljani od blizu milijona dinarjev so bile poravnane s 450.000 Din, terjatve pri Aloma Company v znesku 2 milijona pa so bile poravnane s prodajo podjetja za 150.000 Din v gotovini. Navesti moram še to, da so v »lastnin« spadali tudi razni efekti v vrednosti 65 milijonov dinarjev, ki so jih strokovnjaki ocenili s 41 milijoni dinarjev. Toda med temi efekti so se v polni nominalni vrednosti nahajale tudi delnice Koranita, Topuska, Žitnega zavoda, ki so bile že tedaj brez vsake vršnosti. Ako se vse to upošteva, potem je jasno, da je pri takem stanju sedanja uprava še veliko dosegla, ko je zbrala 27 milijonov v gotovini po odplačilu 6 milijonov konkurznega razreda in plačilu terjatev upnikov prvega razreda.

Kar se konkurznih stroškov tiče, se brani dr. Kovačević, da je dosedaj za 10 mesecev prejel 400.000 Din preduma in 300.000 Din provizije za dobro prodano palačo Slavenske banke, katero proizvodilo da so upniki na svoji skupščini odobrili. Upniški odbor je prejel nagrade 527.000 Din, kar se dr. Kovačević ne zdi veliko, ker so člani odvnetiki in trije morajo hoditi iz Ljubljane na seje v Zagreb. Teh se je bilo dosedaj 90 in so trajale po več ur. Konkurzna uprava je po njegovem mnenju izvršila velik posel da je po izplačilu 6 milijonov konkurznega dolga in upnikov I. razreda nabrala 27 milijonov Din gotovine. Upniški odbor je podal svoje

ljudsko poročilo, da pokaže, da je čas, da se konkurz zaključi in da radi likvidacije še kakih 10 milijonov traja v nedolgo.

da se konkurz zaključi in da radi likvidacije še kakih 10 milijonov traja v nedolgo.

Kar se pa tiče kazenske preiskave proti krivcem poloma in konkurza »Slavenske banke«, je pričela, toda strokovnjaki so morali ustaviti pregled knjig, ker sodišče v Zagrebu ni imelo možnosti, da ga dovrši. Če se državna oblast ni pobrignila, da dožene krivce, se vendar od konkurzne mase ne more zahtevati, da v to svrhu daje predlume. Dr. Kovačević zaključuje, da se bo navzile temu konkurz »Slavenske banke« za upnike mnogo ugodnejše končal, nego katerikoli dosedanj bančni konkurz.

Polemika med »odprtim pismom« in konkurznim upraviteljem je tudi za široko javnost jako zanimiva, za upnike Slavenske banke« pa po našem mnenju vsebuje opasnost, da se bo konkurz nadaljeval...

Nova era na Českoslovaškem

H. Praga, dne 4. februarja.

Ravnokar izvršena demisijska predsednika vlade dr. Svehla ne pomeni prav za prav nikake spremembe v političnem kurzu ali spremembe koalicijske baze in politike. Nova era se najavlja samo v osebi ministrskega predsednika Udržala. Stanje, ki ga je povzročila doigotrajna bojezen Svehla, nikakor ni moglo trajati dalje. Ne samo v opoziciji, marveč tudi v vladni koaliciji so se silili čim dalje silnejši glasovi nezadovoljstva z režimom msgr. Sramka. Njegovo geslo je bilo: »Zmenimo se, da se potem sporazumemo.« Tako so akti ostajali doje mesece nereseni in ves državni ustroj je pesal in trpel nad tem polovičarskim principom. Parlament ni bilo mogoče sezvati, dasi je bila koalicija trdna in njen položaj po občinskih in deželnih volitvah neomajan.

Bilo je naravnost potrebno, napraviti konec temu brezvladju in to uslugi je napravil državi sam Svehla s tem, da je zastopnikom svoje stranke izjavil, da je pripravljen odstopiti, ako se najde rešitev, ki bo jamčila, da država s spremembo samo pridobi. V nasprotstvu s Sramkovim geslom je bil Svehlov princip od početka republike: »Vse za državo in v interesu države.«

Listi pišejo o spremembi popolnoma mirno. Ugotavljajo, da ne pomeni nič drugega nego začasni odhod Svehlov, ki je bil v dosedanjem položaju neizogibno nujen. Dr. Kramaf pravi v »Narodnih listih«, da je Svehla podal ostavko, ko se je uveril, da bo stara koalicija še dalje obstajala. Ta koalicija pa je odločena, da svoj program razširi in poglubi ter utrdi svoj položaj. Doktor Kramaf — kar je posebno značilno — se poslavja od Svehle zelo toplo: »Res, da sedaj ne bo več predsednik, ali za nas, za koalicijo to ostane še naprej; mi se z njim ne razidemo. Verujemo in upamo, da bo skoro okrevaj in da bomo zopet skupaj delali.« Tudi druga glasila se izražajo s spoštovanjem do Svehle, do njegovega dela in do njegovega velikega pomena za čsl. državo. Od tega priznanja odpada mnogo tudi na novega ministrskega predsednika Franciška Udržala, o katerem pravijo listi soglasno, da nima neprijateljev in da je priključen na vseh straneh in pri vseh strankah.

Predsednik Udržal obrani portfelj ministra narodne obrane. Njegov zastopnik v ministrtvu bo dosedanj generalni inspektor armade, general Podhajsky. Do tega imenovanja je prišlo na izrečno željo ministrskega predsednika Udržala, ki ne gleda na to, da Podhajsky ni legionar, marveč upošteva samo njegovo mirno odličnost in strogo objektivnost. General Podhajsky je bivši avstrijski aktivni častnik, izšel je iz kadetske šole v Košicah in je služil že kot mlad častnik pri generalnem štabu. Med vojno je bil general-major v Brnu, kasneje pa je bil povišan v podmaršala. Tudi pod avstrijskim režimom se je baje vedno izkazal za dobrega Čeha. Po povratku se je takoj javil v čsl. armado in je bil najprej deželni komandant v Brnu, odkoder je prešel v ministrstvo narodne obrane, kjer je bil končno imenovan generalnim inspektorjem čsl. vojske.

Jasno je, da je tudi današnje stanje kljub imenovanju aktivnega predsednika vlade samo provizorij. Parlament bo sklican sicer na 12. februarja vendar ni gotovo, koliko časa bo ostala koalicija trdna z ozirom na negotov položaj slovaških klerikalcev. Hlinkova stranka je zelo prizadeta po Tukovi aferi ter je notranje popolnoma oslabiljena. Nekateri njeni pristajali gredo s Tuko in z madžaroni, drugi pa zopet zelo ostro nastopajo proti vsemu početju madžarofilske Tukove klike. Naravno je, da to stanje pri slovaških klerikalcih slabi tudi položaj cele vladne koalicije. Pred zasedanjem parlamenta ne bo novih sprememb, po zasedanju pa se pokaže, kako se bodo stvari dalje razvijale. Socijalistična levica, tedaj državo tvorni del opozicije, še dalje naglašja možnost volitev v parlament, dasi je veliko vprašanje, da-li bi volitve prinesle ozdravljene današnjih medstrankarskih razmer. Stranka Střihneka se je vneto vrгла na reorganizacijo in se bo najbrž preimenovala v radikalsko stranko. To živahno delovanje bi kazalo, da se pripravljata njegova

Naši kraji in ljudje

MILAN PUGELJ

V slovenskem pripovedništvu, ki ni ma številnega in močnega naraščaja, je zazijala nova vrzel: Milana Puglja ni več med živimi.

Z njim je umrl eden najplodovitejših slovenskih pripovednikov. Bil je čisti novelist, ta literarna oblika mu je ležala v krvi. Za mlajših dni, včasih tudi v zrelih letih, je pisal pesmi; gojil je ml-

zbrati, bo naloga njegovih poznavalcev in prijateljev in tak Pugelj bodi — za sedaj — med prvimi točkami v programu slovenskega založništva. To naj bi bila tudi prva počastitev njegovega spomina.

Začetki Pugljevega literarnega delovanja segajo dobrih 25 let nazaj, ko je naša Moderna že razvila svoja jedra in je literarni naraščaj doraščal pod sugestijami Cankarjevih, Zupančičevih, Kettejevih in Murnovih spisov. V slovenski prozi je bilo takrat največ simpatij za naturalizem in realizem, zakaj literarni pokreti so vedno prihajali k nam s precejšnjo zamudo. V te tokove, nekoliko izpremenjene v vplivi dekadentno-simbolistične poezije in impresionističnega slikarstva, je zašel razvoj Puglja — novelista. Prvotno sodelovnik »Doma in sveta«, je prestopil pozneje v krog »Ljubljanskega Zvonca« in »Slovana«. Njegove povesti so si kmalu pridobile čitateljski krog. Tako so se potem začele pojavljati na knjižnem trgu samostojne novelistične zbirke. L. 1911. je izšla knjiga »Mali ljudje«, potem »Ura z angelji«, »Brez zarje«, »Mimo ciljev«, »Zakonci«, »Črni panter« in »Naša letata«. Slednja je izšla l. 1920. — poslej je Puglja zaposlovalo predvsem gledališče, nato pa — bolezen.

Vzlic sorazmerno plodovitemu pisateljevanju je stalo Pugljevo življenje v znamenju trdega boja za obstoj. Kot sin učiteljske rodbine (roj. dne 3. januarja 1883 v Kandiji) je po gimnaziji v Novem mestu in na Sušaku postal novinar, nato pa tajnik »Slovenske Matice«. Ta služba je s honorarji vred komaj zadostovala za urejeno rodbinsko življenje. Težki časi so nastopili za Puglja, ko so »Slovensko Matico« pokopali krivični in nasilni paragrafi. Vzlic trdim vojnim letom je neumorno delal; od l. 1915—1917 je bil tudi urednik »Slovana«. Proti koncu vojne je sodeloval pri ustanovitvi »Društva slovenskih književnikov«, kateremu je bil prvi tajnik. Po prevratu so ga sprejeli h gledališču in šele zdaj je lahko rekel da je stopil s svojo ljubljeno družino vred na nekoliko trdnjša tla. Bil je tajnik uprave, namestnik ravnatelja in režiser Narodnega gledališča v Ljubljani. Kot star poznavalec dramaturgije in gledališke prakse se je hitro in z verno uživel v novi poklic. Zrežiral je lepo vrsto dram in dokazal, kako bistro pojmuje gledališka vprašanja. Zanimala njegova režija je »Božji človek« Milana Begovića. Avtor je bil z njo izredno zadovoljen. Nadaljnje režijsko delo mu je preprečila težka bolezen (vodeničica), ki ga je naposled pokopala. A tudi med boleznijo ni miroval. Delal je literarno in v svoji simpatični službeni vestnosti pomagal dramaturgu pri popravljanju rokopisov. Čutil je, da se mu življenje nagiblje h koncu — v svojih prerokbah o dnevu smrti se je zmotil le za nekaj dni — vzlic temu je ohranil do zadnjega vedri dolenski humor in simpatično

družabnost; kdor ga je poznal, temu bo Pugelj tudi po teh lastnostih ostal v nezbrisnem spominu. Sredi svoje ljubljene družine (žena in dva nepreskrbljena otroka), v plemeniti skrbi za njeno bodočnost, je udano prenašal muke smrtne bolezni in je izdihnil v nedeljo, dne 3. t. m. ob pol treh zjutraj.

Nadarjenemu pisatelju, simpatičnemu sodelavcu pri izgradnji slovenske drame in plemenitemu človeku Milanu Puglju bomo ohranili Slovenci svetel in hvaležen spomin.

Slovo Ljubljane od pokojnega književnika

Ljubljana, 4. februarja. Danes ob 16. je nastopil veliki slovenski človek, pisatelj in režiser Narodnega gledališča, prerano umrl Milan Pugelj iz hiše žalosti na Kongresnem trgu št. 7 svojo poslednjo pot. Odhajal je iz družbe malih in velikih ljudi, vzletel je slovo od Ljubljane in svoje, od mrtvega sveta in odšel v tibo domovanje pri Sv. Križu, kjer spe že mnogi njegovi tovariši in vrstniki.

Ljubljana se je dostojno poslovila od pokojnega Milana. V tiho sobo v zadnjem traktu poslopja Slovenske Matice, kjer je na postelji sredi cvetja in vence ležal pokojnik, izžepan od trpljenja, so včeraj in danes neprestano prihajali njegovi znanci, prijatelji, mnoge dame in dijaki, da ga pokropijo in mu v slovo posvetijo tiho, po božno misel.

Ze pred 16. pa so se jele zbirati na Kongresnem trgu velike množice občinstva, da ga sprejmo na zadnji poti. Cim so prenesli krsto s pokojnikom v voz, so zadonele fanfare opernega orkestra. Moški operni zbor je zapel pokojniku v slovo ganljivo žalostno »Vigred«, ki je vsem segla do srca. Zatem se je izvršil žalni sprevod, v katerem so korakali zastopniki vseh slojev Ljubljane, v prvi vrsti pokojnikovi tovariši književniki, oboje Narodnega gledališča ter mnogostevilni znanci, prijatelji in častilci. Uslužbenici pogrebnega zavoda so nosili spredaj za krstom dva krasna venca svežega cvetja. Takoj za njimi so korakali zastopniki tehničnega oboja Dramskega gledališča s krasnim vencem. Sledila sta prelepa venca gledališkega ansambla ter uprave Narodnega gledališča, ki so ju nosili uslužbenici Pogrebnega zavoda, za njima pa so nosili velik venec Društva slovenskih književnikov. Pred vozom z duhovniki je korakal član Narodnega gledališča, ki je nosil črno prevlečeno blazino, z redom sv. Save. Na voz s krsto je bil položen ogorčen venec Udruženja gledaliških igralcev. Za krsto je stopala vsa pota vdova ga. Fana z mladima hčerkanama Mico in Merko ter sorodniki. Takoj za njimi so korakali zastopniki uprave Narodnega gledališča z g. O. Zupančičem na čelu. Sledili so zastopniki Penskluba in Društva slovenskih književnikov, člani Narodnega gledališča, pokojnikovi znanci in prijatelji, člani Narodnega gledališča ter številne dame.

Žalni sprevod se je razvil po Wolfvovi ulici čez Marijin trg po Miklošičevi cesti, Komenskega ulici in dalje čez trg Tabor do kapele v Prisojni ulici, kjer se je sprevod ustavil in je operni zbor zapel pokojniku v poslednjo slovo: »Človek glej, do gnanje svoje«. Žalni sprevod se je nato pomikal po Kette-Murnovi cesti naprej proti sv. Križu, kjer so položili krsto v sveže izkopan grob ob desnem vogalu doma mrtvih. Ko so padle na krsto prve grude, je globoko ginjen izpregovoril upravnik Narodnega gledališča in tovariš pokojnika pesnik Oton Zupančič naslednje poslovalo: — Slovenski književniki se poslavljajo od svojega tovariša, ki je na višku svoje tvornosti izoblikoval umetnine, ki bodo zaradi svoje originalnosti in pristnosti ostale v naši knjigi. Narodno gledališče žaluje za svojim režiserjem, bivšim tajnikom in nekaj časa umetniškim vodjo drame. Milan Pugelj je bil eden tistih redkih med nami, ki spoštujemo in ljubijo slovensko besedo, eden tistih, še redkejših, ki imajo tenak sluh za njen zvok in izrazitost. On je vedel, da je drama poezija in poezija beseda; Beseda pa je odkriti in točni izraz človekove notranjosti. To besedo je iskal za se, mojstril jo je s svojim peresom, zato ga ne bo pozabila njegova književnost. To besedo je izvaljal iz gledaliških igralcev, ker je hotel, da bi žarela iz nje na našem odru slovenska duša čim čistejša. Zato mu gre tudi hvala vseh gledaliških ljudi!

Pri slabostih in krčih je naravna »Frane Josefa« gremiča najprijetnejše domače zdravilo, ki zmanjša vse neprijetne bolečine. Dopolni znameniti ženskih zdravnikov nam priča, da so imeli vedno uspeh z uporabo vode Frane Josefa, ki dobrodejno vpliva na nežno žensko telo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nestroyeva »Utopljena« v ljubljanski drami

Ne vem, kakšne smernice zasleduje vodstvo našega gledališča pri sestavi repertoarja. Vsekakor ne bi bil noben greh, če bi prazno to burko starega dunajskega komediografa. Prvič poznamo nje najosnovnejši motiv (ociganjen polpoh po devšini) iz Ben Jonsonovega »Volponeja«, ki se je predstavljal našemu občinstvu neposredno pred to uprizoritvijo, drugič ga poznamo iz navedene satirične komedije v umetniško neprimerno boljši obdelavi. »Utopljena« se dvigata komaj nad površino kakšne občinate ljudske igre, ki jih reprezentativen teater kakor ljubljanska drama gojiti ne more in ne sme. O tem stvari smo Slovenci preliči že dovolj bridkega črnila in vsaka nadaljnja beseda bi bila odveč. Nič me ne gane, če se kdo sklicuje na to, da spadata »Utopljena« med »leželni repertoar« dunajskega dvoranske gledališča. Vemo prav dobro, da so na Dunaju še manj skrupulozni nego mi glede

Na svečanostih ali predavanjih varujejo Vas nalezljivih klic okusne ANACOT - PASTILE dra Wandera

Besede pesnika so se globoko dojmile vseh navzočih. Do srca je segel tudi govor režiserja in igralca Narodnega gledališča g. Lipuha, ki je spregovoril pokojniku v slovo kratke besede:

— Zbogom Milan Pugelj, prijatelj, umetnik, duša! Ljubili smo te bolj, kakor smo ti mogli pokazati. Ti si to vedel, zakaj ti si nas ljubil in nam to svojo ljubezen vedno izkazoval. Bil si človek odpuščanja, razumevanja naših hib in napak, pregledov, spoznavalec človeka, da ne bi znal odpustiti, preblag, preskromen, prethi, a zato bogat v svoji duši. In od tega svojega notranjega bogastva si vsipal med nas dobroto in ljubezen. Milan Pugelj, premalo smo te ljubili. Odpusti nam! Ležal boš tu v bližini Verovške. Borštnika in drugih naših umirlih tovarišev. Glej, pokrajina se je odela z zinsko čistoto in v to čistoto bo sprejela tvoje zemeljske ostanke. Zbogom Milan Pugelj, čista in neomadeževana slovenska duša! Zbogom naš prijatelj in umetnik, zbogom!

Prisotnim se je pri teh končnih besedah stisnilo srce v prsih in sleherni se je s solzami v očeh vračal s pokopališča domov proti mestu, v mrzli zimski večer.

Tragična smrt mlade žene

Celje, 4. februarja

V noči od nedelje na ponedeljek je prispele na celjski kolodvor krsta s truplom tedaj 30letne gospe Pije Diamantove, rojene Roman iz Ljubljane pri Celju. Diamantova, ki je živela že 6 in pol leta v Ameriki, je prišla pred dobrimi 3 meseci domov k svojim staršem na obisk. Obenem je uredila tudi vse potrebno za svojega sorodnika, ki je bilvi došel pri nas, da bi tudi on prišel za njo v Ameriko.

Po slovesu od staršev se je Diamantova odpeljala k svoji sestri na Dunaj, kjer je ostala nekaj dni. V času svojega dunajskega

ga bivanja se je pustila pri nekem fotografu fotografirati, kar je pozneje pomagalo pri ugotovitvi njene identitete. Z Dunaja se je odpeljala mlada in lepa žena z monakovskim brzovlakom proti Nemčiji, hotela potovati v Francijo od tam v Ameriko. Po krivdi vlakovodje pa je zavozil brzovlak v noči med 30. in 31. januarjem okrog polnoči tik pred Monakovim v drug vlak, pri čemer so bile 4 osebe mrtve, 8 pa je bilo smrtno nevarno ranjenih. Med mrtvimi je bila tudi gospa Diamantova.

Služal je hotel da je bil vagon III. razreda, v katerem so se vozili vsi štirje smrtni ponesrečenci v enem kupelu, priklonjen tik za lokomotivo. Pri Diamantovi niso našli razen njenih najnovejših fotografij, ki jih je dala napraviti na Dunaju, nikakih dokumentov, ker jih je imela shranjene globoko med svojo prtljago. Ker je bila na fotografijah vtisnena firma dunajskega fotografa, so se brzovlak obrnili na Dunaj in tako izvedeli ime ponesrečenke. Truplo bodo s celjskega kolodvora prepečali v Veinik, kjer ga bodo pokopali na tankašnem pokopališču Mlado ženo, ki je šla s tolikim znanjem in veseljem novi sreči nasproti in je sredi nje tako tragično končala, kakor tudi žalostno rodbino, pomlajelo številni znanci in prijatelji, ki jih je imela pokojnica v Celju in okolici.

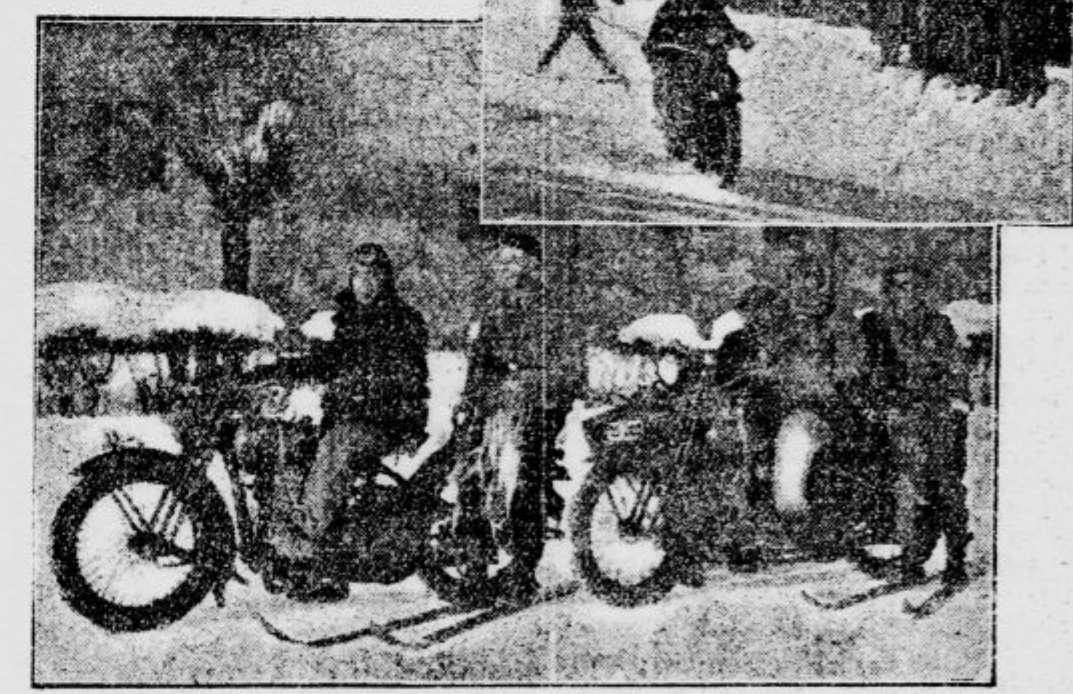
Španska hripa!

INFLUENZA
Za ojačanje rekvalitacije
tov je izborne zdravilo
Leciterrin
1797-a
Vsebuje: vitamin B, C, E
Dobro je za zdravje

Prva Motoskikjöring prireditve v Jugoslaviji

V nedeljo se je vršila ta zanimiva prireditve na 4 km dolgi progi Brezovica—Vič, na kateri so tekmovalci, kot začetniki v tej panogi sporta, dosegli nad vse lepe uspehe.

Zmagovalec v kategoriji solo motoriev g. Roman Golob (Mo-

toklub Ljubljana) s smučarjem g. Stergarjem (SK Ilirija) je prevozil progo v času 2:46 in 2 petni sekunde. Za njim zmagovalec v kategoriji motoriev s prikloko g. Maček (Motokol, Ilirija) s smučarjem Bonceljem (SK Svoboda), ki sta dosegla tudi najhitrejši čas 2:31 in 2 petni sekunde. — Slika v kotu: motociklist, ki vleče za privezavo vrv se držečega smučarja, vozi s hitrostjo nad 70 km v uri.

Kulturni pregled

LJUBLJANSKA DRAMA

Torek, 5.: »Volpone«, C.
Sreda, 6.: »Bellehemska legenda«, B.
Četrtek, 7.: Zaprt.

LJUBLJANSKA OPERA

Torek, 5.: »Ljubezen treh kraljev«, B.
Sreda, 6.: »Jonny svira«, D.
Četrtek, 7.: »Gospod Lambertier«, Gostovanje Gajdarova in Gzowske. Izven.
Petek, 8.: »Ljubezen treh kraljev«, C.

Gostovanje gg. Gzowske in Gajdarova v Ljubljani. Za četrtkov nastop obeh slavnih umetnikov se ljubljana živahno zanima. Razprodani so že vsi parterni, balkonski in glerijski sedeži, le nekaj lož in ložnih sedežev je še na razpolago. Predstava bo v operi.

Gostovanje ljubljanske Iliričice. Znan operni pevec gosp. Ljubša Iliričič bo gostoval v ljubljanskem gledališču od nedelje dalje v »Car-meni«, »Tosca« in »Manon«. Vstopnice so že v predprodaji po lanskim opernim cenam.

Priredodpisnega popularizatorja Adolfa Brehma, žigaz stoletnica rojstva je minila te dni, se spominja evropski tisk. Zanimivo je, da so Čehi dobili v zadnjem času dve kompletni izdaji Brehma, eno temeljito predela-

no, drugo pa skoro v prvotnem, danes že v marsičem zastarelem besedilu. Vrh tega je izšla knjiga izbranih Brehmovih povesti o živilih. Tako zbirko bi pozdravili tudi na slovenskem knjižnem trgu. O Brehmu je obširne poročal »Življenje in svet«.

Priprave za proslavo 25letnice smrti Antonina Dvořaka. V Pragi se je ustanovil slavnostni odbor, ki je prevzel organizacijo varikonomoznih proslav ob priliki bližajoče se 25letnice smrti slovečega češkega skladatelja Antonina Dvořaka.

Viktor Kamil Jeřábek — 70letnik. Dne 4. t. m. je doživel 70 let češki pisatelj Viktor Kamil Jeřábek. Sodeloval je pri vseh uglednejših čeških revijah, urejal »Nivo«. »Knjižno Besedy slovenské«, organiziral moravske pisatelje (Moravské kolo spisovatelů) in se udeleževal tudi na pedagoškem polju. Izdal je več prirovnodnih knjig (romanov in novel), v katerih je opisoval življenje moravskih malomeščanov. Jeřábek, rojen l. 1859, v Litomyšli, živi v Brnu kot upokojeni šolski ravnatelj.

Slovenski književniki in politični dogodki l. 1918. V najnovejši številki subotške revije »Književni svet« objavlja dr. Frn Dešić reminiscence o svoji kulturno-politični akciji l. 1918, ko je pripravil izjavo, ki naj bi jo po vzoru čeških književnikov podali

tudi slovenski in hrvaški pisatelji. Izjava se izreka za načela demokracije, samoodločbe narodov in ujedinjenja Jugoslovenov v edinstveno državo. Dr. Dešić objavlja izjavo, ki ni bila nikdar sprejeta, v celoti. Pod črto pristavlja, kako čestno je bilo dejanje Milana Puglja in tovarišev, ki so l. 1917. demonstrativno zapustili »Slovana«, ko so se hoteli reviji vsiliti avstrofilske tendence.

sredstev, s katerimi se polnijo gledališke blagajne, in da vedo tam še manj nego mi da je mogoče blaginje polniti tudi z umetniško neoporečnimi uprizoritvami.

V ostalem rad priznam, da se je občinstvo izvrstno zabavalo nad pristnim in še bolj nad dvomljivimi Nestroyevimi duhovitostmi. Publiko je hvaležen plik, ki ti gre na vsak lim. Režija in igralci pa so se potrudili, da bo spektakel še večji. Cesarjev Bučar in Kraljev Smola sta dve figuri, ki sta držali vso igro pokonci. Tudi ostale vloge (Rakarjeva, Levor itd.) so bile boljše od dela samega. Godbo in kuplete je treba razumeti kot komedijo predpustnemu času.

Karlo Kocjančič.

Arnošt Grund

Veliki igralec je odigral zadnjo svojo ulogo. Njegova žena je bila dana s toliko resničnostjo, da so vsi soigralci in gledalci v gledališču jokali in da je jokala v njeni vred tudi široka javnost. Zastor pade — konec komedije...

Tokrat ni bil igra, temveč kruta realiteta: Arnošt Grund je odigral zadnjo igro: zaključil je svoje lopo življenje. Edo ga je videl tekom dolgih 84 let v zagrebškem gledališču ali na kakem drugem odru, kjer je gostoval, je imel že v prvem hitu in pri prvih njegovih besedah utisk, da ima pred seboj velikega umetnika in velikega človeka. Z Arnoštom Grundom je zapustil Hrvate ve-

likan oderske umetnosti. Pri njegovih nastopih gledalci niso mogli zadržati smeha, sedaj, ko je umrl, pa ni mogoče zadržati solz.

Naglo in hitro je odšel s sveta. Ko so nedeljski zagrebški listi prinesli objavo njegove smrti, so se premnogi z začudenjem vpraševali: Kako je to mogoče? Saj smo se še pred nekaj dnevi od srca smejeli njegovim slajnim kreacijam! A smrt je muhast režiser: ne veš, kdaj te zaplete v svojo igro.

Rodil se je 31. januarja 1866 v Pragi, srednje šole je dovršil v Švic, potem pa je v Pragi študiral arhitekturo. Po prvem državnem izpitu pa se je nenadoma priključil nekemu potujočemu odru. Leta 1895. je bil v Zagrebu angažiran kot komik. Nekaj let pozneje je samo za kratek čas odšel iz Zagreba ter deloval na Dunaju pri Raimundovem gledališču. Hrvatsko gledališče je obogatil z mnogimi prevodi dram in komedij. Tudi s svojimi kupleti in ektemporiranjem je imel vedno velike uspehe. Zadnja njegova uloga, ki je razveseljevala zagrebško publiko, je bil krčmar v »Dobrem vojaku Švevcu«.

Z Arnoštom Grundom je izgubila jugoslovenska gledališka umetnost veliko silo, ki se ne bo dala nadomestiti. Nekoliko preenotljivo je pri tem veličnem komiku, da je bil tudi filatelist, botanik in zbiratelj metuljev in brošev. Na teh poljih se je celo publicistično udeleževal. Temeljito je opisal slovenske znamke in izdatno podpiral razne prirodozgodovne revije.

Domače vesti

* **Imenovanja v sodni pisarniški službi.** V sodni pisarniški službi so imenovani za višje pisarniške oficijale: Josip Černivec, Avgust Juh, Angela Lapajne, Josip Turk, Milan Gril in Ivan Budnar — vsi v Ljubljani, Pr. Korošak in Ivan Drame v Mariboru, Anton Novljan v Novem mestu, Rajko Alt v Ptuj, Fortunat Stanovšek v Laškem, Avgust Mastnak v Konjicah, Miha Potočnik v Gornji Radgoni, Miha Maček v Rogatecu in Josip Lašič v Ormožu, za pisarniške oficijale pa J. Pintarič v Ljubljani in Ludovik Modic v Krškem.

* **Izpremembe v komandi mornarice.** Za vršila dolžnosti vojne akademije v Dubrovniku in upravnika hidrografičnega urada mornarice je imenovan kapetan fregate Edgard Vasić doslej na službi v komandi mornarice, za vršila dolžnosti načelnika štaba komande mornarice pa kapetan fregate Rihard Kubin, doslej na službi v isti komandi. Razrešen je dosedanje službe kapetan bojnega broda Mirko Cvitković in stavljen na razpoložanje.

* **Izpremembe v državni službi.** Pripravniki Franc Šink pri velikem županu v Ljubljani je imenovan za politično-upravnega uradnika na dosežanem službenem mestu, pravni praktikant Andrej Levstek pri okrožnem sodišču v Mariboru pa je potrjen za stalnega in pomaknjen v 8. skupino I. kategorije. Premješčen je kancliser Ivan Šoklić od okrajnega sodišča v Gornji Radgoni k okrajnemu sodišču v Kranju.

* **Promocija.** Na zagrebški univerzi je bil g. Oskar Reja, asistent in upravnik meteorološkega zavoda v Ljubljani promoviran za doktorja filozofije. Čestitamo!

* **Osobne vesti s pošte.** Postavljen so: za pokobne poštarije Ant. Pelikan v Vratincih, Stefan Vugrinec v Bogomilju in Ludovik Horvat v Ravnih; za dnevnice: Iv. Zalokar na Jesenicah na Gorenjskem, Konrad Mak v Mariboru in Josip Kobal v Mariboru; za Ljubljano 1. Jurca Marušić v Ljubljani 1. v Podnart, Pr. Turja iz Laškega na Ljubljano 1. in Danica Kobal v Mariboru 1. na Ljubljano 1.; p. ur. II-4 Ljudmila Stimec iz Tešanja (Sarajevo) v Slovenjgradec, Vladimir Senk v Mariboru 1. v Zg. Sv. Kungote in Marija Klatter iz Mežice na Ljubljano 1.; p. ur. II-5 Ciril Kiferle iz Kranja na Jesenice-Fužine in Ivan Puči iz Guštanja na Ljubljano 1.; kond. III-3 Josip Pavlin v Mariboru 2. v Ptujsko goro; telefonistke III-3 Jospina Ferjančič iz Brezna v Mežico, Jozica Čož iz St. Ilije v Slovenskih goricah na Maribor 2. Nežika Anderlič iz L. na Ljubljano 1. in Erna Koreniti iz Zg. Sv. Kungote na Maribor 1.; pripravilnica III-4 Ljudmila Schweiger iz Kozlega na Ljubljano 2. na Ljubljano 1.; pogodba pošt. Julka Belina iz Vurberga pri Ptuj v Planino pri Sevnici in Amalija Gril iz Planine pri Sevnici v Vurberga pri Ptuj ter dnevnica Marija Zimmerli iz Dolenje Lendave v Guštanju. — Umrl: II. sk. zvančička I. skup. Ant. Kos v Muti in Martin Lah na Jesenicah-Fužine, zvančička 2. skupine Jos. Čeh pri III. ter t. t. sekciji v Ljubljani in zvančička 3. skup. Marko Šerbec v Brežicah. — Prestanek službe: p. ur. II-3 Karla Horak v Murski Soboti je odpuščen.

* **V ministru za socialno politiko se je v zadnjih dneh izvršila mala personalna izprememba.** Za šefa kabineta je določen dr. Baton, doslej šef izseljeniškega oddelka, dosednji šef kabineta, Golja, pa je prevzel zopet svoje prejšnje mesto v oddelku za državno statistiko.

* **Ples kraljeve garde.** V Gardijski domu na Topčideru se je v soboto zvečer vršil gala-ples kraljeve garde. Okoli 22. sta ples počastila s svojo navzočnostjo tudi kralj in kraljica. Celokupni orkester garde ju je pozdravil z državno himno. Takoj nato se je pričel koncertni del, na katerem so sodelovali popolni orkester garde, pevski zbor beograjske opere Žaludova in Marij Šimc ter balet opere. Nato se je razvil animiran ples, ki je trajal do zore.

* **Ameriški učenjak v Dalmaciji.** V Šibeniku je priselil šef turističnega združenja in predsednik geografičnega inštituta v New Yorku John Oliver La Gorce. Ugledni ameriški učenjak potuje v znanstvene svrhe, da prouči geografske in topografske prilike v naši državi, zlasti v Dalmaciji. O svojem potovanju bo izdal obsežno studijo.

* **Spominska plošča biskupa Strossmayerja.** Preteklo nedeljo se je v Osilju vršilo svečano odprtje spominske plošče pokojnemu biskupu Josipu Juriju Strossmayerju na poslopju velikega županstva.

* **Poročilo.** Poročila sta se v nedeljo v Mariboru Anton Medved, veleposelnik in trgovec, z gospodino Milko Černovškovo iz ugledne narodne rodbine iz St. Jurija ob južni železnici. Iskreno čestitamo!

* **Kemična vojna in Rdeči križ.** Dr. Živko Topalović bo priredil na prošlo Rdečega križa vrsto predavanj v različnih mestih o snovi »Kemična vojna in Rdeči križ«. Prvo predavanje je bilo prošlo nedeljo v Nišu. V bližnjih dneh pa bodo sledila predavanja v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu.

* **Zdravnik dr. Franc Delak se je preselil** 1. t. m. iz Starega trga v Rakek, kjer izvršuje svojo prakso v hiši g. M. Gabrenja, gostilničarja, nasproti postaji.

* **Nova maloprodaja tobaka se namerava** ustanoviti v Žalcu Prosilci, zaščiteni z invaridnim zakonom, naj se zaradi nadaljnjih informacij zgledajo v pisarni kraljevega odobora v Celju najkasneje do 9. t. m. Udrženje vojnih invalidov.

* **Nov most preko Drave.** Kakor poročajo iz Ptuja, bodo letošnje pomladi pri Zg. Dupliku pričeli z gradbo lesenega mostu pre-

ko Drave. Služi bo most zlasti prebivalstvu Hajdine, Sv. Barbare, Sv. Martina, Vurberka, pa tudi mesta Ptuja. Stroški za novi most so proračunani na milijon dinarjev.

* **Smrtna kosa.** V nedeljo je umrl v Ljubljani po daljši bolezni šef oddelka pismož na glavni pošti v pok. in hišni posestnik g. Anton Bučar. Pokojni je bil zelo priljubljen in čislav v uradu in v najširšem krogu prebivalstva. Vsi, ki so ga poznali, ga bodo ohranili v najboljšem spominu. — Danes je umrl delovodja tvrdke A. Fuchs g. Karol Segatin. — V Trzinu je ugrabila samit gospe Frančiška Šmon, posestnica, v vasi vasi pa g. Josipa Berdavs, starega 82 let. — Pokojnim blag spomin, rodbinam iskreno sožalje!

* **Tvrdka Louis Roessler na Dunaju** pošilja v priporočeni listi carini podvrženo blago. Uradno se razglasa, da pošilja tvrdka Louis Roessler na Dunaju v priporočeni listi na razne naslovnike v naši državi zlato. To dela zaradi tega, da ji ni treba plačati carinskih in puncijskih pristojbin. Poštami je naročeno, da pazi na te pošiljke in jih ne izročajo naslovnikom, če niso ocarinjene, temveč jih predlagajo pristojni carinarniški pošti v ocarinjenje. Ovitki teh pošilk so iz debelejšega papirja in večjega obsega. Zapra so ta pisma s petimi pečati, na katerih so jasni odtiski pečatnika omenjene tvrdke.

* **Prepovedani listi.** Italijanski list »Corriere Padano«, ki izhaja v Ferrari, Bogičevičevo delo »Le colonel Dragutin Dimitrijević Apis«, ki je izšlo v Parizu, list »Deil Hirlap«, ki izhaja v Temišvaru, nemški list »Die Neue Zeitung«, ki izhaja na Dunaju, so v naši državi prepovedani.

KINO IDEAL
— DANES ZADNJKRAT! —
Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri

Zapečateni usta

(TAJNOST SLIKARJA WOODA)
Gandjiviol Pretresljivo!

KINO IDEAL

* **Orkan v južni Dalmaciji.** Iz Dubrovnika poročajo: Prošli petek je bil v Dubrovniku lep solčni dan, proti večeru pa se je nad mestom in okolico razvil silen orkan, ki je divjal po vsej južni Dalmaciji, ki je ob sedmih zvečer dosegel vrhunec v Boki Kotorski. Vihar je podiral drevesa, odkrival strehe in onemogočil vsak promet. Šele pozno ponoči se je orkan znatno pomiril.

* **Železniška nesreča v Velikem Bečkereku.** Na kolodvoru v Velikem Bečkereku se je prošlo soboto pripetila huda železniška nesreča. Ob priliki manevriranja je tovorni vlak povozil železničarja Milutina Lakića, ter mu odrezal obe nogi. Prepelali so ga v bolnico, a po zdravniški izjavi je malo upanja, da bi ostal pri življenju zaradi velike izgube krvi.

Ribje olje, sveže, norveško, v drogeriji A. KANC sinova, Ljubljana, Zidovska ul. 1. 15289-a

* **Komunisti Vranes pobegnili iz zaporov.** V soboto zvečer je iz zaporov sodnega stola v Zagrebu pobegnili komunisti Mihajlo Vranes, bivši urednik komunističnega glasila »Borba«, proti kateremu se je imela v bližnjih dneh vršiti glavna obravnava. Na vrvi se je spustil skozi okno prvega nadstropja in izginil brez sledu.

* **Pozor red sleparjem.** Po Dolenskem se klasi slepanski potnik s srečkami in za povečanje slik, 26 letni Josip Uršič, doma iz Vrtoč pri Gorici. Slepar se oglašja pri raznih strankah ter spremlja predplačila za povečavo slik. Osleparil je že več ljudi ter jim izvalil prav čedne vsotice. Pred nekaj dnevi se je oglašil tudi pri posestniku Antonu Loparcu v Tanči gori, ki mu je za povečavo neke slike izročil 150 Din predplačila. Uršič je Loparcu obljubil, da mu bo poslal povečano sliko že naslednjega dne, in res je Loparcu sprelal dan na to iz Novega mesta po pošttem povzetju papir z zamazano risbo brez vsake vrednosti. Uršič se potepa sedaj po vaseh okrog Novega mesta in slepari vse vprek. Da bo kmalu konec njegove podjetnosti, bodo poskrbeli orožniki.

ITO — zobna pasta najboljša!

Lacromel sigurno sredstvo proti kašlu, katarju, prehlajenju, influenci, kroničnemu zapaljenju, bronhitisu, itd. Dobi se v vseh lekarnah, proizvajalec lekarna ARKO, Zagreb, Illica št. 12.

* **Veliki uspehi Mercedes-Benz v Franciji** in Belgiji leta 1928. Stajalo je dirkal Caracciola in Oostmalle-Antwerpen ter dosegel s 195 km rekordno brzino. Baron Wentzel je pa dosegel s 166 km rekord za sportske vozove. Odlikoval se je zlasti v francoskih dirkah La Baule in Boulogne. Uspehi Mercedes vzbujajo veliko zanimanje. Caracciola in Wentzel imata obroke Continental.

* **Na vprašanje dobrotnikov,** ki želijo podpreti invalidno družino pokojnega rudarja Antona Brečka, o katere tragediji smo pisali prejšnjo nedeljo, sporočamo, da lahko svoja darila naslovijo na starejšega sina:

Anton Brečko, invalid v Dolskem, občina Senovo, pošta Rajhenburg ob Savi.
* Oblike kemlično čisti, barva, pilstra in ilka tovarna JOS. REICH.
* »MOULIN ROUGE« Rakek — pustni torek.

Iz Ljubljane

* **Njegovo Velikanstvo kralj Aleksander I.** je pokrovitelj III. reprezentančnega plesa slušateljev ljubljanske univerze, ki se vrši danes zvečer v Unionu. To bo največja in najelitnejša prireditve v sezoni. Ker je prebritek namenjen akademskim strokovnim knjižnicam in dobrodelnim ustanovam, bo slovenska javnost z rekordno udeležbo dokazala, kako ji je na srcu prosep naše najvišje kulturne institucije.

* **Strossmayerjeva proslava na srednjih solah.** Kakor druga leta, se je tudi včeraj na vseh ljubljanskih solah vršila Strossmayerjeva proslava, združena z deklaracijami in predavanji o vladiki Strossmayerju in njegemu pomenu za jugoslovenstvo. Proslava je bila preložena na državni realki, ker je bila zaradi influence do včeraj zaprta.

Dr. Robert Bumauer

zopet redno ordinira

Telefon št. 3431

* **Sokol I. vabi vse brate in sestre,** ki bodo 9. t. m. sodelovali pri maskeradi »Pomlad v cvetu« na generalni prireditveni sešatek, ki bo danes v torek 5. t. m. ob 20. na Taboru (pisarna) — Odbor.

* **Popis davčnih zavezancev.** Po novem zakonu o neposrednih davkih se mora vsi tisti vsako leto popis davčnih zavezancev. Vsi, ki so prejeli od mestnega magistrata ljubljanskega popisne pole, se pozivljajo, da jih oddajo najkasneje do 8. do 14. na mestnem magistratu, Mestni trg 2-1, soba 22, mestna posvetovalnica.

* **Gozdovniki, danes bo zopet reden sešatek.** Prireditve v čim večjem številu. Prišel je čas, ko nam je treba zopet pričeti z delom za tabore. Vodstvo rodu je sklenilo, da bo stal tabor tudi letos neke v zgornji savski dolini blizu »Gozda« ali Mojstrane. — Glavar.

* **O vrticah in njih izboru za Ljubljano** in okolico bo predaval računski nadsvetnik A. Bukovec v torek 5. t. m. ob 20. na šentjakovski šoli. K splošno zanimivemu in praktičnemu predavanju vabi ljubljanska podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva vse prijatelje vrtnarstva.

* **Večerni gospodinski tečaj na »Mladiki«** opozarjamo vse one, ki so prezreli prvi razpis, da je začetek prihodnjega tečaja v sredo 6. t. m. ob 17. Vpisovanje v torek in sredo.

* **Kardinal Richelieu.** Na splošno željo občinstva ponavlja ZKD grandiozni zgodovinski film o močnem francoskem ministru predsedniku kardinalu Richelieu v sredo 6. t. m. v prostorih kina Ideal. ZKD ponavlja ta film zaradi tega, da nudi možnost poseta velikih kulturnih filmov tudi oni publiki, ki je v nedeljah in praznikih odsotna iz Ljubljane in si poučnih filmov ne more ogledati, da se temu odpornost, se bodo veliki taki filmi ponavljali od časa do časa tudi ob delavnikih. Film se predvaja z zgodovinsko razlago prof. Volavška ob običajnih urah to je ob 4. pol 6. pol 8. in ob 9. zvečer. Zadnja prilika torej, da si vsakdo ogleda to izredno zanimivo filmsko delo.

* **Plenarna seja SK.** Ilirije se vrši danes zvečer v igralnici kavarne Emona.

* **Črno-bela reduta v Unionu 9. t. m.** Edina velikomestna revija krasnih mask in toalet v Ljubljani. Po enoletnem odmoru zopet sestajajoče najodličnejša občinstva iz vse Slovenije. Višek plesne sezije. Volite najlepše maske na originalen način. Iz izbranih mask po žiriji voli občinstvo najlepšo. Več originalnih skupin prijavljenih — Informacije, rezerviranje balkonskih sedežev, reklamacije vabil dnevno od 17.—19. v gornjih prostorih Emone. Oficielni sprejem izključno od 20.30 do 21. Odbor opozarja cenjene posetnike, da danes na navodila, ki izidejo v prihodnjih številkih »Jutra«, glede zbirališča in razporeda mask, gaderob blagajn in dohodov, da se izogne nepotrebnemu navalu pri vходу. 287

* **Otroška maskerada Atene** na pustno nedeljo popoldne v Kazino. Splošno zanimanje-primeren otroški program. Pristop ima vsakdo s prijavnico, ki jo izdaja pisarna Atene, Dunajska cesta 1a-V.

* **Drobna policijska kronika.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavitelji policiji naslednji dogodki: 1. nezgoda, 2. primera kaljenja nočnega mira, 1. primer prekoračenja policijske ure, 1. prestopke obrtnega reda, 1. izsledeno bivaljšče, 4. prestopki cestnega policijskega reda in 2. prestopka avtomobilskih predpisov. Aretirane so bile 3 osebe in sicer: Alojz P. zaradi beračenja, Martin M. zaradi krošnjarenja in Ivan V. zaradi pretepa in razgrajanja v kavarni.

* **Nezgoda gluhomnega V Wolfovi ulici** je prišlo prednočnim do male nezgode, šele žrtve je postal gluhomni učenec Ivan Strekelj v Viča. Okrog 17. je privozil po imenovanju ulici šofer E. P., ki je zapel tik pred vozom stopati mladega fanta. Šofer je vozil zmerno in pravilno po desni strani ter dajal tudi svarilna znamenja s hupo. Ker pa voza ni mogel več ustaviti je slednjič fant padel na tla, kjer je ta obležal z znatnimi praskami sicer pa notranje nepoškodovan. Strekelj se je zelo prestrašil, a se je kmalu pomiril in sam nadaljeval pot proti domu.

* **Na mrazu je obležal.** Ko se je vračal tiskar Viljem Vlahovič, stanujoč na Sredini št. 8, v nedeljo okrog 12.30 iz mesta do-

mov, je zagledal ležati na hodniku ob hiši neznanega moškega v nezavestnem stanju. Je napol zmrznjenega. Vlahovič je neznanca spravil v hišno vežo, nakar je odhitel v stanovanje ter v domnevi, da gre za zastrupljenje, pričel vlivati v usta neke železocene kapljice. Medtem je prišel v vežo tudi službojuči stražnik Vinko Zore, ki je telefonično pozval rešilno postajo, naj se zavzame za napol zmrznjenega Ivana O., po poklicu čevljarjskega pomočnika, kakor je bilo razvidno iz dokumentov, ki jih je imel pri sebi. Po onesveščenca je prišel kmalu rešilni voz, ki ga je odpeljal v bolnico. Kakor se je pozneje ugotovilo, pri O. ni šlo za zastrupljenje, marveč se ga je le v neki gostilni preveč nalezel in nato ves oamamljen od pižice obležal na cesti, kjer bi bil gotovo zmrznil, da ga ni slučajno rešil domov se vračajoči Vlahovič.

* **Tatvina v podstrešju.** Krista Ipavčeva, stanujoča na Rimski cesti št. 7., je prijavila te dni, da ji je nekdo ukradel iz podstrešja domače hiše omaro znamke »Anckersteinbaum«, vredno 1600 Din. Enako je prijavila tudi istotam stanujoča I. Komarjeva, da ji je bila iz podstrešja ukradena voljaška postelja, vredna 250 Din.

Iz Maribora

* **Stoletnica Josipa Dobrovskega,** patriarha slovenskega jezikoslovja je bila v nedeljo dopoldne slovesno proslavljena v čitalnici Studijske knjižnice. Slavnostno akademijo je priredilo zgodovinsko društvo. O utemeljitvi slavistične vede in velikem buditelju češkega naroda je predaval vseučilišni profesor dr. Burian iz Ljubljane ter žel za svoja temeljita in znanstvena izvajanja prisrčen aplavz številnih poslušalcev. Uvodno in zaključno besedo pa je imel predsednik Zgodovinskega društva, prelat g. dr. Fran Kovarčič. Posebno število so bili zastopani člani mariborskega češkega kluba pri proslavi.

* **Novosti v »Ljudski knjižnici«.** Čeprav se je morala minulo leto boriti »Ljudska knjižnica« z denarnimi težavami, ker je popolnoma odpadla dosedanja subvencija mestne občine, se je knjižnica vendarle posrečilo, da si je nabavljala sproti še vedno najboljše literarne novosti in tako je krog čitateljev še vedno raste. V prilazni čakalnici je še sklenjen krog z nabiti senzacijo nalumni novostni iz domače in svetovne literature. Ravno ta teden je knjižnica dobila zopet zanimive leposlovne in znanstvene novosti, ki bodo zanimale tako intelektualce, kot naiširke kroge. Opozarjamo zlasti na lanske letnika zagrebške »Nove Evrope« slovenske revije, ki so že prišle iz vezave, nadalje ima knjižnica Wallacea, Jacka Londona, Sinclairja, najnovejši dr. Plivkove, ne manjka pa seveda tudi najnovejši Švejk v slovensčini, češčini in nemščini v več izvodih.

* **Pravilica iz Orienta.** Bajeslovni Orient s vlogo tisoč in drugo nočjo bo postal za vsakega z vsemi svojimi tajnostmi prazen nič, ko se bo seznanil z vsem razkošjem in pravilnostjo ter pestrostjo, ki bo obeleževala reduto prvega SSK Maribor v Unionu na pustni torek. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

* **Jugoslovenskim posestnikom avstrijskih realitet.** Naši državljani v Mariboru, ki imajo v Avstriji hiše, prirede v četrtek, dne 7. t. m. ob 8. zvečer v posebni sobi hotela »Pri zamorcu« sešatek, na katerem bodo razpravljali o sredstvih, kako naj bi izboljšali svoj položaj v Avstriji.

* **Premestitev trga, sone in slame.** Trg sene in slame v Mariboru, ki je bil doslej sredi mesta na trgu Svobode, so preložili na prostor za novo mestno šofersko hišo. Dovo sone in slame na trg bo dovoljen samo po novo otvorjeni Tattenbachovi ulici.

* **Avtobusni promet na progi Maribor-Ptuj,** ki je bil zadnje dni ustavljen, je bil z večerajšnjim dnem zopet odprt.

* **Otvoritev rednega avtobusnega prometa.** Včeraj je bil popolnoma vpostavljen avtobusni promet na progi Maribor-Celje. Tudi v mestu vozi avtobus redno. Na progi proti Dupliku vozi avtobus do Marje Brezje.

* **Omejitev prometa po Vetrinjski ulici.** Iz prometnih ozirov se prepoveduje vožnja z vsakovrstnim vozilom po Vetrinjski ulici od Glavnega trga v smeri proti Grajskemu trgu. Uporabljanje Vetrinjske ulice po osebnih vozilih in vozilih z lahkim tovornor je dovoljeno le v smeri Grajski trg-Glavni trg. Promet v nasprotni smeri je dovoljen v tej ulici samo za dovoz hišnih potrebščin k dotičnim hišam. Vsa vozila, vozeča od Glavne trga proti Grajskemu trgu oziroma Aleksandrovi cesti morajo brezizjemno uporabljati Tattenbachovo in Kopališko ulico, oziroma sporedne ulice nižje Kopališke ulice.

* **Sankanje po ulicah v mestnem pomeirju prepovedano.** Vsi sankarji na ulicah so postala zadnje dni čistišča in pota v mestu zelo polzka in ponekod za pasante že naravnost nevarna. Zlasti zadnja dva dneva je bilo več težkih nesreč. Več oseb si je pri padcu zlomilo noge ali polomilo rebra in so jih morali oddati v bolnico. Mariborski mestni magistrat je zato sedaj strogo prepovedal vs. ko sankanje po ulicah v mestnem področju, nakar se opozarjajo posebno starši in vzgojitelji. Proti krivcem se bo postopalo v smislu kazenskih določil.

* **Zdravje pa tako.** V preteklem tednu je bil po izkazu mestnega fizikata zabeležen v okoliših mestne občine mariborske med nalezljivimi boleznimi samo en primer škrlatnine.

* **Avtobus obilčaj v snegu.** Čeprav je nastopilo suho vreme in je bil odprt zopet avtobusni promet v redu, je snoči obilčaj na progi Maribor-Selnica ob Dravi avtobus v snegu. Mariborska rešilna postaja mu je prišla na pomoč ter ga rešila iz nevarne položaja. Škoda in nesreče pri tem ni bilo. Ob pol 12. je avtobus zopet redno vozil.

Največji uspeh!!!
Film s spremljevanjem glasovnih efektov!!!

Danes ob 4, 1/8, 1/10.
Telefon 2730. Kino »DVOR«

* **Mura je zmrznila.** Tudi v severovzhodnih obmejnih krajih je pritisnil hud mraz. V radenskem okraju je bilo —24 C. V Boračovi je Mura zmrznila in ljudje so lahko hodili čez reko.

* **Nesreča člana rešilnega oddelka.** Snoči se je ponesrečil g. Armin Tutta, član mariborskega rešilnega oddelka. Ko je korakal s tovarišem po Frankopanski cesti, je spodrsnil in si zlomil desno nogo. Odpeljali so ga z rešilnim avtomobilom v bolnico.

* **Riziko dela.** V tovarni Doctor in drug se je ponesrečil 39 letni zidar Anton Curadetto. Železna plošča mu je padla na roko in mu zmečkala prste. Na ledeni cesti se je spodrsnilo pekovski mojstru Planincu iz Krčevine. Oba so odpeljali v bolnico.

Iz Celja

* **Članom Sreskega gremilja trgovcev v Celju.** Glede pravilnice vlaganja prijav na dohodke za davek na pridobitno po predpisih davčnega zakona, se vsi člani Sreskega gremilja trgovcev v njih interesu pozivajo, naj se osebno zgledajo v tajništvo gremilja Celje, Kocenova ul. št. 2-1, predno vložijo predmetno napoved. Dobili bodo vse potrebne informacije in navodila, na podlagi katerih jim bo mogoče ustrediti predpisom novega davčnega zakona. Da gre članom v tem pogledu kolikor mogoče na roko, je načelstvo sklenilo prirediti za posamezna okrožja članske sešatek, kjer se jih bo o pravilnem vlaganju davčnih napovedi informiralo. Sešatek se vršijo po sledečem načrtu: Za občino St. Jurij ob 1. t. m. v trgu in okolici, Dramlje, Sv. Lovrenc, Kalobje, St. Rupert nad Laškem v ponedeljek dne 4. februarja popoldne ob 3. v gostilni pri Jugoslovani v St. Juriju. Za občino: Celje okolica, Teharje, v Celju, Spodnja Hudinja v gostilni pri Vobnerju v torek dne 5. februarja ob 3. zvečer. Za občino Vojnik, Dobrna, Frankolovo, Nova cerkev, Višnja vas, Smartno v Rožni dolini in Škofja vas v Vojniku pri gosp. Lad. Brezovniku v torek dne 5. februarja ob 2. popoldne. Za vse občine vranskega sodnega okraja ter občini Zalec in Petrovče v St. Petru v Savinjski dolini, Dobrtaša vas v gostilni g. Šriharja v sredo popoldne ob 3. Za občine v gornjegrajskem srezu in sicer za Smartno ob Paki, Mozje pri trgu in okolici Rečica, Kokarje se vrši sešatek v Mozirju v gostilni »Pri pošti« v četrtek dne 7. februarja ob 9. predpoldne. Za občino: Gornjičard, Nova Sifta, Bočna, Ljubno, Luče, Solčava, se vrši sešatek v Sv. Františku Ksaveriju v gostilni Majcenovič in sicer dne 7. februarja ob 3. popoldne. Za vse občine v sodnem okraju Šmarje pri Jelšah v petek dne 8. februarja ob 9. predpoldne in sicer v gostilni g. Maksa Gradta v Šmarju. Za vse občine v sodnem okraju Rogatec v petek dne 8. februarja v Rogatecu ob 2. popoldne. Za vse občine v sodnem okraju Kozje se vrši sešatek v Kozjem in sicer v soboto dne 9. februarja ob 11. predpoldne v gostilni g. Ivana Koželja.

* **Sešatek zaradi pridobitne.** Glede sešatek, ki jih je sklicalo načelstvo Sreskega gremilja trgovcev v Celju se načrt sešatek za člane iz vranskega sodnega okraja spremeni nastopno: Za člane iz vseh občin vranskega in sodnega okraja se bo vršil sešatek kot napovedano v red 6. februarja, toda dopoldne ob pol 9. v gostilni pri »Pihbirtu« v Kapli občina St. Jurij ob Taboru. Istega dne ob 15. se bo pa vršil sešatek za člane iz občin: Petrovče, Zalec, St. Peter, St. Pavel, Gotovlje in Griže v Zalcu v gostilni g. Pikla. — Načelstvo.

* **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrl 31. januarja 28 letni delavec Anton Resnik iz Petrovč.

* **Se vedno stara pesem.** Ker niso to dni posuli zledenih hodnikov pred svojimi hišami s peskom oziroma s pepelom, je bilo včeraj ovađenih policiji kar 9 hišnih posestnikov, oziroma hišnih oskrbnikov.

Zadovoljstvo v hiši

le je tedaj, ako uporablate pražene kave
trvdke

ANTON FAZARINC — CELJE

* **Skoro bi zmrznila.** Službojuči stražnik je privedel v noči med četrkom in petkom okrog 2. na stražnico popolnoma pijanega od mraza že malone otrplega 64letnega tesarja Antona N. iz Gaberja, katerega je našel popolnoma nezavestnega ležati v snegu ob Glavni cesti. Isto popoldne so spravili v zapor Maksa O., ki se je tako napil, da je ob 6. obležal sredi Prešernove ulice. Oba ljubitelja alkohola sta rabila skoraj polovico dneva, da sta prišla k sebi.

* **Ukradena obleka.** Učitelju Srečku R. iz Šostanja, ki se nahaja trenutno za krajsko dobo pri voljkih, je neznan tat ukradel novo kompletno civilno obleko in športno čepico v skupni vrednosti 1920 Din. Obenem je izginilo tudi več njegovih dokumentov. Tatu še niso izsledili.

Zdravo spanje in sveže orebuje

zasigurajo redovit način življenja in dobra prehrana. Običajno hrano bomo najbolje nadoknadili, ako pred spanjem vzamemo eno skodelico OVOMALTINE

ŽREBANJE DOBITKOV

24% državne obveznice za vojno škodo

15. februarja t. l.

Dobitki so:

1 po Din	500.000.—
2 »	250.000.—
3 »	100.000.—
10 »	50.000.—
20 »	25.000.—
50 »	10.000.—
100 »	5.000.—

Izgube ni! Izgube ni!

Od 1 do 100 komadov teh obveznic prodamo tudi na mesečne obroke

Din 40- skozi 13 mesecev

2e prvo vplačilo daje popolno pravico do celega dobitka

Bankovno komandno društvo

A. REIN I DRUG

ZAGREB

Trg Kralja Tomislava 17

Preradovićev trg 5

Iz Kranja

Preprečena požarna katastrofa v Strahcu. V nedeljo okrog 2. popoldne so opazili sosedje znanega veleposelnika g. Matijca, da gori v podstrešju dvorišnega trakta njegovega obsežnega stanovanjskega in gospodarskega poslopja. Takoj so prihiteli domači gasilci pod vodstvom načelnika g. Križnarja. S snegom in vodo so energično ugasnili plamene, ki so se že resno širili po lesenem podstrešju. Ogenj, ki bi bil lahko katastrofalna za Strahcu, je bil zadušen v kati. V istem poslopju je bilo poleg orodja in drugih gospodarskih potrebščin okrog 10 vagonov sena. Posvetilo pa se nahaja sredi vasi, ki ima večinoma s steno krite lesene hiše.

Krajevni odbor Društva Rdečega križa je imel preteklo nedeljo redni občni zbor. Poročila funkcionarjev so soglasno odobrili. Društvo je med drugim poslalo za bolgarske potrebe oškodovance 5000 Din in poklonilo je za stradalce v južnih pokrajinah naše države 2000 Din. Izvoljen je bil ponovno stari upravitelj in nadzornik odbor. Novoizvoljeni so: ga. Dora Hellerjeva, gg. dr. Josip Bežek, župnik M. Škerbec in kmetijski nadzornik g. J. Stučič.

„Kresna noč“ Sokolska maškarada 9. II. v Nar. domu v Kranju

Iz Tržica

Znamenje časa. Gozdarski urad b. Borna je razpisal mesto računskega uradnika in takoj naslednji dan je prišlo malo v Tržico okrog petdeset ponudb. Razen tega se je še istega dne v uradu osebo predstavilo 8 prosilcev. Ta primer kaže, da vidi pri nas velika brezposelnost.

Nešče pri smučanju. V nedeljo si je izvil desno nogo vnet sportnik g. ing. Suk, da so ga morali odpeljati domov. Enaka usoda je zadelo mlado smučarico g. Anico Maljevo.

Saje so se vnele v prokajevalnici gospoda Femca, kjer se je nahajala večja množina mesa, ki se je seveda zaradi tega pokvarilo. Domači so ogenj pogasili in ni bilo treba klicati gasilcev.

Zaradi velikih zametov ni bilo Sportnemu klubu mogoče očistiti sankaške proge pri Sv. Ani in se je morala tekma prekiniti na poznejši čas.

Gibanje prebivalstva. V preteklem letu je bilo v Tržici rojenih 126 otrok. Umrlo je 74 oseb, med temi 24 otrok. Porok je bilo 59.

Iz Trbovelj

Razširjen avtopromet. Avtopodjetnik g. Kaučnik je stavil v promet nov avtomobil med kolodvorom in Trbovljami ter obratno. S tem je ustregel želji potujočega občinstva. Vzpostavil bo redno zvezo med nočnim vlakom iz Ljubljane, ki je bil sedaj brez zveze z Trbovljami, da so morali občani dobro uho hoditi peš domov in na vlak, Upamo, da se bo prebivalstvo poslužilo v obliki meri te zveze, ker bi bilo škoda, če bi se radi slabe frekvence morale projektirane vožnje opustiti. Vožnja iz Trbovelj do kolodvorca znaša samo 5 Din iz Vod pa je 3 Din, kar je malo za 5 km dolgo progo.

Iz Zagorja

Pogreb gospe Mejak. V petek popoldne so truplo prerano umrle splošno pri ljubljene soproge postajateljice g. Mejak prenese iz hiše žalosti do železniškega prehoda ter naložili v železniški voz. Pred hišo je zaigrala železniška godba iz Zidanega mosta žalostnoko. Pokojnico je odpeljal ob 17. vlak proti Ljubljani. Na svečeno se je bil izvršil ob množični udeležbi občinstva pogreb v St. Vidu nad Ljubljano.

Smrt zaslužnega moža. V nedeljo so pa položili k večnemu počitku 78letnega Jožeta Drnovskega iz Vin nad Zagorjem. Pokojnik je bil več let v občinskem zastopu v Kotredu ter od vseh zelo spoštovan. Pred štirimi leti je obhajal zlato poroko v krogu svojih številnih sorodnikov. Ako ravno sta bila zakonca še čvrsta, sta tekoma mega leta šla drug za drugim v grob. Bodi mu časten spomin!

Knjiga soudeleznika nesrečne Nobilove ekspedicije dr. Behoumka:

„Bredolomci“

na ledeni plošči

Izide dne v zbirki „DOBRA KNJIGA“ založbe Umetniške propagande. Predplačilo na oba krasno ilustrirana zvezka s poštno vred po Din 62.50 — sprejema odpravnost Loka pri Zidanem mostu.

„Pomlad v cvetju“

Maškerada Sokola I. na pustno soboto dne 9. februarja bo dosegla vsestranski popoln uspeh in bo presenetila vse posetnike, ker enake prireditve v Ljubljani še nismo imeli. K temu bo predvsem pripomogel dobro organizirani prireditveni odsek. Izdajo se sledeča navodila: dostop v Taborski grad je iz vseh strani, in sicer za maske iz severne (nasproti vojašnice), za ostale občinstvo pa pri glavnem vходу (Vrhovčeva ulica). Blagajne bodo odprte ob pol 20., začetek maske samo pri glavnem vходу. Maskam je dovoljeno, da takoj po pregledu lahkost vstopijo v prireditvene prostore, s čimer bo gotovo vsem ustreženo. Garderobe bodo v spodnjih prostorih levo, od koder je direktni dostop v dvorano. Informacijsko in rediteljsko službo bodo opravljali grajski lakaji. Vstopnina za osebo 20 dinarjev, za maske 15 Din. Vstopnice v predprodaji na Taboru v društveni pisarni med 16. in 19., v hod nasproti vojašnice. Cestna električna železnica se bo ustavljala na dan maškerade na križišču Škofje ulice in sv. Petra cesta. Glede avtobusov sporočimo naknadno.

Sport

Sportni dogodki

Ugodne vremenske prilike za zimski sport trajajo dalje. Naši zimski sportniki prav pridno izrabljajo te ugodne razmere in se zaradi tega ne smemo čuditi, da so središča našega zimskega sporta tudi preteklo nedeljo bila polna navdušenih smučarjev. Niti hud mraz zadnjih dni jih ni oviral, da se ne bi posvetili priljubljenemu zimskemu sportu — smučanju.

Preteklo nedeljo smo imeli tudi nekaj smučarskih tekem, in sicer v Kranjski gori za prvenstvo Slovenije, na Slijemenu pri Zagrebu za prvenstvo Hrvatske in Slavonije in za prvenstvo Zagrebskega zimskosportnega podsaveza in na Avani pri Beogradu. Zadnje tekmo, ki je bila prva tekma te vrste v Srbiji, je izborni organizator Srbsko planinsko društvo. Startalo se je v treh skupinah, in sicer smučarji, smučarke in deca. O podrobnosti bomo še poročali.

Za prvenstvo Slovenije, organizirano od Smučarskega kluba Ljubljana, se je tekmovalo v kombiniranem tekmovalstvu, in sicer v smučkem teku in v smučskih skokih. V smučkem teku je zmagal Stane Bervar (Smuč klub Ljubljana) v 1:22.4 (v skokih je zasedel tretje mesto), v smučskih skokih pa Bogomir Šramel (Smuč klub Ljubljana). Končna klasifikacija je bila: 1. B. Šramel (644.60), 4. Hubert Ojcl (583.07), 3. St. Bervar 565.06.

Prvenstvo Hrvatske in Slavonije si je priboril Mirko Dolinšek v času 1:47.19, prvenstvo Zagrebskega zimskosportnega podsaveza pa Obadić v času 1:50.34.

Pri Brezovici je motokolesarska litrija priredila zanimiv Moto ski kjöring na 3 km dolgi progi. Pri solostrojnih sta prišla prva na cilj Golob (Motoklub Ljubljana) s 2:46.4, pri motorjih s prikolicami pa Maček (motokol. litrija) s 2:31.4 (S oboda) v času 2:31.4. Zadnji par je dosegel najboljši čas dneva.

Omeniti moramo še uspeh 3 kilometersko mladinsko smučsko tekmo na Bledu, ki se je ob hudem mrazu (— 19 stop.) vršila na Svečeno. Prijavilo se je 32 tekmovalcev, med njimi 14 iz Bohinja. Tekma se je vršila v dveh skupinah. Start in cilj sta bila pri hotelu Zaka. Proga je bila gorkega značaja, razmeroma težka in je zahtevala precej znanja in vztrajnosti. Rezultati ki so za naraščaj prav lepi, so bili naslednji: 1. skupina: 1. Janko Vidic 23.05, 2. Jakob Zupan 23.30, 3. Stanko Kokalj 23.32 (vsi trije Bled). II. skupina: 1. Maks Sodja (Bohinj) 23.05, 2. Milan Kokalj (BI.) 23.40, 3. Jakob Zen (Bohinj) 23.50.

Tudi drsalci niso morali v Ljubljani so se dva dni vršile na krasnem drsalšču litrije drsalne tekme, ki so dosegle svoj višek v nedeljo s konkurenco za državno prvenstvo dam in gospodov. V soboto je v skupini seniorjev II. razreda zmagal Ilija E. Wisjak (mestna številka 5, točk 129), kateremu je tik za petimi sledil talentirani E. Thuma (SK Reka) z isto mestno številko in s 127 točkami. Na tretjem mestu se je plasiral Ilija E. Betetto. Državno prvenstvo gospodov je tudi letos odnesel inž. St. Bloudek (litrija) mestna številka 3, 217 točk. Drugi je bil Vodišek (litrija), tretji pa Avčin (litrija). Program, ki so ga morali izvajati tekmovalci, je bil olimpijski. Najlejši vtis pa je brezdvomno g. Kadanka-Reichmann, ki je od 216 doseglih točk dosegla 203 ter s svojo eleganco in eksaktnostjo zadivila gledalce. — Ob tej priliki naj omenimo to, da bi bila baš pri takih prireditvah, pri katerih stavlja mraz precejšnje zahteve na gledalce, najmo potrebna točnost. V nedeljo se je tekmovalce pričelo precej po napovedanem času.

Pri drsalnih tekmah, ki jih je priredilo Zagrebsko drsalno društvo, je g. Pavel Schwab zasedel pri seniorjih prvo mesto ter dokazal svoje visoke zmoglosti. Ker pa ima g. Schwab prepoved starta, se bo s to stvarjo še bavil JZSS.

V nogometu treba zabeležiti žalostno vest. Reprezentanca LNPa je bila v Za-

grebu od zagrebske reprezentance s 7 : 0 strahovito tepena. K tej tekmi se še povrnemo.

Občni zbor Medklubskega odbora v Mariboru. Pred dnevi se je vršil v Mariboru občni zbor Medklubskega odbora LNPa, za katerega je v mariborskih sportnih krogih vladalo veliko zanimanje. Občni zbor je bil vzorna manifestacija solidarnosti mariborskih klubov, ki so v razmuru 5 : 1 izrazili zaupanje bivšemu odboru, ki je nespremenjen prevzel posle tuji voljeni: predsednik g. Nerat, tajnik g. Kurinik in gg. Ilovcar, Samuda, Frankl, Komeny, Kokalj in Amon. Občnemu zboru je prisostvoval tudi delegat LNPa g. Deržaj, ki je izrazil v imenu najvišje sportne instance v Sloveniji, novemu odboru popolno zaupanje, za delo v minulim letu pa priznanje in pohvalo. Mariborski klubi so z novim odborom ohranili sportu najboljšo funkcionalno, ki so garancija za uspešno delo in tudi za napredek mariborskega sporta.

Občni zbor kolesarskega društva Sava. V nedeljo se je vršil v gostilni pri Kavčiču na Privozu občni zbor kolesarskega društva Sava, ki je bil zelo dobro obiskan. Zborovanje je vodil in otvoril društveni predsednik g. Batjel, ki je toplo pozdravil vse navzoče, v nadaljnjem svojem govoru

Gospodarstvo

Kako je treba izpolniti davčno prijavo za pridobitno

(Iz predavanja zborničnega konsultanta gosp. Zagorja.)

(Konec.)

Iz načina, kako predpisuje zakon ugotavljanje čistega dohodka, izhaja, da se zakon ozira v svojih določilih v prvi vrsti na dvojni knjigovodstvo, dasi priznava dokazilno moč tudi enostavnemu njegovodstvu ne pove pa kako naj davkoplačevalci z enostavnim knjigovodstvom izračunajo kosmatni dohodek. Za ugotovitev kosmatnega dohodka bo torej treba sestaviti poseben izkaz o dohodku in izgubi, kar pri pravilno vodeni blaginjski knjigi davkoplačevalcem ne bo delalo težav. Davčno prijavo bo v razpredelku črtno-dohodoka mogli izpolniti točno po določilih zakona samo oni trgovci, obrtniki in industrije, ki je zahtevane podatke sestavili po zakonsko predpisanih in redno vodenih trgovskih knjigah. Le tak davkoplačevalec bo po zakonu imel pravico zahtevati, da se čisti dohodek ugotovi po njegovih podatkih, seveda če davčni odbor najde, da so predloženi računi verodostojni in sestavljeni po pravilno vodenih knjigah. V smislu zakona vodijo pravilno knjige samo oni davkoplačevalci, ki knjigovodstveno inventarizirajo svojo imovino, ter pravilno knjižujejo prejemke in izdatke v vsem poslovanju letu.

V praktičnem življenju pa bodo ti davkoplačevalci redki. Nastaja torej vprašanje, kako naj se ravna pri izpolnjevanju oni davkoplačevalci, ki niso v stanju na predpisani način izpolniti prijavo. To je upošteval tudi zakonodajalec, ki je za ugotavljanje davčne osnove predvidel še naslednje načine:

1.) Primerjanje razpoložljivih podatkov in računov z obrati, za katere se je ugotovilo čisti dohodek po knjigah. 2.) Svobodna ocena čistega dohodka na podlagi davčne prijave, podatkov, ki jih je dal davkoplačevalec pri zaslišanju ali v vlogah davčni upravi, izročeni knjigi in podatkov davčne uprave. 3.) V skrajnem primeru, ako davčno oblastvo in davčni odbor nimata na razpolago nikakih pripomočkov, se določi davčna osnova s primerjanjem z drugimi davčni objekti, za katere so pripomočki na razpolago.

Davčni zavezanec, ki hoče doseči ugotovitev dohodka po knjigah, mora priložiti začetni in končni inventar pri enostavnem knjigovodstvu, odnosno račun bilance in račun izgube in dohodka (pri dvojnem knjigovodstvu) s potrebnimi detajli posameznih računov, ki morajo biti tako sestavljeni, da se more ugotoviti, ali ni davkoplačevalec zmanjšal kosmatni dohodek za kak nedopusten odbitek in ali ni vstrel med te stroške.

Seveda ima glavno besedo pri tem še vedno davčni odbor, ki je le tedaj vezan na knjige, ako spozna, da so računi verodostojni in knjige pravilno vodene. Pravilnik stavi za pozor pravilnega knjigovodstva, zlasti knjigovodstveno računsko kontinuiteto. Zato morajo biti davčnemu odboru na razpolago tudi sklepni računi iz predhodnega poslovnega leta.

Tudi način ugotavljanja davčne osnove po tem primerjanju z obrati, katerih davčna osnova je ugotovljena po računih, bo v praksi bolj redek in se bo uporabljaj, kadar zbrano gradivo ne bo povsem popolno. Tretji način ugotavljanja davčne osnove s svobodno ocenitvijo čistega dohodka bo v naših razmerah vsekakor najpogostejši. Davčnemu odboru bodo na razpolago: davčna prijava zavezanca, izjave, ki jih je javkoplačevalec podal na zapisnik pred davčno upravo ali pred davčnim odborom, vloge davčni upravi ali davčnemu odboru, trgovske knjige (če je pristal na njih vpogled), podatki davčnega oblastva uradno ugotovljenih ali neuradnega značaja, mnenja gospodarskih institucij in korporacij o višini prometa, vlozene glavnice in o povprečni moči poslovanja davčnika. Na podlagi teh pripomočkov stori davčni odbor sklep po svobodnem prepričanju, potem ko je ocenil

se je pa spominjal v preteklem letu umrlih družinskih članov, čijih spomin so navzoči počastili na ta način, da so vsi stali s sedežev. G. Batjel je nato na kratko očrtal društveno delovanje v preteklem letu in podal smernice delovanja za bodoče leto, naka je podal svoje poročilo tajnik g. Gregorčič. Navajal je, da šteje danes Sava 382 članov in 61 članic ter 15 ustanovnikov. Po tajniškem poročilu, iz katerega je bilo nadalje posneti, da je bilo društvo v preteklem poslovnem letu zelo aktivno in da je imelo več lepih prireditve, je podal blaginjsko poročilo g. Dolenc. S tem je bil dnevi red obnega zbora izčrpan, pri slučajnostih so se nato razmotirale še nekatera aktualna vprašanja. Nato je bila razdelitev nagrad članom, ki so redno plačevali svojo članarino, vsi navzoči so se pa zatem fotografirali na prostem. Občni zbor je bil priča vsestranskega delovanja in aktivnosti Sava, je bil nato zaključen.

SK Slovan (nogometna sekcija). Na današnji trening povzljamo zlasti sledeče: Volkar, Šlegl, Ključec, Čirovič, Senzig, Vidic. Opozarjam vse klube, da se pobira članarina tudi v telovadnici. Izgubljeni, ki se niso oddali klubove opreme, naj to nemudoma stori! Načelnik.

Pleterni sala SK Ilirije se vrši danes zvečer v igralnici kavarne Emona.

Službeno iz LNP. Seja upravnega odbora se vrši v sredo 6. II. ob 20. uri v damskem salonu kavarne Emona. — Tajnik I.

višino glavnice, opravljenega prometa in možni dohodek po vseh konkretnih činjenicah, lokalnih in splošnih pogojih. Za oceno čistega dohodka mora davčni odbor zaslišati prijeto in izvedeno (na predlog davčnega zavezanca ali davčnega oblastva), zahtevati more od davčnega zavezanca pojasniti glede najasnih podatkov in odrediti, če davčni zavezanec pristane, pregled njegovih trgovskih knjig.

Način ugotavljanja čistega dohodka kaže, da reflektira zakonodajalec na davčno prijavo tudi pri davkoplačevalcih, ki nimajo popolnega knjigovodstva, kakor tudi pri davkoplačevalcih, ki so glede kosmatnega dohodka in režijskih stroškov navezani izključno na svobodno oceno. Če se dohodek ne more ugotoviti niti z ocenitvijo, zadošča, ako davčni zavezanec navede v prijavi samo dejanske ali druge podatke, ki so potrebni za ocenitev. In sicer višino vlozene glavnice, višino opravljenega prometa in možni dohodek. Najmanj te podatke mora torej vsak davkoplačevalec navesti v prijavi. Po možnosti naj oceni po svojih zapisnikih ali drugih pripomočkih tudi kosmatni dohodek in režijske stroške, da s tem olajša delo davčnemu odboru, ki bo na podlagi teh podatkov lažje dognal objektivno resnico, nego samo na podlagi podatkov, ki mu jih pripravi davčno oblastvo. Priporočljivo je, da teki davkoplačevalci prilože prijavi tudi pojasnilo, kako so izračunali kosmate dohodek in režijske stroške, da s tem svojo oceno podpro in se morebiti ubranijo nadaljnjih poizvedb. Taka pojasnila naj vsebujejo tudi podatke o višini prometa in vse momente, ki vplivajo na dohodek dotičnega davkoplačevalca (slabe kupijske razmere ali slabo).

Trgovci ali obrtniki oceni v tem primeru najprej opravljeni promet, potem kosmatni dohodek to je izkupilec za blago po odbitku nabavnih stroškov, izkaže naj detajlno režijske stroške in izračuna potem čisti dohodek. Dobro je tudi, da si približno izračuna, koliko bo plačal davka na napovedani dohodek, da ga ne bo morda šele višina predpisane davke počutila, da je svoje dohodeke naprečno preračunal.

Ako je napravil v letu 1928. približno 500.000 Din prometa in je pri tem zaslužil bruto 10 % izkaže bruto dohodek s 50.000 Din. Odstotke režijske stroške in navede ostaneček kot čisti dohodek. Poleg prometa, ki mora soglašati s četrtletnimi izkazi o plačnem davku na poslovni promet, je navesti tudi druge podatke, iz katerih se da sklepati na višino prometa, n. pr. pri gostilničarjih množino položenih pilač pri mesarjih številu zaklanih živali itd. Vse te podatke morajo biti zanesljive. Davkoplačevalec mora imeti pred očmi, da na davčnem oblastvu dolžne dati pojasnila o njegovih pridobitvenih razmerah obične, počte, carinarine in vsi drugi državni uradi in državna oblastva. Davkoplačevalci, ki plačujejo poleg pridobitne tudi davek na poslovni promet, morajo hkrati z davčno prijavo za pridobitno vložiti tudi prijavo za davek na poslovni promet. Pri sestavljanju odgovorov v prijavi je treba imeti v vidu, da so odgovori važni tudi za vse druge davčne vrste, n. pr. podatki o tujem vloženem kapitalu in o obrestih obratnega kapitala za rentni davek, podatki o načinu preračunavanja kosmatnega dohodka za davek na poslovni promet, podatki o najemnih ali najemni vrednosti lokalov, za zagrado in podatki o plačah in mezdah za uslužbenske davek itd. Vsi ti podatki morajo med seboj soglašati, da ohrani prijava značaj verodostojnosti.

Statistika konkurzov za januar. Jugoslovensko društvo za zaščito upnikov je sestavilo statistiko konkurzov za januar, po kateri je bilo v tem mesecu registrirano v vsej državi 82 konkurzov (v januarju prelet leta 79) napram 87 v decembru, 91 v novembru in 66 v oktobru. Napram januarju preteklega leta se je skupno število konkurzov nekoliko zmanjšalo, kar pa je pripisati edino povečanju števila konkurzov v Srbiji, dočim je število konkurzov v vseh ostalih pokrajinah nazadovalo od 24 v januarju prelet leta na 8 v januarju t. l. V posameznih pokrajinah je bilo registrirano naslednje število konkurzov: v Srbiji in Črni gori 74 (v januarju prelet leta 55), v Hrvatski in Slavoniji 4 (12), v Sloveniji in Dalmaciji 3 (6), v Bosni in Hercegovini 1 (1) in v Vojvodini 0 (5).

Skrajšan rok za opravdvanje nakupa deviz. Iz Beograda poročajo, da je finančno ministrstvo na podlagi sklepa ministrskega sveta izdalo odlok, po katerem se dosedajski rok 6 mesecev, v katerem mora uvoznik po členu 11. deviznega pravilnika dokazati uvoz blaga, če je vnaprej kupil devizo na podlagi zaveze, zniža na 3 mesece.

Anketa o reviziji retnega davka. Kakor domnevamo, je finančni minister na podlagi številnih spominov in predstav, v katerih se zahteva znižanje retnega davka od obresti na vloge in od obresti na inozemske kredite, sklical anketo gospodarskih zbornih in korporacij, na kateri se bo razpravljalo o reviziji retnega davka. Anketa se bo vršila 23. t. m. v Beogradu.

Pred sprejetjem hmeljskega provenjenčnega zakona v Nemčiji. Nemška zveza hmeljarjev, ki ima sedaj skoro 15.000 članov, je imela te dni v Monakovem svoj občni zbor, na katerem se je razpravljalo o potrebi provenjenčnega zakona za hmelj in o potrebi višjih carin zaradi naraščajočega uvoza

hmelja v Nemčijo. Prvo čitanje načrta provenjenčnega zakona za hmelj, ki ga je centralni vladi predložilo bavarsko kmetijsko ministrstvo, se je vršilo večerj 4. t. m. Občni zbor nemške zveze hmeljarjev je poslal centralni vladi spomenico, v kateri poziva vlado, da pospeši sprejetje provenjenčnega zakona, tako, da bi mogel stopiti v veljavo še pred letošnjo letino.

Trgovinski sporazum s Egiptom. V „Službenih Novinah“ je bil te dni objavljen in je stopil v veljavo trgovinski sporazum, sklenjen 15. maja 1927 z Egiptom, po katerem si obe državi priznavata največje ugodnosti.

Dobave. Gradbeni oddelek direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave 2000 kg železnih pocinkane žice, raznega lesa; do 12. t. m. pa glede dobave železne pločevine in žice; strojni oddelek sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave varilnega železa in varilnega praška; prometno - komercialni oddelek pa sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 12.000 kg petroleja in 50 kg barve za brzojavne aparate. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave nosilcev za oboke peči; do 9. t. m. pa ponudbe glede dobave 5000 kg martinovega jekla. Direktorija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 6000 komadov električnih vžigalnikov.

Borze

4. februarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet znatnejši, zlasti v devizah na Curih, Prago, Berlin in Dunaj. Potrebo v devizah na London in Trst je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Deviza na Berlin je dalje nekoliko oslabele, tečaj ostalih deviz pa so ostali v glavnem nespremenjeni.

Na zagrebskem efektivnem tržišču je vojna škoda dalje čvrsta. Pri slabem prometu je za aranžma notralna 436 den. (v petek 435.5 zalkj), kasa 437.5 blago, trgovača pa se je za februar po 437 — 437.5 (v petek 436 — 437). Za investicijsko se je nudil donar po 87.5 (v Beogradu se je trgovača po 88.5), agrarne pa so notralne 53.5 — 54. Med bančnimi vrednotami se je Prastrediona trgovača po 930 do 935, Jugobanka po 90.5 — 91, Ljubljanska kreditna po 125, Unionbanka po 56. Hrvatska banka pa je popustila na 55 zaključek. Večje zanimanje je bilo tudi za industrijske vrednote ter so bili zaključki v Narodni kumski po 32, v Gutmannu po 200, v Slaveku po 106, v Slavoniji po 5.50, v Narodni mlinski po 0 in v Dubrovniku po 500—505. Trboveljska je popustila na 470 zaključek.

Devize in valute.

Ljubljana: Amsterdam 0.22.55, Berlin 13.51 — 13.54 (13.525), Bruselj 0.7.9178, Budimpešta 0.9.9355, Curih 109.44 — 109.74 (109.59), Dunaj 7.992 — 8.022 (8.007), London 275.87 — 276.67 (276.27), Newyork 0.56.87, Pariz 0.222.58, Praga 168.2 — 169 (168.6), Trst 297.15 — 299.15 (298.15).

Zagreb: Amsterdam 22.795 — 22.855, Dunaj 7.992 — 8.022, Berlin 13.51 — 13.54, Bruselj 7.9028 — 7.9328, Budimpešta 9.9205 do 9.9505, London 275.87 — 276.67, Milan 297.15 do 299.15, Newyork 56.77 — 56.97, Pariz 221.58 — 223.50, Praga 168.2 — 169, Curih 109.44 — 109.74.

Curih: Zagreb 9.1275, Pariz 20.315, London 252.1, Newyork 519.98, Milan 27.215, Praga 15.38, Dunaj 73.075, Budimpešta 90.605, Berlin 132.375, Bruselj 72.25, Amsterdam 208.25, Varšava 58.30, Bukarešta 3.125, Solija 3.76.

Elekti.

Ljubljana: Celjska 153 den., Ljublj. kredit. 125 den., Prastrediona 930 den., Kreditni zavod 175 den., Veveč 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Sežir 105 den.

Zagreb: Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 436 den. kasa 437.5 bl., za februar 437 — 438, za december 471 — 474, investicijsko 87.5 den., agrarne 53.5 — 54; bančne vrednote: Prastrediona 930 — 932.5, Ljubljanska kreditna 125 — 126, Jug 90 — 90.5, Union 56 — 56.5, Kreditna 93 den., Srpska 153 den., Zemaljska Sarajeva 138 — 143, Hrvatska 55 — 60, Poljo, star emisija 17.5 do 18; industrijske vrednote: Narodna kumaska 32 — 35, Gutmann 200 — 205, Slaveks 106 do 107, Slavonija 5.50 — 6, Slaveks 106—107, Drava 455 — 465, Sečerača 465 — 480, Brod vagon 380 bl., Veveč 125 den., Dubrovačka 500 — 505, Trbovelje 470 — 475, Narodna mlinska 20 — 22, lse 20 — 23.

Beograd

Iz življenja in sveta

Lev Trotskiy v rodbinskem krogu

Lev Trotskiy je, kakor poročajo listi, izgnan iz Rusije in je prosi za dovoljenje naseljevanja na turškem ozemlju. Po zadnjih vesteh je že zapustil Rusijo. Sovjetska vlada je poleg njega izgnala še 1600 njegovih pristaev, ki bodo delali pokoro v sibirskem mrazu.

Kdo je možakar?

Pariška policija je prišla človeka, ki mu zamašča dognati identiteto. Kradel je po knjižnicah in velikih knjižarnah dragocene knjižne eksplanje, ki so jih našli potem na kupe pri preiskavi v njegovem stanovanju. Aretiranec se izdaja za Viktorja Morica Beltza iz Hannovera in trdi, da si je v Berlinu pridobil medicinski, a v Parizu filozofski doktorat. V Parizu je v resnici izvrševal zdravniško prakso na neki državni kliniki, a tu je naredel kot svoj rojstni kraj Strasburg. Obenem je predložil izpričevalo, da je služil med vojno kot francoski vojaški zdravnik. Na kliniki pa se je seznanil z mlado damo, ki ji je pripovedoval, da je iz Nemčije in da je služil med vojno kot nemški vojaški zdravnik. Da bo miera polna, so našli pri preiskavi na njegovem stanovanju listine, ki so potrjevale, da je bil res francoski vojaški zdravnik, a obenem druge, ki so dokazovale, da je bil le navaden prostak brez vsakega doktorskega naslova. Čudni eksplanje je stanoval le po hotelih in sicer v vsakem le po dva dni. Policija ne ve, kaj bi z njim. Za sedaj ga drži pod ključem, dokler ne dožene natančneje, kdo je prav za prav.

Topovi iz zlata

Indijska država Baroda je edina na svetu, ki se lahko ponaša z zlatimi topovi. Seveda niso ti topovi namenjeni vojnemu spektaklu, ker bi v tem slučaju bili že zdavnaj last kakšne druge države, temveč jih rabijo le ob posebno svečanih prilikah, kadar dobijo novega vladarja, kadar se vladar oženi itd. Te dni so igrali to svojo običajno ulogo, ko se je poročil vnuk maharadže iz Borode in prestolonaslednik. Ta vnuk oz. prestolonaslednik nosi

Angleški polkovnik Lawrence, ki je igral v Afganistanu veliko vlogo kot vodja angleške diplomatske in intriganjske akcije, se je vrnil sedaj domov, ko je doživel njegovo delovanje z nenadnim preobratom notranjih razmer v tej azijski državi, odločen filasko.

Radivoj Peterlin-Petruska:

Sumljiv človek

Spomladi 1904. ob času rusko-japonske vojne sem bil v Odesi v sanatoriju za duševno bolne dr. Droznega par tednov nadzornik bolnikov. Plača sicer ni bila velika, toda imel sem vsaj brezplačno hrano in stanovanje. Pa sem se sporekel z nekim bogatim simulantom, ki se je bil zatekel semkaj iz strahu pred vojaško suknjo, in moral sem zapustiti gorke koteček.

Po mestu se potikati mi ni kazalo in s sedmimi rublji v žepu sem se odpravil že v začetku aprila na potovanje po matuški Rusiji. To pot sem krenil v Besarabijo, ki jo je nesmrtni Puškin tako lepo opel v »Ciganih«.

neizrekljivo lepo in dolgo ime Radž Kumar Pratap Sinha Gekvar. Še številnejša od zlogov v njegovem imenu je bila družba radž in maharadž, ki so se udeležili njegove poroke s princesnjo iz kolhapurskega maharadžovskega dvora. Sami maharadž, ki so za en »maha« višji od običajnih radž, je bilo 25. Krasota, bogastvo, pestrost svečanosti, iluminacij, plesov itd. seveda ni mogoče popisati. Višek pa je tvorila točka, ko so specialni barodski beli volovi pripeljali zlate topove in so začeli (namreč ljudje, ne volovi) z njimi pokati. Barodski maharadža je daroval nevesti 50—60 milijonov dinarjev vredno krono, a pri poroki sta sedela ženin in nevesta na perzijski preprogi, ki je vredna kakšnih 300 milijonov mark. V Indiji sedijo namreč mladi ljudje, če se jim poroka posreči, v nasprotju z nami, ki obsedimo, če se nam ne posreči.

Neverne ženske

Na Dunaju je predaval zdravnik za živčne bolezni dr. Friedrich Moerchen iz Wiesbadna o patoloških ženskih tipih in njihovem zadržanju v družini in družbi. Učenjak je spomnil poslušalce na dva znamenita primera te vrste iz predvojnega doba, ki sta vzbujala grozo v vsej javnosti, na Steinhilovo in grofico Tarnovsko. Bili sta to dve psihopatinji, ki sta postali v zadnji konsekvenci morilki.

Takšne ženske, je izvajal dr. Moerchen, so na zunaj večinoma prikupljive. Dostikrat je našel med njimi prave madonske tipe navidezno največje čistote in naivne nedolžnosti. Družijo svoje nagonsko bistvo z rafinirano zunanjo kulturo in ta fasada jih spretno zakriva. V bistvu so pa ledeno mrzle, varljive, gospodovalne, sebične. Vedno hočejo biti središče vsakega dogajanja, iščejo senzacij in intrig.

Lažnive so, a če jih zalotiš na laži, se vedo mojstrsko izmazati. Nezanestljivost, grozovitost in nesposobnost do ljubezni, spadajo med njihove glavne lastnosti. V zakonu so nezmogljive za izvrševanje ženskih in materinskih dolžnosti, so pa vedno središče galantnih afer. Takšne ženske vplivajo na moške še posebno fascinirajoče in so vrste nešteti tragedijam.

To so pa prav za prav nesrečnice, ki trpijo na degenerativni hysteriji, duševno defektni tipi. So v bistvu zaostali otroci. Pesniki vseh časov so popisali nešteto takšnih »demoničnih žensk«. — Strindbergova »gospodična Julija«, Regina iz Ibsenovih »Strahov«, Lulu iz Wedekindovega »Zemeljskega duha«, Eversova Alrauna so klasični primeri demonične ženske. V modernem času duševno bolne, predvsem po psihoanalitični metodi. Kjer pa zdravnikova pomoč ne zaleže, ne preostane nič drugega, kakor da jih zaprejo v kakšne odločene zavode, kjer ne morejo nikomur več škodovati.

Ko je dr. Moerchen ob koncu predavanja pozval poslušalce na diskuzijo,

ga je vprašala neka dama, če ni morda »don Juan« moški prototip »ženskega demona«. Moerchen je odgovoril, da ne, ker demoničnost je nekakšna posebna pravica »večno ženskega«. Seveda si je dama še nadalje mislila svoje.

Dijak se zastrupi v kemičnem laboratoriju

Nekega dijaka s köln-lindentalske realne gimnazije so našli v šolskem kemičnem laboratoriju zastrupljenega s cijankalijem in žvepleno kislino. Ni bilo več pomoči. Samomorilec je bil splezal v laboratorij s strehe, razbil je šipo in stopil v sobo, kjer je raztreščil šipo pri omari s strupi. Vzroki samomora so neznan, vendar niso baže v nobeni zvezi s šolskimi zadevami.

General Primo de Rivera,

španski diktator, je pravkar zatrl novo revolucionarno gibanje med toplaškimi polki

Sanchez Guerra,

bivši španski vojni minister, ki je vodil zadnji ponesrečen upor proti Riverovi diktaturi

Spiritistična zgodba

L. 1917. je bil umorjen v vasi Kleinbrenbach pri Weimaru nek. trgovec iz Saške. Ljudje niso vedeli nič natančnega o stvari vendar se je razširila trdovratna govorica, da leži umorjenčev truplo zakopano na nekem zemljišču, ki je bilo last posestnika Brauerja. Brauer je veljal med ljudmi tudi za morilca. Nič mu ni pomagalo, da je zatiral svojo nedolžnost. Ljudje so govorili dalje, tako da je bil končno prisiljen zemljišče prodati. Toda govorice niso ponehale. Nekega dne sta obiskala novega lastnika dva vaščana, češ da se bavita s spiritizmom in da je jima duh pokojnika sam povedal, kje leži pokopano njegovo truplo. Kot morilca je jima označil seveda Brauerja. Novi lastnik je bil pripravljen, da jima dovoli odkop trupa, vendar sta »spiritista« to stvar iz neznanega vzroka

opustila. Brauer, ki mu je vsa stvar že dolgo desetletje grenila življenje, pa je sedaj izgubil potrpljenje in je obrekovalca tožil. Razprava se je vršila pred nekoliko dnevi v vaški krčmi in tu so prišle zanimive stvari na dan. Oblasti so bile dognale, da si je vso infamno zgodbo izmislil Brauerjev brat sam, trgovec, ki je bil baže umorjen, pa je bil umrj doma šele l. 1920., torej cela tri leta po dozdnevem zločinu. Brauer je bil sedaj rehabilitiran, a ni hotel, da bi njegove obrekovalce še posebe kaznovali. Oba »spiritista« sta bila končno le žrtvi svoje naivnosti. Obsojena sta bila na izplačilo tretjine sodnih stroškov, ostali dve tretjini je moral plačati glavni obrekovalec, Brauerjev brat. Poleg tega pa ga je sodnik z ostrimi besedami osramotil pred vso srenjo.

Nazadovanje števila porodov

Nemški obzornik »Wirtschaft und Statistik« objavlja zanimive številke o porodnem gibanju v Italiji, v Nemčiji, na Angleškem in na Francoskem za prvo leto predlanskega in lanskega leta. Po tej statistiki je znašel prebitek novorojenih nad mrtvimi za obe navedeni periodi: v Italiji 232.017 in 239.518 v Nemčiji 194.370 in 213.287, na Angleškem 61.397 in 88.277. Če upoštevamo število prebivalstva v teh deželah, je znašel prirastek v obeh periodah na 1000 oseb: v Italiji 11,5 in 11,8, v Nemčiji 6,3 in 6,8, na Angleškem 3,1 in 4,5, a na Francoskem 0,0 in 1,5. Posebno slaba prede po teh številkah torej Francija in še najbolj Italija, ki pa trpi navzlic strogim Mussolinijevim odredbam vendarle tudi na relativnem nazadovanju porodov kakor ves svet.

Zamenjano truplo

Na kölnskem južnem pokopališču se je primeril nenavaden slučaj zamenjave. Pokopat bi morali nekega mrtarja, ki je ležal v mrtvašnici. Ko so se pa zbrali sorodniki in so jim še enkrat odprli krsto, so zagledali v njej namesto mesarja neznanu žensko truplo. Zaman so poizvedovali, kje bi tical avi mrtvec. Končno so se morali odločiti, da bodo odkopali vse mrtvece, ki so jih bili zagrebli tega dne in dva dni prej.

Spor brez konca v egiptski kraljevski hiši

Egiptski kronski svet je izrekel končno sodbu v procesu, ki ga je vodila princesa Nedževan v imenu svojega razdedinenega sina, princa Seif-el-Dina proti kralju Fuadu. Kakor znano, je princ, ki so mu prideli princa Mohameda Alija Ibrahima za varuha, leta 1925. pobegnil iz neke angleške norišnice v Carigrad. Princa je zahtevala, naj izplačajo princu ogromne milijardne vsote iz imetja, ki so mu ga bi odvezli, in kot odškodnino. Ta afera je vzbudila po svetu že mnogo prahu in je še lanko leto dovela do demisijske kabineta Mahasa paše in do razpusta parlamenta, a svet je prepričan, da je princ vsaj toliko zdrav v možganih kakor tisti, ki so ga proglasili za norca in ga razdedinili. Vendar pa je kronski svet princesine zahteve zavrnil in ji naložil, da mora princa predati njegovemu varuhu Mohamedu Aliju. Proti tej odločitvi se je princesa z zastopniki svojega sina pritožila, vrhu tega pa grozi egipt-

ski vladi še diplomatska intervencija s turške strani. Princ je namreč turški državljani in je naprosil angorsko vlado, naj bi nastopila za njegove pravice, kar mu je ta tudi obljubila.

Danska kraljica lepote

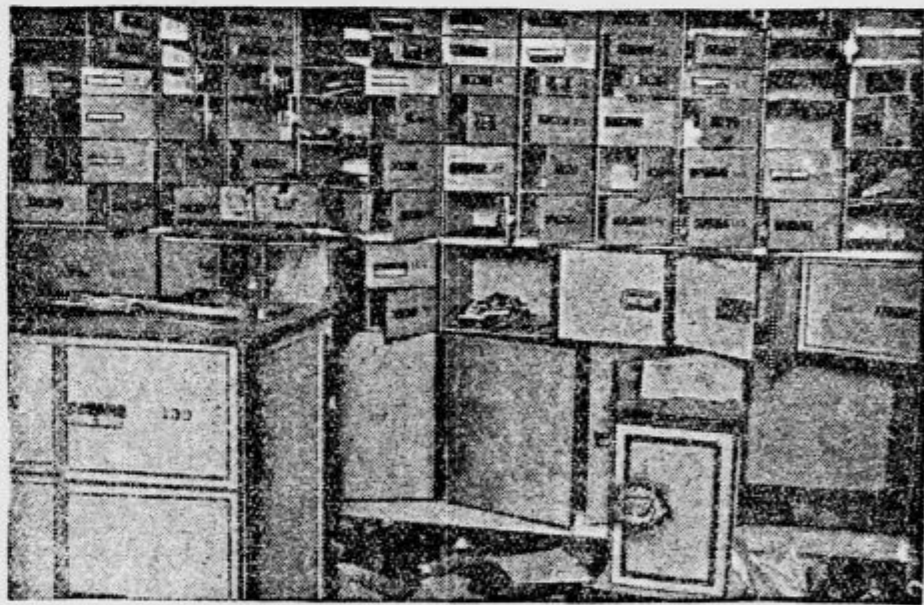
18letno kodnjsko krasotico Daisy Neerborgovo so izvolili za dansko kraljico lepote.

Radio

Izveček iz programov

Sreda, 6. februarja.

LJUBLJANA, 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa in reproducirana glasba. — 13.30: Stanje vode in borzne vesti. — 17: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Pravljice za deca. — 19: Srbohrvaščina. — 19.30: Naše sosedne države. (Dr. V. Bohinje). — 20: Plesna godba radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — ZAGREB, 13.15: Reproducirana glasba. — 17.30: Poljuden popoldanski koncert. — 20.35: Večerni koncert lahke glasbe. — PRAGA, 20: Prenos iz gledališča: R. Strussova opera »Saloma«. — BRNO, 20: Prenos opere iz Prage. — VARŠAVA, 17.55: Popoldanski koncert orkestra. — 20.30: Koncert poljske komorne glasbe. — LAHKA GODBA. — DUNAJ, 11: Dopoldanski koncert kvarteta. — 16: Koncert orkestra. — 19.30: Prenos iz koncertne dvorane: orkestralni koncert dunjskega koncertnega društva. — LAHKA VEČERNA GLASBA. — BERLIN, 20: Prenos iz filharmonije: slavnostni koncert berlinskega ljudskega pevskega zbora. — KONCERT LAHKE GLASBE. — FRANKFURT, 16.35: Orkestralni koncert: odlomki iz starih operet. — 20.15: Prenos opere iz Stuttgarta. — LANGENBERG, 17.45: Večerni koncert. — 20: Mešan večer in koncert lahke glasbe. — Plesna godba v različnih dobah. — STUTTGART, 16.35: Prenos koncerta iz Frankfurta. — 20.15: Halévyjeva opera »Blika«. — IZMENADENJA. — BUDIMPEŠTA, 9.15: Dopoldanski koncert. — 12.20: Koncert ciganske kapele. — 17.35: Popoldanski koncert. — 19: Orkestralni koncert: odlomki iz operet in valček. — 20.30: Večerni koncert solistov. — 22.20: Ciganska godba. — LONDON, 19.45: Débusyjeve klavirske skladbe. — 20.45: Zabaven večer. — 21: Koncert lahke glasbe. — 22.35: Prenos opere. — 24: Plesna godba. — LIM, 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Odlomki iz italijanskih oper. — STOKHOLM, 20.15: Zabaven večer. — 21.40: Dramski večer in koncert lahke glasbe.

Pogled na ovustošeni trezor

Kakor smo že pisali, je bil prošel teden izvršen v Berlinu drzen vlom v zakladnico Depozitne družbe. Tako je izgledal trezor potem ko so vlomilci odnesli plen v rokavcih.

naposled ustaviva pred — selško upravo.

»Pokličite starosta!« pravi moj vodnik človeku na prahu Ta stopi v hišo in pride še s par ljudmi venkaj.

»Starosta! Ta-le človek je spraševal po grobu izdajalca Mazepa. Malo pogled, če so njegovi dokumenti v redu!«

Pokaza! sem jim otnil list in jim s težavo dopovedal, kdo sem, odkod in kam grem.

Pustili so me iz oči šele izven vasi. Za Mazepov grob nisem seveda nikogar več spraševal.

Nekako v začetku septembra ali pa koncu avgusta sem prišel preko Ki-jeva, Varšave in Litve v baltičsko pristanišče Revel. Ker je deževalo sem stopil v neko gostilno, si naročil čaja in začel pisati dnevniki.

Ne sem še uro, ko vstopi stražnik in me povabi k policijskemu pristavu. Pristav me vzprejme s stroгим obrazom, mi pokaže stol, naj sedem, vzame moje papirje in jih začne prelistavati. Lista sem, lista tja, nazadnje jih lepo zloži in reče:

»Vaši papirji so v redu... Koliko časa mislite ostati v mestu?«

»Toliko, da si ga ožedam, potlej pa pojdem dalje proti Petrogradu.«

»Ali že imate prenočišče?«

»Ne šel.«

»Vas bo stražnik peljal k »Trem rožam«. Tam je čisto in tudi poceni lahko večerjate! — Svoje reči pustite lahko kar tu pri meni v pisarni, pa pridete jutri zjutraj ponje. Lahko noč, dobro spite!«

Ko pridem drugo jutro v policijski oddelek po svoje stvari, me pristav prijazno pozdravi.

»Med papirji imate zaprto pismo za tukajšnjega odvetnika g. A. N., ali poznate njegovo vsebino?«

»To je priporočilno pismo, ki so mi ga dali prijatelji Litovci v Vilni.«

»Ali ga smem odpreti?«

»Prosim!«

Pismo mi je bil dal v Vilni Litovec Obreza, ime odvetnika — poznejšega podpredsednika »Gosudarstvene dume« — pa mi je na jeziku, a ga ne morem izreči.

Pristav prebere pismo in ga mi vrne. Pri slovesu pa mi reče:

»Oprostite! Takšni časi so zdaj, povsod preteže sovražniki in mi moramo biti oprežni.« Seže mi v roko in stisne v dlan srebrni rubelj: »Nate tole na pot, pa ne zamerite in srečno hodite!«

Hodim po Petrogradu iz muzeja v

muzej, iz Ermitaža v Muzej Aleksandra III. in v Akademijo umetnosti, občudujem slike in kipe od jutra do noči, le zdaj pa zdaj odščipnem natihem kosček kruha, da si potolažim lakoto. Spim na vrtu Inženjerskega dvorca še z nekim revežem tehnikom tesno ob steni visoke stavbe. Da naju ne opazi, prihajava pozno in vstajava rano.

Pa berem nekega dne, da bo v nedeljo tega in tega v Peterhofu krst prestolonaslednika Alekseja in da pridejo visoke osebe in bo prisostvoval v imenu botra, nemškega cesarja, sam njegov brat princ Henrik. Pa si mislim: Kaj takega se ne vidi vsak dan; pojdi še ti, ko si tako blizu.

V soboto zvečer vzamem nahrbtnik na ramo in palico v roko in jo mahnem proti Peterhofu. Blizu mesta požim nahrbtnik pod občestno grmovje, ga zagnem s prstjo, si malo pogladim črno obleko, ki mi jo je podaril oni odvetnik v Revelju (skoraj čisto nov frak!) popravim slammik na glavi in se grem šetat v carski park.

Lepo je kakor v nebesih: nasadi, čvrsti čvrsti vodomeri kipi in dvorci. Sedem na tem kraju na klop, se odpočijem in grem zopet dalje srečam carične, ki se pellejo v kočiji na sprehod in mahoma mine dan.

Skoraj do polnoči poslušam v parku slavnostni koncert. Ko godba neha, se množica razide, luči ugasnejo in v poltemi ostanem sam. Kam naj grem spat, ko nimam niti vinarja v žepu? Spazim se do godbenega paviljona, vzdignem diržerski pult, zlezem počenj in ves srečen zadremlijem.

Ne vem, čez kolko časa se zbudim. Nekje v bližini slišim štiri udare zvona. Kaj, štiri je že ura, si mislim; zdaj pa le brž ven, da te ne dobe stražniki, in kar naravnost v mesto, preden se do dobra zdan!

Skobacam se izpod pulta, si narahlo otepem prah z obleke in stopim na cesto, ki pelje po mojem prepričanju v mesto.

Grem, grem in pridem do visokih železnih vrat. »Aha, kar tu skozi, pa sem na mestnih tleh!« Pritisnem na kljuko, toda — vrata so zaklenjena! Obnem, ko to spoznam, pa stopi k meni iz grma mož postav — dvorski stražnik, njegovi široki srebrni navšivi so se svetili v mraku, me prime za roko in ljubezno vpraša:

»Kaj bi na radi, gospod?«

»V mesto hočem!«

»Ja, v mesto pa ni tukaj pot, ampak čisto v drugo stran. Zmotili ste se malo, vam bom pa jaz pokazal!«

Kmetijskim strokovnjakom

Prejeli smo: Med javnimi nameštenci je poklice kmetijskega strokovnjaka za napredek našega kmetijstva najbolj važen. Zal je v zvezi tej velpomembnosti bil od gotovih činilcev preveč omalovaževan. Nad nami je visel Damoklev meč politično - strankarske more, ki nam ni pustila, da bi se mogli po svojih zmožnostih svobodno razviti in povzpeli tako, da bi naš vpliv presegal vpliv politikov. Stranke so nam dale nagobčnike in zato smo bili državnih oblasti hlapci, kakor se je izrazil neki politik o uradnikih.

To stanje je minilo. Naša dolžnost je, da se zberemo v močno falango in zastavimo vse moči, da se naš vpliv pri novi ureditvi državne uprave vidno pokaže. Gre za naš obstanek. Godile so se nam velike krivice. Politika pripadnost in prizadevanje za stranko je bila boljša kvalifikacija, kakor že bi iz zemlje kopali zlato. Krivice se morajo popraviti, sprejem nekvalificiranih moči preprečiti. To zahteva pravičnost, ki bi rodila zadovoljnost in veselje do dela in pripomogla k uspehu našega kmetijstva. Moramo sklepati o načinu in pogojih, kako naj se v bodoče delijo podpore in dotacije za pospeševanje kmetijstva na deželi.

Le ako bomo imeli mi strokovnjaki take stvari v svojem delokrogu in bomo »ločevali mi, komu in koliko naj se v njegovem prizadevanju na kmetiji pomaga, bo mogoče hitro pokazati blagodejnost našega udejstvovanja na deželi. Ako se na Češkoslovaškem kmetu dobro godi je to zasluga kmetijskih strokovnjakov, ki so svobodni in gospodje na svojih mestih brez nagobčnikov.

To moramo doseči tudi mi. Zato naj družbo kmetijskih strokovnjakov v Mariboru skliče izredni občni zbor, na katerem naj se ta zadeva obravnava.

Fr. Malásek,
kmet. referent ljubljanske samouprave
v Novem mestu.

Belokranjsko pismo

Cromelj, koncem januarja. Dvakrat bela je sedaj naša krajina. Po kopino spi pod snežno odejo. Ceste so pušče in prazne. Od časa do časa se prikazuje izza ovinka kašne sani s prezoblimi potniki. Največji mučenik v tem hudem mrazu je vimiški postiljon Miko, ki tira redno svoje poštne kljuse v burji in mrazu preko klancev in poljan. Dobrave in pašniki so prazni. Ovce so po stajah, pastirji pa za pečjo.

Zenski svet ne miruje, ampak si zatika preslice za pas in prede. Kolovratni brne in predice se kosajo med seboj, katera bo več napredla. Po prelu hodi mladi svet: moški in ženski. Zenski prsti hite in predejo iz poveseva tenko nit, fantje pa se kosajo, kdor bo napravil lepše vreteno. Po drugih hišah pa že pripravljajo stavite, da bo za nje sedla spretna tkalka. Previdno se obrača vtičen sredi hiše, da se ne po mešajo niti in osnutke raste pod rokami vsako uro. Skozi nitalnice se vtičajo niti, da bo čimprej pripravljena osnova. Na sukalu navijajo čevlji ali kožulčke, ki pridejo v čoln, da bo švigal med osnovno sem in tja. Do spomladi mora biti platno tkano, ker takrat začne poljsko delo. Zato pa hite sedaj predice na vso moč, da končajo svoje delo.

Moški svet hodi okoli živine in jo krmiter s strahom opazuje, kako se krči lanski pridelek krme. Bog ve, če bodo izhajali do Jurjeva, ko se odpre pašja? Ob nedeljah korajžijo gospodarji v vinograd, da pogledajo, če je pri vinu vse v redu. Od hrana do hrana hodijo, dokler se v mraku zgornji ne vračajo domov k družinam, noseč jim bariček za prihojček. Med tednom pa drsijo sani, naložene z gnojem, na njive in v viongrade, da kasneje ne bo toliko trpela živina na slabih poth.

Zimsko tišino pa le prekinjejo tudi letos sem in tja veseli svatji, ki peljejo napretno mlado na novi dom. Vrisk in petje napolni selo, ko pridejo svatje tja. Godec ne čuti mraza, ampak gode kar naprej veseli in okroglega. Svatja mine večasi sredi noči in godec gre kar sam proti domu. Gospodinja mu je navezala obilo culo dobrot, da ne opoča na potu. Blizu doma ga prime glad in roka mu seže po brašno. Ne slana se mu zdi pečena, vendar naš godec ni izbirčen in je naprej. Pa vendar se mu zopet upre jed in spravi jo nazaj v bisago. Domov prišedši opazi možakar, da je

jedel — surovo meso, ki mu ga je dala gospodinja za naslednji dan domov... Od slej naprej pa pregleda naš Tone še pri luči popotno brašno, da mu ni treba zopet glodati — surove pečenke...

Slepar revnih hrvatskih seljakov

Skofja Loka, 1. februarja. V Skofjo Loko so prispeli v teku dveh mesecev posamež že trije hrvatski seljaki, da bi dobili pri neki veliki graščini grofa Strassinskega (ki ga sploh ni) dobro službo majerja.

V enem slučaju se je žrtv tavalje po Skofjo Loko, namerila na orožnike, ki so siromaka brez vsakih sredstev službenim potom odpremi domov v domovino. Pred mesecem se je v parni pekarni Viktor Žužeka oglašil mlad kmet Blaž Kluka iz sela Bebrina v Slavoniji. Z lekim strahom je vprašal G. Žužeka, ako ni v bližini neke neka bogata grofica Strassinska, ki ima velikansko posestvo. G. Žužek je takoj sumil, da ni vse v redu in pripravil je Blaža Kluko do tega, da mu je vse povedal. Seljak je povedal sledeče: V moji borni kuči v Bebrini se je oglašil pred dnevi človek, ki se je izdal za grofa, ki pa ne sme radi politike domov. Govoril je dobro poljski in ker je moja mati Poljakinja, ki se je naselila z menoj in ostalo obitelji še pred svetovno vojno v Slavoniji, je bil grof, ki je iz Poljske in poznal razmere moje matere, sprejet z odprtimi rokami. Moja žena in mati sta mu stregli s klobasami in lukom na debelo. In tako me je napotil, ker sem revež brez grunta, v Skofjo Loko, kjer naj bi imela njegova mati velikansko posestvo. Pravil je, da je sam pregnan iz Skofje Loke, ker se bori za svobodo »horvatskega naroda«. Narekoval mi je pismo sledeče vsebine: »Luba mati grofica Poljublium Ti roko, draga mati, in Ti pošiljam dobrega dekca Blaža Kluko, ki nikdar ne psuje Boga. Ko pride k Tebi, mu izroči ključce od blagajne, v kateri je 800.000 Din in prepusti mu v upravo vse posestvo. Na tem posestvu naj živi in dela, dokler se jaz, ubogi prezanec, ne vrnem domov...«

»Grof« je seljaku dejal, da si sam pisma ne upa pisati, ker bi ga pisava izdala, če bi pismo po kakem slučaju prišlo orožnikom v roke. Pač pa se je podpisal in sicer nečitljivo — »Zdelo se mi je.« je pravil Blaž, »da je to pri grofu že v navadi. V par urah sem se odpravil na pot in žena me je še spremljala na kolodvor Slavoniki Brod, kjer sva se razšla v veliki nadi, da bo siromastva konec.«

G. Žužek je sestavil prevaranemu seljaku brzojav na brožnike v Bebrini, da bi aretili sleparskega grofa, če se še tam potika. Brzojav pa je prišel prepozno. Slepar je nekaj dni gostil na Klukovem domu, potem pa je kraj zapustil.

Včeraj pa se je zglasil v isti pekarni drugi seljak, neke od Belovara. Tudi ta je vprašal spočetka previdno in nezaupno po grofici Strassinski. Končno je pokazal se listek s podpisom, ki je bil sicer nečitljiv, z Žužku pa vendar znan. Vprašal je seljaka, če tudi on išče poljskega grofa, ki je moral zapustiti svoje bogato posestvo. Seljak je ves začuden vprašal, od kod za bo-

Najboljše, najtrajnejše, zato
13 najcenejše!

ga, on to va. Zgodba je bila ista. Drugo žrtv si je lopov izbral na zagrebškem kolodvoru, izvalil od nje nekaj denarja kot »preganjani grof« ter jo potem poslal v Skofjo Loko na veliko posestvo. Predno sta se razšla, ga je vpraševal še za znanost, ki bi bili pripravljeni stopiti v njegovo službo.

Nameni sleparja so očividni. V prvi vrsti hoče žrtvi izvaliti denar pod imenom posojila ali kavcije za dobro službo. Znanost mu tudi škofjeloske razmere in je do slej še vsem svojim žrtvam dobro opisal poti od kolodvoru, tovarno klobukov in Poljansko dolino, skozi katero naj bi se šlo do njegove velike graščine.

Pri filatelistih

Ljubljana, koncem januarja. Minuli teden sem zašel med filateliste, med tiste ljudi, ki zbirajo poštne znamke z vsega sveta, torej take stvari, ki jih drugi ljudje mečejo stran. Povedal so mi, da so na podstrešjih v pozabljenih zabojih še zakladi, veliki in bogati zakladi, zakaj tudi stara avstrijska časopisna znamka se lahko prodaja za več deset tisočakov. So pa tudi redkosti ki gredo v sto tisočake. Dostil jih seveda ni, kakor ni na vsakem križpotju zaklada.

Posebna soba pri Cinkoletu je bila natičena. Čudna družba! Poleg polkovnika sedi zvančnik, maturant priateljske kramljice z dvornim svetnikom, trgovec govori resnico davkarju, še več: žurnalst napaja državnemu pravdniku in ga poveličuje v deveta nebesa. Edino zdravnik je še deloma pri svoji stroki, ker ima pinceto, namesto slušala pa lupo. In ta tako mešana družba nazadnje začne igrati tombolo kakor pridni soljarji in stare tete. Vse družabne, stanovske in socialne razlike so črtane in prav vsi so prijatelji med seboj. Menilo se pa največ o pogreškah in falzifikatih zato se mi tudi zdi razumljivo, zakaj je po zborovanju stražnik poštel stole in vse lepo zapisal v beležnico.

Ko je predsednik dr. Dereanil povedal da le zborovanje naznanil polcelič, so filatelisti sklenili da talnik z. Kavčič mora pravititi tud sestanke, ki združujejo člane vsake srede zvečer pri markah in čaju. Glavna točka vseh občnih zborov le sicer volitev, pa tudi odpadla, češ da so stranke prepovedane, in občni zbor le kar imenoval odbornike prejšnjega leta, le nameristo odhodnih dveh so posadili dva nova namestnika.

Gospod predsednik le konstatiral, da se članstvo množi in le postal društveni lokal pretesen. Knjižnica se je tako izpolnila, da le potrebna nova omara, denarja pa je toliko, da mora biti naložen na dveh knjižnicah v hranilnici. Le z borzo, ki bi naložila vsako nedeljo dopoldne združiti v Narodni kavarni vse organizirane in divje filateliste, zlasti pa naraščaj, le križ, ker se lo dosledno izogibaio njeni ustanovitvi. Povalno le omenil g. predsednik vne mo z Zaneta Vernika za ustanovitev te neobhodno potrebne borze, ker jo tako neumorno organizira in aranžira, da ni mogoče popisati. Tudi krožkov naj bi se članil udeleževali bolj številno, ker v krožkih lahko pridelo do večine znamk po mnogo nižjih cenah, kakor če jih naročajo iz inozemstva.

Na obnem zboru le članstvo poklonilo svoletmu častnemu članu in v resnici duši društva, predsedniku dr. Dereanilu zlat društveni znak v spomin na desetletno društva. Drugega častnega člana in društvenega mecena g. Tschurna pa čaka ta zlati spomin in društveni blazini, da ob proslavi pride sam poni z Dunaja.

Vsa poročila posameznih funkcionarjev in predloge le občni zbor sprejel soglasno in z zahvalo.

Svolo desetletnico namerava društvo proslaviti na najslovesnejši način: kako naj pa določi odbor. Najbrže priredi društvo veliko razstavo, ki bo najlepše pokazala slovenske znamke in vse izsledke na tem težavnem polju. S tem pa bo društvo najbolj nazorno pokazalo svoje marljivo delovanje, ki se stopnjuje od leta do leta. Govtovo se bodo do tedaj društvu pridružili vsi slovenski zbiralci, ker jim društvo razen vseh važnih katalogov in časopisov sveta ter bogate strokovne literature nudi tudi strokovnijaško presojo in nasvete v najtežjih vprašanjih.

„Slovenija“

Glasilo Zveze za tujski promet v Sloveniji in tujkoprometne zveze za mariborsko oblast.

Predpust je in zdaj jih lahko opazujemo: tiste zakonske moše, ki šele na plosnih svoje žene — odkrivajo. Krasne so njih žene, a moše tega ne vidijo; temperamentne so, ljubemive in naravnost hartmante, a moše tega ne vedo. Pa se za žene kar trgajo plesalci in jih ne izpušča jo iz plemnega objema. Nekateri so celo tako predrzni, da pripovedujejo možem: »Vaša milostiva je očarljiva!... In moš se začudi, pogleda za ženo in vidi, da je vsa res tako, le on ni tega zapazil ali pa je že pozabil. Pa jo ljubosumen odvde domov, in čeni sredi zime vzvete nova zakonska ponlad...»

Prav takile zakonec smo bili Slovenci že do nedavnega napram krasoti svoje domovine. Tuji se so nam jo morali odkriti, tuji so bili prvi turisti po naših planinah in gorah, tuji so pisali in peli prvi o njih Vodnik in Prešeren sta bila osamljena pevca v molčecem gozdu.

Česki romantični pesnik Karel Macha je l. 1834. s Pr. černom prekrakal v Ljubljano in je potoval po divotni naši Gorenjski. L. 1836. je v slavni veliki pesnitvi »Maja« izrazil svoje občudovanje mogočnim scenarijem slovenskih Alp. Prof. dr. V. Burian trdi, da je Macha v večno krasnih stihih naslikal heroično divj st in slinkovitost naših planin.

Česki pesnik Jan Neruda, prijatelj Fran. Gerbica, je položil svoje silne dojme s potovanj na naši domovini, zlasti ob Čerkniškem jezeru, v knjigo »Slike iz tujine«.

Nemški pesnik Rudolf Baumbach je bil prvi, ki je opozoril v svojem »pu »Zlatorog« Nemce na veličastnost Triglava in gorenjskih snežnih velikov.

Česka pisateljica Gabrijele Prehsava je povestmi s Koroskega in severne Gorenjske odkrivala Čehoslovskom mogočno poezijo slovenske romantične krajine. — a kolike »sluge za turistiko po naših gorah« imata češkoslovaška profesorja Chodumsky in Dvorsky, ki sta zlasti odkrila širnemu svetu Jezerko in Kranjsko goro, je dobro znano slovenskim in češkim turistom. Najkrajše, najtežje, knjiga pa je prišla izpod peresa nemškega turistapoeeta dr. Julija Kugyja »Iz življenja hribozarca«, monumentalno, v svoji stroki blazilno delo, ki nima para.

Tako so nam predvsem tuji privabili gostov. Nemcev, Čehov, Jugoslovenov, Angležev, Francozov, Italijanov i. dr. In ti gostje so nam potrdili, da je naša domovina resnično prelepa in vredna vse naše ljubezni.

Cudili smo se, zakaj veličine dojmov, ki so jih doživljali pri nas vedno dobrodošli gostje, sami še nismo mogli docela razumeti. Šele polagoma, ko smo gledali nezmanjšano navdušenje zmerom novih, kritičnih gostov nad našo krajino, našim planinskim rajem, našimi letovišči in zdravilišči ter našimi kopališči ob večno modri Adriji, šele tedaj smo spoznali, da je v istini lepa, zanimava, vseh mikov bogata naša Slovenija.

Na kar je dolga leta opozarjalo naše agilno in podjetno Slovensko planinsko društvo s svojim izvirnim glasilom, kar so opovali naši Jenki, Gregorčiči in Aškerc, kar so upodabljali naši slikarji krajinarji, sta končno sprejeli ljubljanska in mariborska Zveza za tujski promet v svoj delovni program. Začela se je na eni strani in tujini velikopotezna propaganda za posetanje naših krajin ter na drugi strani vzgoja našega naroda za sprejemanje tujih gostov. Z estetskega, higijenskega, družabnega, zlasti pa z gospodarskega stališča sta delovali obe zvezi jako uspešno. Z lepaki, letaki, razglednicami, brošurami, strokovnimi navodili, predavanji in osebnimi posredovanji sta zvezi brez zadostnih sredstev tekem let vendarle doslegli, da se danes naš narod ne le zaveda velikanskega gospodarskega pomena tujkega prometa v Sloveniji, nego da spoznav, tudi neobhodnost moderne, evropski civilizaciji in sodobni kulturi odgovarjajoče ureditve hotelov, restavracij in stanovišč za razvijane goste. Še vedno je kajpada marsikje nedostatkov in konservativne malobrižnosti, toda zasluga obeh zvez je, da vseh pogledih tudi tu kaj očividno lepo napredujejo.

Velik čim, ki se je doslej v naši publi-

Gripa je tu!

Ne čakajte, da tudi Vas popade, temveč oborožite se, da boste mogli je sve prve znake pobiti. Izvrsno orožje so

Aspirin

tablete

ker te olakšujejo glavobol, prehlajenja, trganje po udih, revmatizem in nevralgične bolečine.

Zahlevajte pristne Aspirin tablete v originalnem zamu »Boyer«, katere se spozna po modro-beli rdečvaršveni znamki.

ciatiki, žal, mnogo premalo beležili, pa je bila ustanovitev »Slovenije«, glasila obeh zvez, izhaja v Ljubljani od julija 1928 in je pravkar z dvojno številko zaključila svoj prvi letnik. »Slovenija« je publikacija, ki kakršne doslej sploh še nismo imeli in ki dela po svoji izvrstni vsebini, jeziku, slogu ter tehnični opremlitvi vso čast izdajateljicam, uredniku in slovenski grafični umetnosti. Napredek v kvaliteti vsebine in znanosti je očividno od številke do številke.

Glavna naloga »Slovenije« je: pospeševati si smisel na tujski promet pri domačem prebivalstvu, vzgajati naše hotelierje, gostilničarje in vse obrtnike ter vobče občinstvo v tujkoprometnih krajih za ustrezno sprejemanje in postrežanje, spodbujati podjetnost za grajenje hotelov, cest in drugih javnih naprav, dajati navodila za zimski sport, grajati vse higijenske, estetske in krčmarske strokovne nedostatke ter z opozarjanjem na inozemsko polletna letovišča, jesenska in pomladanska okrevališča, zimskosportna zabavišča in zdravilišča čim močnejše vplivati na slovenske razmere. Tej svoji nalogi je »Slovenija« že v 1. letniku prav vrlo in pogumno ustrezala. Podukov je dovolj in priznam, da prav praktičnih ter izrečnih v dobri obliki, inčijativnih predlogov, lenih in koristnih, je mnogo ter le čakajo, da jih udeležijo modernu podjetni rojci.

»Slovenija« pa je storila še več: njena propaganda za tujski promet z dobrih opisov krajev — deloma tudi v nemškem, češkem, srbohrvatskem in francoskem jeziku — ter z izvrstnimi slikami mora biti učinkovita. Naše lepe narodne noše v slikah in dobrih risbah ter s strokovnim opisom brez dvoma tuje zanimajo. Tu vidijo, da so Slovenci še zmerom (ali čim dale bolj?) lepa in zdrava rasa. Naše najbolj popularne pesmi z originalnim besedilom in nemškim prevodom ter z napovedjo na notah so prav umestne. Poleg slik iz naših mest, letovišč, zdravilišč, naših planin in gora ter iz sportnih (sankskih, smučarskih itd.) krajev, objavljenih v tekstu, pa prinaša »Slovenija« kot priloge izvrstno posrečene slike v vzglednem barokistiku, slike večje oblike z zasneženih naših planin na Gorenjskem in Pohorju, v Logarski, Savinjski dolini i. dr. — polnih zimске poezije in heroične impozantnosti.

Čisto nekaj novega pa je imenik gostov (Turiste) kot priloga posamezni številki. Tu so navedeni popolni naslovi vseh tujih in domačih gostov od 13. junija do konca sezone po vseh slovenskih letoviščih in zdraviliščih: Bled, Dohrna, Rožška Slatina, Boh. Bistrica, Boh. jezero, Begunje, Jezersko, Kranj, Medija-Izlake,

ZA DIN JE ZAVAROVAN VSAK JUTROV NAROČNIK ZA PRIMER SMRTNE NEZGODE

Greva nekaj časa v isto smer, odkoder sem bil prišel, za stopi iz mraka drugi stražnik.

»Tega gospoda sem prijel pri vratih dvorca imperatrice Aleksandre. — Odpeljite ga k mestni policiji!«

Novi stražnik me pelje dalje do ovinka in me da v roke mest. nadzorniku, ta pa pokliče izvoška in kmalu sva na policiji.

Dežurni uradnik se mi čudi, ko mu priporočim, na kak način sem prišel v tako neprijeten položaj in vidim, da mi nič kaj ne verjame. Gleda me in ma je z glavo ter piše zapisnik.

»Tjakaj ležite na divan; jutri zjutraj bomo že videli, kaj naj naredimo z Vami!«

Ležem, ne morem spati in premišlujem, kakšna ura me je zbudila iz spanja ravno opolnoči. (Pozneje sem zvedel, da se je menjala le nočna straža na bojni ladji v bližnjem pristanišču.)

Zjutraj mi povedo, da so poslali vse moje papirje in dnevnike s protokolom vred komandantu carskega dvorca: kakor bo on ukrenil, tako pa bo!

Komandant pa je bil tedaj general, bivši Črnogorec. On je menda pregledal papirje in spoznal, da nisem prav nič nevaren, ker ob pol 9. uri sem dobil vse svoje stvari nazaj in na policiji mi celo povedo, kod naj grem, da pridem hitreje k dvorski cerkvi, kjer bo ob 9. uri krst.

Ljudi je že vse po no, volajstvo tvori špalir. Vidim čisto od blizu ves slav-

nostni spreved: zlate in srebrne kočije, carja, carice, carične, prince Henrika in drugo gospodo. Kmalu so vsi v cerkvi. In potem ni dolgo n.časar: skozi notranja vrata so šli visoki gostje kar v dvorec.

Le godbo slišimo, kako igra v kratkih presledkih na zdravje! »Aha, novokrščenemu napijejo!« rečem polglasno. Isti hip me potegne sosed za rokav: »Odkod pa te, gospod, in česa iščete tukaj?« »Sta, gospod, vi! Krst gledam!« Sosed pomigne bližnjemu žandarju: »Peljite ga na policijo, sumljiv človek je!«

Dopovem jima, da sem prišel ravno kar s policije in da sem tukaj z dovoljenjem samega komandanta dvorca. Pregledata potni list in me pustita.

Začne deževati, ljudje se polagoma razidejo, jaz pa čakam in čakam. Od slamnika mi teče curkoma voda in obleka je malone premočena, a jaz stojim in čakam, z menoj pa tudi sosed detektiv in dva žandarja. Slednjič se mi vendar zdi prenemurno in oddidem po cesti za mesto, izkopljem nahrbtnik in grem svojo pot.

Za predpust!

konfeti serpentine kreppapir in girlande za dekoriranje papirnati krožniki in čepice razglednice za kalitvo pošto itd. priporoču M. TIČAR, LJUBLJANA.

Društva oprost! Društva oprost!

Fr. Molnar:

Kirurgov nož

Na nekem banketu, ki se je vršil na čast znanega skladatelja, sem sedel na nasprotni strani slovitega kirurga, tako, da sva si gledala v obraz.

Profesor je bil zelo čuden mož. V družbo je redko zahajal. Živel je izključno svojemu poklicu. Izven kirurgije je bil zanimala samo ena stvar na svetu: glasba. Ta pojav sem že večkrat opazil pri ranocelnikih. Ne vem, ali je to naravno ali kaj. Skratka lahko rečem, da glasba privlačno vpliva na vsakega kirurga. Mogoče je to postalo tradicija iz za velikega Billrotha. Nu, dovolj o tem. Banket na čast komponistu mi je ponujal vsakekor priliko, da vidim po dolgem času slavnega operaterja v fraku za mizo.

Na takih banketih je, kakor veste, v navadi običalni menu. Človek lahko je, če hoče, če noče, pa lahko vse pusti. Zelo sem bil iznenaden, ko sem spoznal, da profesor ne izbira med tema dvema možnostima. Nosil so mu na mizo čisto drugačne jedi kakor ostali družbi. Jedel je samo lahke in mehke stvari: ribe, gobe, jajci, torte. Jedi so mu prinašali na posebnih krožnikih. Uganil sem, da je moral profesor naročiti zase posebne jedi in sem sklepal po vsem, kar sem doživel, da ima kirurg svojo dieto. Očividno je opazil, da spremljam vsako njegovo kretnjo z izredno pozornostjo. Zato me je nago-

voril: »Gotovo ste opazili, da ne jem tistih jedi kakor ostala družba?«

»Seveda«, sem odvrnil. »Mislim, da se to imenuje dieta.«

»Dobro«, je dejal. »Povejte mi samo, kaj ste še opazili posebnega. Ali ste videli, da mi nekaj manjka?«

»Meso, če sem pogodil.«

»Ne meso«, je dejal. »Nekaj drugega.«

In preden sem utegnil priti na pravo misel, je kratko odgovoril:

»Manjka mi nož.«

In res, opazil sem, da nima noža. Jedel je samo s pomočjo žlice in vilice.

»Veste«, mi je pripovedoval, »to prakso sem usvojil zato, ker je nekoč odlična dama v salonu pri neki pojedini zaradi mene omedlela. Pomislite samo: redko se primeri, da obedujem ali večerjam v družbi. Tako me je nekoč iznenadil poziv prijatelja, bivšega pacienta in bivšega ministra. Moral sem na diner. Kakor vi, tako je tedaj sedela grofica, dama, o kateri govorim. Prineslo je pečeno pete'ina. Jem in obram, kakor je to v navadi, kakor so me učili obrirati kuretino, ko sem bil še otrok. Tako sem vsaj mislil o sebi. Bilo pa je drugače. Pozneje, ko je grofica prišla zopet k zvesti, sem se preveril, da nisem jedel tako, kakor se spodobi človeku moje vrste v odlični družbi. Čim sem vzel nož v roko, se je jela grofica vznemirjati. Sedaj razumem, kako je bilo. Pomislite samo: trideset let že vihiti nož v roki. Grofica mi je

očitala, da sem rezal petelina kakor nežne, silno občutljive mišice na človeškem telesu. Povedala je tudi, da jo zanima gledati ljudi pri jedi. Obiranje piščanca, da je izredno delikaten posel. Posebno se je navduševala za pečeno goslebo in piščance, ki so jo navdajali skoro z estetskim občutkom. Takšne sigurnosti in naglice ter večšine, s kakršno sem jaz rezal piščanca, pa je rekla, da ni videla še n'koli. In to jo je navdajalo z neko odpornostjo, zoprnostjo... ki je končno dobila slednjič izraz v omedlevici. Ves čas, ko sem rezal meso, ni mogla odtrgati oči od mojih rok. Tako jo je zanimalo moje početje z zaklanim pevcem. Končno ji je jela operacija presedati. Prišlo ji je na um, da sem se svoje neopisne ročnosti naučil na živem človeškem telesu. Pred očmi se ji je stemnilo... Padla je in morali smo jo močiti, da se je spet zavedela.

Zdaj pa stvarna plat moje zgodbe. Več desetletij nisem imel pri jedi noža v rokah. Nisem si hotel pokvariti gibov, ki sem jih vajen pri kirurškem poslu. In naposled sem našel izhod v tem, da sem izločil nož iz svojega namiznega pribora. Kadar zaidem v družbo, naročim jedi, pri katerih ne potrebujem noža. Nepristano me obhaia misel, da si ljudje pod nožem v mojih rokah mislijo nekaj drugega... Orodie, ki jim zadaia rane... Zato, vidite, jem samo z vilicami in žlico in uživam le pečene ribe in jajca...»

Medvode, Kamnik, Ratoče-Planica, Kranjska gora, Prevalje, Rimske vrhove, Soštanje, Laške toplice i dr. — seznam, ki je dal uredništvu pač prav težkega in sitnega dela.

«Slovenija» je brez dvoma eden naših najbogatijših in najzanimivejših zbirkov, za kateri gre priznanje izdajateljic, posebej pa še skrbnemu in inicijativnemu uredniku, prof. Fr. Kobalu. Oporazarjam na «Slovenijo» vse slovenske javne lokale, knjižnice, šole in vse narodne obitelji. Zbornik je krasen in poln zanimive, tehtne vsebine. Fr. Gr.

Sokol

Nova knjiga o Sokolstvu. Minljaturna knjižnica v Novem Sadu je pravkar izdala v svojem 61.—64. anopisno malo priročno knjižico «Sokolstvo», ki obravnava v 15 odstavkih najprej sokolsko ideologijo, orisuje nato v najmarkantnejših oblikih razvoj in razširjenje sokolske misli pri posameznih slovanskih plemenih, popisuje sedanje stanje vseh slovanskih Sokolstva in prinaša končno pregledno tablico o stanju Jugoslovanskega sokolskega saveza. Knjižica je po svoji priročni obliki in jasni vsebini prav dobrodošlo propagandno sredstvo za najširše slove naroda in ker je pisana v cirilici, lahko dostopna vsem onim mladim ljudem, ki se poslužujejo te pisave. Isto založništvo je izdalo že prej tudi «Zgodovino telovadbe», dalje nekoliko snopčev kratkega zgodovinskega opisa raznih slovanskih narodov itd.

Prosvetna anketa. Jugoslovanski sokolski savez priredi po svojem prosvetnem oddelku od 20. do 27. t. m. svojo prvo večjo prosvetno anketo, ki se jo bodo udeležili delegati iz skoraj vseh sokolskih žup. Namen ankete je, da na osnovi dosedanjih izkušenj na prosvetnem polju obdelajo razni izven-savezni referenti vse panoge sokolskega prosvetnega dela, odobro, kar je bilo dobrega in skušajo najti za nekatere dosedanje neuspešne metode boljše načine. Za vsako stroko bo vedno imel referat eden izmed župnih delegatov, koreferat pa zastopnik katere druge župe, kjer so prilike popolnoma drugače. Na tak način se bodo našla pota in sredstva za poglobitev in povečanje sokolskega prosvetnega dela. Udeležniki ankete si bodo ogledali tudi marionetno gledališče na Taboru, sokolsko gledališče v Radovljici in bodo prisostvovali tudi rednim telovadnim uram ljubljanskih sokolskih društev.

Sokol v Borovnici. V nedeljo 20. t. m. se je vršil v Sokolu, domu redni letni občni zbor borovniškega Sokola ob zadovoljivi udeležbi članstva. Občni zbor je vodil starosta br. Drašler, ki je pozdravil delegata ljublj. sokolske župe podstarosta br. Mesca z Viča, nakar je predlaval novoleto poslanico JSSS in kratko oris delovanja Sokola v minulih poslovnih dobi. Apeliral je na članstvo, da vestno vrši svoje sokolske dolžnosti. Iz načelnikove poročila je bilo razvidno, da so vsi društveni oddelki, razven ženske dece, skozi celo leto telovadili redno in sistematično. Poleg domačega nastopa se je Sokol udeležil vseh prireditveh bratskih društev v obsejnih in notranjskem okrožju. Tudi prosvetno delo je bilo zelo živahno; vršila so se predavanja, gledališke predstave, in razne zabavne prireditve ter gostovanja bratskih društev. Stokovna knjižnica je lepo urejena in dokaj številna. Blagajniško poročilo je bilo izčrpno podano, iz katerega je bilo razvidno, da sanacija Sokolskega doma lepo napreduje in se je dolga znatno znižala. Poročila za l. 1929 je bil soglasno odobren. Na predlog revizorjev je bil podeljen br. blagajniku Lampretu in ostalemu odboru soglasno absolutorij. Občni zbor je tudi odobril garancijski fond za II. jugosl. veseloski zlet v Beogradu l. 1930 in določil letni javni nastop za 7. julija t. l. Pri volitvah, ki so se izvršile soglasno, je bil ponovno izvoljen za starosta zaslužni in poštovni brat Drašler, ostali odborniki pa so večinom dosedanj. Sokol v Borovnici v splošnem delu napreduje in so vsi zborovalci pokazali, da polnoma vestno izvršujejo sokolske ideje. Končno se je oglašil še župni delegat br. Mesec, ki je v jedrnatem govoru podal nekaj smernic za bodoče delo, nakar je br. starosta zaključil lepo uspešno zborovanje. Zdravo! I. H. Bolgarsko telovadno društvo «Junak» je na seji svojega zveznega starešinstva dne 12. t. m. sklenilo, da priredi l. 1930. v Sofiji vsejugoski zlet, letos, oziroma prihodnje leto pa izlet na Poljsko in v Francijo. Tekom letošnjega leta se tudi reši vprašanje glede vstopa bolgarskih junških organizacij v Slovanski sokolski savez. Gre sva za rešitev nekaterih spornih točk, ki pa se bodo dale s lahko izgledati. Po vstopu v Slov. sokolski savez se bo junška organizacija najbrže imenovala «Bolgarsko sokolsko društvo «Junak».

Besede sestre Tvrsheve o sokolski rodbini

Praški dnevnik «Narodni Listy» je nedavno prinesel v sokolski prilogi kratak, toda zelo značilen in prirčno pisan članek sestre Tvrsheve, soproge našega ustanovitelja o sokolski rodbini. Članek se glasi:

Ali more biti kaj lepšega in veselejšega za sokolsko obitelj, kadar vstopa v vrste sokolske dece najmanjši član rodbine? S ponosom in radostjo pripeljeta roditelja, oče krepak telovadeč, mati vzorna telovadka, svoje najmlajše dete v telovadnico in ga priključita med najmlajše sokolske pripadnike? Vodita svoje dete po oni poti, kamor je nji-ju zanesla pred mnogimi leti navdušenost za sokolsko misel in delo za tedaj še zaslužni narod. Sli s tem činom samo pomnožujeta število pripadnikov sokolskega plemenarja.

Sokolstvo je v takih družinah postalo udomačena tradicija, rodbine pa so prinesle v Sokolstvo oni prirčni, iskreni in brat-ski duh, ki vlada po sokolskih društvih. Ni je organizacije na svetu, kjer bi bilo tako prirčno, prijateljsko in vdano razmerje med posameznim članstvom kakor je baš v sokolskih vrstah. V njih vežba iz ene in iste rodbine i oče i mati; starejši sin je že vstopil med vrste mlajšega članstva, hčerka je naraščajnica, mlajši sin naraščajnik, najmlajši pa je ravnokar prišel tudi sokolovati. In celo stari dedek se še vedno z veseljem in radostjo spominja onih dni, ko je vežbal pod vodstvom pokojnega ustanovitelja Tvrsheve med njegovimi prvimi borci. S polno pravico lahko trdimo, da je opaziti sokolsko delo v rodbini kakor rdečo nit, ki se vleče skozi troje rodov in je tokom časa začrtala i rodbini i Sokolstvu svoj poseben odznak. V naših sokolskih rodbinah prevladuje duh-narodnega dela poštivalnosti, vztrajnosti, demokratičnosti in poštenosti. One pa so tudi najtrdnješa opora sokolske organizacije, saj prebija sokolsko udeleževanje od deda na očeta, odtod na sina in dalje, vedno dalje.

Sokolska misel, vzgoja, tradicija in pobuda, da mora vsak sin, vsaka hči služiti svojemu narodu, tvori tako močno gonilno silo in priganja k delu, da se moramo v marsičem zahvaliti našim sokolskim rodbinam za uspehe Sokolstva. Zato naj bodo pozdravljene vse sokolske rodbine!

Tudi jugoslovansko Sokolstvo lahko s ponosom presteje svoje sokolske obitelji. Ni jih malo. Poznamo med nami mnogo spoštovanih rodbin, katerih člani delujejo nad vse pošteno in za sokolsko stvar. Naša stvar pa je, da storimo vse, da se krog pravih sokolskih družin še bolj razširi po vsej naši državi in stvori jakie in trdne temelje naših organizacij, ki jih ne premaga nobena sila, Sokolske rodbine — narod sokolski!

Velike smuške tekme Gorenjske sokolske župe v Mojstrani

V nedeljo 3. t. m. je zbral smučarski odsek gorenjske sokolske župe v Mojstrani svoje najboljše smučarje-Sokole, da v medsebojnem tekmovalstvu dokažejo uspehe svojega dela. V Sokolstvu se je začelo smučarstvo gojiti šele v preteklem letu in že uspeh enoletnega dela je velik. V društvih naše gorenjske sokolske župe je zavzelo smučarstvo tak obseg, da se je zbralo na poziv smučarskega odseka 42 tekmovalcev-članov in 27 naraščajnikov, med njimi tudi prva naraščajnica Azmanova iz Kranja. Članov je bilo prijavljenih še več, je število, morali so radi hripe izostati. Vendar je tudi to število častno in lepo za tako kratak čas.

Tekmovalci so se zbrali v Mojstrani že v soboto zvečer. Na predvečer so bile izvršene še vse priprave ter zdravniška preiskava tekmovalcev, ki jo je izvršil zdravnik pogranične čete dr. Varron. Med tekmovalci je vladal red in disciplina, kar je bilo opaziti ves čas tekme. Sokolsko društvo v Mojstrani in jeseniški odsek sta z veliko poštivalnostjo izvršila vse priprave. Tekmi so prisostvovali tudi zastopniki JSS br. načelnik dr. Viktor Mur-nik, tajnik dr. Riko Fux ter br. Čobal in Burgstaler ter zastopnika župe br. starosta Sajovic in načelnik Azman.

Za člane je znašala dolgotrajna proga 18 km. Start in cilj je bil v Mojstrani pred hotelom «Triglav». Proga je bila dolinska, težka z zaprekami. Višinska razlika 150 m, snežne razmere dobre. Tekma je pričela točno ob 9. uri pri 20 stop. mrazu. Lepo je bilo skrbjeno za razvrstitev kontrol. Vodja tekme je bil načelnik smučarskega odseka Gor. sokolske župe br. Rauhekar.

Startalo je 42 tekmovalcev ter jih je prišlo na cilj 29, drugi so morali izostati zaradi različnih defektov. V članski tekmi je zmagal br. Kočar Lado iz Jesenice, ki je došel na cilj v času 2:13:40, drugi je bil br. Babič Maks iz Mojstrane v času 2:16:31, tretji br. Bevc Ludovik iz Jesenice v času 2:19:58. Ostali bratje so sledili drug za drugim v kratkih presledkih. Dosežen je bil za ta kratak čas zelo lep uspeh, s katerim je Gor. sokolska župa lahko zadovoljna. Sistematično gojenje smučarstva v Sokolstvu bo prineslo lepe uspehe, ker se je videlo mnogo dobrih, krepkih in navdušenih smučarjev, ki bodo z vajo dosegli krasne uspehe.

V nedeljo popoldne se je nato vršila tekma naraščaj. Veselje je bilo pogledati za-reče obraze naše mladine, ki je nestrno pričakovala na začetek tekme. Točno ob 2. uri je startalo 27 naraščajnikov, med njimi ena naraščajnica. Proga je bila dolga 7 km. Start in cilj istotam kakor pri članih. Ha, kako veselo so drveli naši mladiči na smučeh! Vseh 27 je prišlo na cilj, niti eden ni hotel izostati. V najkrajšem času je došel na cilj naraščajnik Jakopič Albin, Moistrana v času 37:43, drugi Ko-kalj Milan. Bled v času 43:25, tretji Rabič Val. ml. Moistrana v času 45:40. Ostali so sledili v kratkih presledkih.

Povdariti moramo, da je bila za članstvo in za naraščaj proga zelo težka, na nekaterih krajih zamedena od snega, ker je bil ponoči hud vihar. Tekma je končala v najlepšem redu brez vsake poškodbe in brez vsakega incidenta, lepo disciplinirano, sokolsko. Ob 4. uri popoldne so se zbrali vsi tekmovalci v hotelu Triglav, kjer je bil razglašen uspeh tekme. Zmagovalcu članov in naraščaj so bile poklonjene smučke kot spomin na to prireditev. Brat starosta Sajovic in načelnik dr. Mur-nik sta v svojih nagovorih pravilno povdarjala velik pomen smučarstva, ki spada v sistem naše sokolske telesne vzgoje povdarjajoč pri tem, da naši smučarji pri tem ne smejo pozabiti na sokolsko delo v telovadnicah, ker eno spopolnijo drugo in le tako bo mogoče doseči lepe uspehe. S tem je bila lepa sokolska prireditev končana in razšli smo se v zavesti, da naj vse naše Sokolstvo posveti tej panogi naše telesne vzgoje mnogo pozornosti, ker je lepa, zdrava in potrebna. Pridejo kmalu na vrsto sa-vzne tekme in do tedaj na delo!

Radio in jugoslovansko-češkoslovaški stiki

Maribor, 4. februarja.

V novih razmerah bo tudi delo na polju jugoslovansko-češkoslovaškega zblizovanja v marsčem oteženo. Treba bo iskati deloma novih smeri in sredstev. Žal, da smo doslej popolnoma zanemarjali najpri-pravnejše sredstvo za medsebojni stik in spoznavanje, ki nam ga nudi radio. Kakor po navadi, so nas tudi v tem prehiteli Čehoslovaki. Posebno radio-oddajna postaja v daljnih Košicah ima često na programu jugoslovanske pevke in koncertne točke, pa tudi referate o naši kulturi. Praški radio pa poučuje celo srbohrvaško (predavatelj je generalni tajnik Zveze češkoslovaško-jugoslovanskih lig g. min. svetnik Beringer). Mi še vsaj doslej nismo storili nič podobnega.

Kako prijetni pa bi bili takšni «radio-stiki» med Čehoslovaki in Jugoslovani in koliko poudarila, praktičnega uspeha bi nam lahko prinesli, je pokazal nedavno prvi poskus radio postaje v zahodnočeški metropoli, v industrijskem Plznu. Otvoril je program s primernim nagovorom državni poslanec in župan mesta Plzna, g. P. i. k. tu-di predsednik odtodne J. M. Lige, ki je med drugim tudi naprosil poslušalce, naj spo-roče, kako jim je ugajal prvi pizenski pro-gram.

Odziv je bil seve velik, tako da je imel župan P. i. k. nekaj dni polno mizo hvaležnih in deloma kritičnih pism radio-poslušalcev. Pizenski dnevnik «Nova doba» objavlja sedaj nekaj poročil iz te zanimive ko-rispondence pod naslovom «Kako je ugajal Plzen?» Iz vseh koncev republike CSR so prihajali priznalni dopisi, kritizirala je samo razvija in izbirna Praga. Pa tudi iz Jugoslavije je prišlo mnogo dopisov, posebno iz Zagreba, odkoder so poročali češkoslovaški rojaki, s kakšnim zadovoljen- in ponosom na svojo «črno» zahodnočeško metropolo so poslušali pizenski koncert v prostorih zagrebških «Česke besede», kjer so imeli v to svrhu posoben sestanek. Pa tudi Hrvatji so se ozdrasili in poslali v Plzen mnogo iskreno pisanih pozdravov.

Nas pa bo zanimalo najbolj to, da je po-ročal tudi Češki klub iz Rogaške Slatine, kako so tudi v Slatini čisto jasno, razločno in brez motenj slišali pizenski program. Plzen nam je torej dal s tem prav lep primer praktičnega izvajanja poglobitve jugoslov. stikov in bi bilo le želeli, da se čim prej odzovejo tudi jugoslovanske ra-dio - postaje v Ljubljani, Zagrebu in da že pri otvortviri prične na tem polju delovati tudi beograjska postaja.

Dr. Avg. Reisman.

Pred sodniki

Študentovska zgodba

«Gaudeamus igitur...» polje veseli študente v mrzlo decembarsko noč in ne mislijo na nočni pokol. V mesečini se blestijo hišice ljubljanskega predmestja. Mahoma obstanejo študentje pred prijaznim nizkim domom.

«Tu stanuje moj ideal, moje življenje,» pravi dolgi Tine. Dilek se vstopijo v krog in zapoje podokornik. Nič se ne gane.

«Ne vem, ali nas je slišala ali ne. Menda ven-dar ne spi kakor poth, ta šmentana dečval» zavpije Tine, potrkva prav lahko na okence in zakliče: «Vstani, vstani ljubica, gidi, že si je lunika!»

Tinetova izvoljenka se pa ne zmeni za štu-dente. Zbujena je in na zalega trgovca misli, ki ji je ponudil srce in lepo svilenko bluzo, kakrš-ne študent ne bo zlepa premožgal.

Tine se enkrat potrkva. Namesto ljubice se oglašja stražnik: «Kar z menoj v našo kamurico vas bom odvedel, če boste preveč sitnariji in ka-lihli nočni mir!»

Tinetu to ne ugaja, začne ugovarjati in straž-nika žaliti.

«Ker ne razumete lepe besede, se pa logiti-mirajte, to vam ukazujem v imenu postavlj» reče stražnik z rezkim glasom. Tine se prestraši in se prične opravičevati, da je danes nekoliko krockal in je zato siten.

«Gaudeamus igitur...» prepevajo študentje naslednji dan na Tinetovem domu, dočim se on

jezi ter koine usodo in ljubico, ki mu je sporočila, da ga ne mara. Obenem s pismom nezveste izvoljenke je dobil Tine tudi še drugo pismo od sodišča, ki ga vabi, naj plača 200 Din globe.

Invalid in njegova ljubezen

Invalid Janex bo sedel mesec dni v zaporu, njegova ljubica Tončka pa 14 dni, Janex je sodno ločen, Tončka tudi. Pa sta se srečala na svojem potovanju po naši deželici in obema se je zazde-lo, da ju je združila usoda ter sta ostala kar skupaj.

Invalid in Tončka sta potovala okoli in delila vse dobroto ter tudi vse nezgode tega življenja. Dospela sta v Domžale in se ustavila v neki go-stilnici. Sedla sta k mizi. Janex je vzel v roke ki-taro, ki jo je nosil na rami in je pričel svirati. Bilo je sveder in v gostilno je prišlo vedno več gostov. Invalid je nabral pri gostih precej denarja.

Janex je znova zaigral in zapela sta s Tončko tisto pesem o abogem ciganskem otroku. Janex se je tako zamaknil v petje, da ni opazil orož-nika, ki je tedaj vstopil, prišel k njegovi mizi in čakal, da se koncert neha.

Pa je orožnik vprašal invalida, če ima dovo-ljenje za ubiranje strun na kitari po gostilnah. Janex se je lagal, da ima dovoljenje, ki ga je pa dal baš podaljšati. A tovaršico je predstavil orožniku za svojo ženo poročeno.

Na orožniški stamici je Janex priznal svoje gre-he, da je oženjen z drugo žensko, da je kitaro nekele ukradel in da je s svojo tovaršico beračil in se potepal po svetu. Pa so oba poslali v Ljub-ljano.

Močna lobanja

«Močno lobanjo imam! Lani 26. avgusta me je okoli polnoči udaril po glavi delavec France na Brdu. Lopnil me je s pivsko steklenico tako močno, da se je steklenica razbila, glava pa ne; le koža je bila poškodovana. France je bil siten, ker ni dobil v naši brdski gostilni plače, pa se je spravil name.»

Tako je pripovedoval sodniku Janex Trdin. France je bil zelo slabe volje, krivde ni zani-kal, le s pijanostjo se je zagovarjal. Sodnik je to upošteval in Franceta obsodil le na 300 Din globe.

Nezgoda

Delavec Stanko iz Notranjih gor je prišel 30. oktobra lani v vaško gostilno. Fant je bil pošteno pijan. V gostilni je pričel vpiti in raz-grajati, ubil je tudi pivsko steklenico. Ker go-stilnikar ni mogel fanta pomiriti, ga je postavil pod kap. To je Stanka tako razkajalo, da je vr-gel čez plot mizo, ki je stala pred gostilno in odnesel klop, katero so pozneje našli v sosedo-velem gnoju, kamor jo je zavlekel.

Stanko se je kasneje zopet vrnil v krčmo in pričel znova razsajati. Ker je gostilničar spre-videl, da ne bo imel pred njim mira in se tudi ni btil varnega, ga je zavezal na rokah in no-gah, ga posadil na divan in šel zadevo javit orožnikom.

Baš, ko ni bilo gostilničarja doma, je vstopil zidar Janex in zagledal zvezanega fanta leže-čega na divanu.

«Odvedi me,» je prosil Stanko Janeza F., ka-teremu se je fant zamislil. Toda Janez razgra-jaču ni mogel odvezati vrvi, ker so bile pretrdo zadržane. Pa je storil kakor Aleksander Ve-lik in je vrv prerezal. Pri tem pa je ravnal ne-koliko neprevidno in je tudi Stanka vrezal v roko.

In zidar Janex se je moral te dni zagovarjati zaradi prestopka lahke telesne poškodbe. Ker pa se je sodnik prepričal, da je zidar Janez svoje-ga znanca ranil v roko le po nesreči, je bil oproščen.

Dopisi

ORMOŽ. Dne 31. januarja se je ustanovila tu podružnica Vinarskega društva za ormoški sod-ni okraj. Za načelnika je bil soglasno izvoljen g. Lovro Petrovar iz Ivanjkovcev, za njegovega namestnika pa g. Franc Hanželič iz Hardeka pri Ormožu.

CERKNICA. Namesto vena na krsto umrlega veleposesnika g. Frana Serka so darovali So-koli: g. Ivanc Makso 100 Din, g. Hugo Mlavec 150 Din in g. Anton Moden, Begunje 150 Din, za kar se odbor Sokola darovalcem najspojele za-hvaljuje.

Zaroka Charlesa Lindbergha

Iz Mehike javljajo, da se bo popu-larni letalec Charles Lindbergh letos 1. februarja oficijelno zaročil s hčerko ameriškega poslanika v Mehiki, gđc. Morrow. Ženin in nevesta sta se spo-znala o priliki Lindberghovega poseta mehiške prestolnice, ko je Lindbergh po nalogu severoameriške vlade letel iz Washingtona v Mehico City.

Tvrška A. Fuchs naznanja, da je njen do goietni in zvesti zla-tarski del.vojja, gospod

Karol Šegatin

dne 4. II. 1929 po kratki mučni bo-lizni, togu-dano preminul. M ri-lu-vega in vestnega nameščena ohrani tvrdka v trajnem spominu. Lj. b. jana, 4. II. 1929.

Vs mogočni je noklcal k sebi nepozabnega soproga, očeta in stare a o eta, gospoda

Josipa Berdavs-a star.

ki e po kratkem trpljenju v 82 letu star sti danes ob 2. pop-reviden s svetm zakramenti mino v Go podu zas.al. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti v sredo, 6. februarja 1929 ob 11. dopoldne na farno pokopališ e.

Sve e maše zad šn ce se b do jale v župni cerkvi v Valtl vasi.

Valta vaš, 4. ebru, rja 1924.

Ža ujoča soproga, otroci, vnuki in ostali sorodniki

ZAHVALA

Užaloščeni, vendar utolaženi s premožnimi izrazi sočutja po-vodom smrti našega dobrega očeta, starega očeta, brata, tasta in strica, gospoda

Antona Osolina

posestnika

se tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najpri-srčneje zahvaljujemo.

Posebno smo dolžni zahvaliti se za poštivalnost g. primarju dr. Blumauerju, g. mestnemu fiziku dr. Russa, čd. duhovščini, č. sestri strežnici iz Vicentinuma, pevskemu društvu iz Moravé pod osebnim vodstvom g. Tomana za pretrpeliive žalostinke, do-mači požarni brambi, domačemu cerkvenemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke v cerkvi, številnim darovalcem krasnih vencev in šopkov in vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so od daleč in blizu blagopokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana - Sentvid pri Lukovici, 2. februarja 1929.

2 8 a

ZALUJOČE SORODSTVO.

Znani mlinski koncert sprejme agilnega, zanečljivega

ZASTOPNIKA

za Slovenijo. V obzir pride samo uvedena tvrdka ali gospod, ki za-more prevzeti garancijo za delkredero. Obširne ponudbe poslati pod »Leistungsfähig 321-9« na Interreklam d. d., Zagreb, Marovska ul. 28

2597-a

Brez posebnega naznanila.

MARIJA BUČAR roj. KRISTOFIČ naznanja v svojem in v imenu svoje hčerke BOŽENE ter ostalih sorodnikov prežalost-no vest, da je njen nadvse ljubljani soprog, predobri papa ozi-roma brat, svak in stric, gospod

Anton Bučar

šef pismonoš. oddelka na glavni pošti v p. in hišni posestnik

včeraj, dne 3. februarja t. l., po dolgem, mukapolnem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče, boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega bo v torek, dne 5. februarja 1929, ob 4. uri popoldne izpred doma žalosti, Stari trg št. 9, na pokopali-šče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1929.

Obšina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod 2 6 a

Potitega srca in naigleblje žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancom in svojim odj malcem reža ošmo vesti, da nas je mnad.ma zapustila sestra gospa,

Frančiška Šmon roj. Mušič

posestnica in mekarica v Trzinu

v ponedeljek zjutraj, 4 t. m. ob pol petih previ-dena s svetotajstvi v 42. letu mirno v Gospodu zas.pala.

Pogreb se vrši v sredo, 6. t. m. popoldan ob 3. uri iz bše žalosti v Trzinu št. 114 na tario pokopališče v Menges.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Trzinu.

V Trzinu, dne 4. ebruarja 1929.

Josip Šmon, soprog F. Mušič. mati Franc, Jan. z. Ignac. Anton, Katarina brate in sestra

Naročila in vse dopise
ličito se v malih oglasi,
je poslati na Oglasi
delo Jutra, Ljubljana
Priloga, Tel. št. 492

Mali oglasi

Use pristojbine se uparja
li obsegi in naravni, se
cer se oglasi na pristojbo
Čekovna račun pošilja
nabavka ljubljana, št. 1182

Mali oglasi, ki služijo v poročevalne in ročaj
ne ravne občinstva vaka bareda 50 par - Naj
manjši znesek Din 5 - Pristojbina za tifo Din 3-

Ženske, dopisovanja in oglasi trgovskega ali
reklamskega načrta: vaka bareda Din 5 - Naj
manjši znesek Din 10 - Pristojbina za tifo Din 5-

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.- Za naslove
kliče telef. števil 3492, 2492 ter ekspozitura v Šiški telef. števil 3203.

2 krepka vajenca

se strogo usposablja
srečno tako, da v trajno
delo Naslov pove oglasi
oddelku Jutra. 2521

Izurno šiviljo

srečno tako, da v trajno
delo Naslov pove oglasi
oddelku Jutra. 2521

Hišnika

ki bi opravljali vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Hišnika

ki bi opravljali vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Hišnika

ki bi opravljali vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Kuharico

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Praktikanta

ki bi opravljali vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Gospodinj

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Opekarskega

akordanta
ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Strojnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Strojnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Trg. sodravnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Miček Tiček

piše in riše Ksenija Prinkova.

11.

A adajle nekaj ogromnega, črnega za-
krilo solnce. Otrpnila sem od strahu in zadrž-
nila iz marjetice v vodo.

Trgovski pomočnik

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Pietilja

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Perico

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Pek. vajenca

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Starejši gospod

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Zobotehnik

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Hišnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Hišnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Kuharico

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Praktikanta

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Gospodinj

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Opekarskega

akordanta
ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Strojnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Trg. sodravnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Dva potnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Provizij. zastopnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Zastopnike

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Hišnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Hišnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Kuharico

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Praktikanta

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Gospodinj

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Opekarskega

akordanta
ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Strojnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Trg. sodravnika

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Miček Tiček

piše in riše Ksenija Prinkova.

11.

A adajle nekaj ogromnega, črnega za-
krilo solnce. Otrpnila sem od strahu in zadrž-
nila iz marjetice v vodo.

Frizerka

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Starejša kuharica

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Trgovce

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Poročne prstane

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Vsakovrstno zlato

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Cerne - juvelir

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Pisalnico

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Pekarna

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Puhasto perje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Klavir poučuje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Drzanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Učiteljica

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Učiteljica

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Učiteljica

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Lanča-Lambda

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Veče lepe prostore

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Manevranja

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Lokal

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Veče lepe prostore

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Manevranja

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Stanovanje

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Pridelki

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Les

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Drva

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Sobe

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Opremljeno sobo

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Opremljeno sobo

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Opremljeno sobo

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Opremljeno sobo

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Opremljeno sobo

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Opremljeno sobo

ki bi opravljala vseh
del, ki jih zahteva
vse, kar je potrebno
za delo. Naslov pove
oddelku Jutra. 2521

Michel Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

V enem izmed oknjakov je Pardaillan zagledal znane obraze. »Glej, glej!« je zamrmral. »Trije bivši ordonanci Henrika Valoiskega! Gotovo čakajo svoje gospe, dične princeze Favste. A kje sta vrlji Bussi in nečak gospoda Perettija?«

Iz prirojene radovednosti je Pardaillan nekajkrat obšel dvorano. Zdalci pa je opazil, da je zavladala v pravkar še oživljenem, glasno šumečem prostoru mrtvaška tišina. Vse gibanje je bilo mahoma prestalo in vsi prisotni so stali kakor okameneli na svojih mestih.

Kaj se je bilo zgodilo?

Barba Roja je še vedno iskal načina, kako bi osmešil Pardaillana. In ker se ni mogel ničesar domisliti, se je zadovoljil s tem, da je ostal vitezu za petami. Toda občinstvo v predsobju je kmalu opazilo njegovo početje. Zavzeto, preplašeno mrmranje je šlo od ust do ust; očitno je bilo pričakovati dogodkov. Kakšnih, ni vedel nihče. Toda vsak je hotel videti in slišati. Vse je obnemelo v pričakovanju nižjega se nastopa. Kakšen bo? Komedija ali pa tragedija?

Pardaillan je kmalu začutil, da je on sam tarča vseh pogledov. Ne da bi pokazal kako zadrego, je mirno krenil proti izhodu.

Pred vrati je stal oficir, napet kakor na paradi. Barba Roja je za Pardaillanovim hrbtom zapovedujoče mignil z roko. Namesto da bi se umaknil, je oficir iztegnil preko vrat svoj goli meč in rekel, čeprav z izbrano vpludnostjo:

»Prepovedan izhod, gospod!«

43

»A!« je prostodušno dejal Pardaillan. »Izvolite mi tedaj povedati, kod pridem iz dvorane.«

Oficir je negotovo mahnil z roko proti ostalim vratom, ne da bi določeno pokazal, na katera izmed njih.

Pardaillan je krenil sredi obče napetosti proti drugim vratom. A tam je zadel ob sobarja, ki je, kakor pravkaršnji častnik meč, iztegnil svojo palčico in z globokim priklonom opozoril viteza, da je izhod prepovedan.

Pardaillan je komaj vidno nagrbničil obrvi in vrgel preko rame pogled, ob katerem bi se bil Barba Roja najbrže zamislil, da ga je utegnil prestreči.

Toda Barba Roja ni videl ničesar. Barba Roja si je še vedno belil glavo, kaj naj stori, da osmeši Francoza.

»Tako mi Pilata,« je pomislil Pardaillan gledaje okoli sebe, »videti je, da me imajo ti imenitni lakeji za norca!«

A takoj nato je neomajno nadaljeval svojo pot, ki ga je naposled privedla do Favstinih ordinancev.

In glej, Montsery, Chalabre in Sainte-Maline so zdajci stopili naprej ter se globoko priklonili vitezu, ki jim je od svoje strani kar najgalantneje odzdravil.

»Gospod de Pardaillan,« je skoro neslišno zamrmral Sainte-Maline, »kakor gotovo veste, imamo nalogo, da vas ubijemo... in bomo to pri prvi priliki tudi storili.«

»Čeprav z največjim obžalovanjem,« je odkritosrčno pripomnil Montsery.

»Zakaj spoštujemo vas izredno visoko,« je s svojim najlepšim priklonom dodal Chalabre.

Pardaillan se je nasmešnil in vrnil en naklon za vse tri.

»Toda,« je nadaljeval Sainte-Maline, »videti je, da vam hočejo v tšili smešno vlogo. Oprostite mi, gospod vitez, to besedo, ki je izrečena brez vsakega žaljivega namena.«

»Kar govorite, gospoda,« je vpludno odvrnil Pardaillan.

»Evo, gospod,« se je oglašil Montsery, ki je bil od nekdanjega vročernvejši izmed trojice, »mislil, da naj mi trije mirno gledamo, kako zahmehujejo našega rojaka, nam je neznosna.«

»Zlasti še, ker ga poznamo kot brezmadežnega kavalirja,« je dodal Sainte-Maline.

»Nu, kaj ste tedaj sklenili, gospoda?« je vprašal Pardaillan, ki ga je že obhajala zadrega kakor v vseh ganljivih trenutkih njegovega življenja.

Bogme, gospod,« je dejal Chalabre in značilno udaril po ročniku svojega meča, »sklenili smo naštetim tem lukojedcem plačilo, ki so ga zaslužili s svojo nesramnostjo.«

V veliko čast si bomo šteli, gospod, da smemo ob vaši strani izdreti meč,« je rekel Sainte-Maline z galantnim naklonom.

»Vsa časta bi bila zame, gospoda, se je zahvalil Pardaillan.

»Seveda si pridržimo svobodo, da vas potlej naskočimo pri prvi priliki,« je pripomnil Montsery.

»To se razume,« je blago priklimal Sainte-Maline.

Pardaillan jih je obletel s pogledom polnim neizrekljive otožnosti. Nato je resnobno izpregovoril:

»Vrhi plemiči ste, gospoda. Vaša ponudba, za katero se vam najljepše zahvalim, vam bo prišteta v zaslugi; vsaj jaz je ne bom nikoli pozabil. Toda — pri tej besedi se je ironični nasmešek vrnil na njegov obraz — zastran mene nikar ne skrbite. Ne bojte se, da bi morali gledati osmešenje svojega rojaka. Če bo zdajle kmalu smeha več ko dovolj, se vsekako ne bodo smejali meni.«

»Kakor vam drago, gospod,« je rekel Sainte-Maline, ne da bi delj stlil v vanj.

»Na razpolago ostanemo vzlic temu,« je dejal Chalabre.

»In kakor hitro nam daste znamenje, navalimo,« je dodal Montsery.

BELI TEDEN

Beli teden. Kot so april — maj, oktober — november meseci, v katerih nakupavamo za sledečo sezono, december mesec darov, julij mesec potovanj, tako je FEBRUAR MESEC BELEGA TEDNA. Hišni gospodinji je tedaj dana prilika, da izpopolni svojo zalogo z ugodnim nakupom bele hišne in kuhinjske oprave. Ona ve, da damo tekom belega tedna v promet le ono blago, ki ga občinstvo potrebuje in zahteva. Z ozirom na veliko število naših zadovoljnih odjemalcev smo nakupili veliko obsevnost potrebnih stvari, in ker se pri našem naglem in velikem odjemu zadovoljujemo z majhnim dobičkom, zmoremo za skrbno izbrano blago nastaviti cene, KI BODO ZOPET DOKAZALE, DA SMO VREDNI ZAUPANJA NAŠIH ODJEMALCEV.

Samoumevno, da je nemogoče, da bi v tem naznanilu navedli vse blago, zato bomo navedli le nekatere kvalitete, ki naj služijo kot kaži-pot v naših oddelkih.

Za gospodinjo je užitek, če si v naših dekoriranih prostorih ogleda oddelek ZA PLATNO. Vsak trgovec mora, v stremljenju, da hoče imeti vedno tudi najcenejše vrste na razpolago, nuditi šifon po 8 Din. Dobe se celo še cenejše vrste. Jasno je, da ne bomo priporočali najcenejše vrste, kot najbolj namenu odgovarjajoče. Izplača se izdati za boljše blago 2 — 3 Din več. Dobra kvaliteta je naša po 13 Din in kot nekaj posebnega nudimo našo »cvetlično tkanino« po 15 Din. Seveda imamo tudi v drugih vrstah bogato izbero. Za posteljino uporabljamo hišna gospodinja damastni gradl, ki je izdelan iz egipčanske Mako-preje. Zelo trpežna vrsta n. pr. je naša kvaliteta po 28 Din meter 80 cm širine. Za gospodinjo, ki hoče opremiti svoj dom s skromnimi sredstvi, imamo zelo poceni namizne prte, celo po 30 Din komad. Drug bel prt skupaj z 6 desertnimi servijetami z pisano borduro stane 72 Din, izmed dražjih omenjamo zelo dobre po 190 Din (damast z azuro za 6 oseb).

Znano je, da imamo ogromno izbero brisač in žepnih rutic, batistšifon-žepne rutice za otroke stanejo Din 1.50, zefir-rutice 2.75, robci z barvastim robom za gospe 4 Din. Batist robci za dame z azuro 4.50 itd. TISOČI TUCATOV ČAKAJO NA NAVAL OBČINSTVA. Preveč bi bilo naštevati še ostale vrste, priporočamo vam samo, da zahtevate naše vzorce brezplačno. Točno navesti namen uporabe.

IZ NAŠE VELIKE IZBERE PRIPOROČAMO VAM NASLEDNJE:

PERILO ZA DAME

Srajca za dame:	Din
šifon s čipkami in vstavkom	23.—
šifon kot zgoraj z motivom	26.—
fin šifon z vstavkom vezene	39.—
fin šifon krasno vezen	42.—
fin šifon posebna izdelava	48.—
šifon, oblika naramnic, in zapona na ramenih	30.50
šifon z robčkom in zobci	36.—
nočna srajca platnena, azur	38.—
nočna srajca, šifon azur	58.—
Kombinacija srajce in hlače:	
šifon z azuro, vezen	32.—
šifon z azuro in gobastim okrasom	50.—
Kombinirana spodnja krila:	
iz dobrega platna	34.—
batist, klekljane čipke	44.—
dobro šifon z vezeno	62.—

Predpasniki:	Din
iz modrega platna	16.50
iz dobrega platna	34.—
z naramnicami	16.—
z naramnicami, volant-okrasom	27.—
z naramnicami, vstavljenim okrasom	41.—
iz modrega tiska	14.—
iz modrega tiska, zadnja fazona	21.—
iz modr. tiska, z naramnicami in žepom	25.—
iz modrega tiska, zgoraj zaprt	35.—

ČIPKE

Klekljane in iz sukanca:	Din
1 cm široke per meter	1.25
2 cm široke per meter	1.75
2.5 cm široke per meter	3.—
3 cm široke per meter	4.—
Valencijske čipke in vstavki:	
1 in 1/4 cm široke per meter	2.—
1 in 1/2 cm široke per meter	2.50
2 cm široke per meter	3.50
1. t. d.	
Bela vezena, čipke in vstavki:	
2 cm široke per meter	1.—
2.5 cm široke per meter	1.75
3 cm široke per meter	2.50

Zastori:

Madras - zastori, ki se dajo prati, dvo-krkni in draperija z desinom v različnih barvah	90.—
Odeje velike, tople	180.—
Otroške odeje iz flanele	30.—
Predposteljnički, juta, Smyrna	54.—
Predposteljnički, juta, motvoz	64.—
Hočne preproge 4 meter	28.—

MODA ZA GOSPODE

Srajca z barvastim oprsem	54.—
French-srajca z lepim desinom	65.—
Zefirna srajca	90.—
Popekin-srajca, bela	120.—
Popekin-srajca, pisana	125.—
Kratke spodnje hlače, šifon	28.—
Kratke spodnje hlače, močan gradl	39.—

Dolge spod. hlače, ki se zavezujejo, platno:	Din
Dolge spod. hlače, ki se zapenjajo	28.—
Kratke nogavice, enobarvne, par	56.—
Kratke nogavice, melirane	9.—
Kratke flon-nogavice	20.—
Kratke modne nogavice	28.—
Kratke svilene nogavice	56.—

OBLEKE ZA DELAVCE

Bel delavski plašč, pralni gradl	130.—
Črn klotast plašč	150.—
Modri delavski plašč, močan gradl	130.—
Natarska bluza, bel gradl	85.—
Pekovska bluza, bel gradl	85.—
Kuharska bluza, bel gradl	95.—
Kuharska čepica	15.—
Natarski predpasnik	22.—
Kuharski predpasnik	28.—
Motorna obleka iz impregnirane tkanine	240.—
Vetrovni jopič za turiste	180.—

STEKLENINA

Kozarec za piti	2.—
---------------------------	-----

Kompotni krožnik češko steklo	7.50
---	------

Kompotna skleda 21 cm	7.—
---------------------------------	-----

Nastavek za pecivo 22 cm	7.—
------------------------------------	-----

Doza za sladkor	9.—
Doza za surovo maslo	11.—
Likerni servis za 6 oseb	28.—

PORCELAN

Kavna skodelica za belo kavo s podstavkom	6.—
Kavna skodelica za črno kavo	4.—
Skodelica za belo kavo z dekoracijami	8.—
Skodelica za črno kavo z dekoracijami	5.—
Bel lončič	2.50
Bel lončič z dekor.	3.50

Servis za pecivo, 1 velika skleda in 6 malih z dekor.	Din 40.—
Servis za belo kavo, bel, za 6 oseb	75.—
Servis za belo kavo, dekoriran	160.—

Servis za črno kavo s pladnjem, lepo dekoriran za 6 oseb 108.—	
--	--

LESENO BLAGO

Servijetni obroči, lakirani	2.—
Lesen cedilnik	2.—

Tolkalo za meso	3.—
---------------------------	-----

Deske za meso z ročajem:

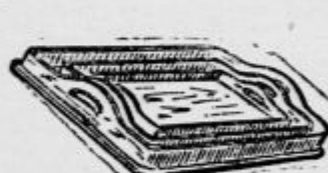
0 1 2	
3.— 5.— 6.—	Din

Deska za meso z robom:

0 1	
6.— 7.50	Din

Sušilci za brisače s kleni: 3 4 kline	
14.— 16.—	Din

Pladnji iz lesa

cm 22 26 30 38 42 46	
Din 4.50 9.— 12.— 16.— 20.— 24.—	

Pladnji fino lakirani:

cm 26 40 45 50 55 60 65 70	
Din 12.— 22.— 28.— 32.— 37.— 40.— 48.— 52.—	

Etažer za začimbe	8.—
Etažer za začimbe, velik, 14 delov	35.—
Etažer velik za posodo	65.—
Valjalk	30.—
Obešala za obleke	1.—
Obešala za obleke, lakirana	2.50

OBUVALA ZA DOMA

Domači pantofli iz klobočevine, vel. 36-42	14.—
Domači pantofli v barvah, z usnj. podplati	50.—
Otroški čevlji, kombinirani, v različnih barvah, velikost 19-26	35.—

Kartneri & Suter

ZAGREB
ILICA 4

akviziterjev.

Fiksurni i. d. b. a. provizija. — Ponudbe na upravo lista pod »Agilni akviziter«.

Čaj „Dva Lengera“

v originalnih omotih sloveče ruske firme

GUBKIN-KUZNECOV.
Osnov 1843 v Moskvi

Potvrjeno z uradno analizo te brez primesi barve. Dobiva se v vsaki večji kolonijalni trgovini.

Generalno zastojstvo:
»Slovenska Uzalnost«
Beograd.

Frankopanova 24 — P. b. 136.
Cenik pošiljamo na zahtevo te trgovcem

Centrala: 1487 a
The Asiatic Trading Corp. London

Samo radi svoje

Kvalifere

Merima Otroško milo

je največ
zahtevano u
celi dezeli

MERIMA 1839

Kupim celokupno instalacijo

za proizvodnjo „Bacula“ strojev

(gaterji in stroji za pletenje) četudi so bili že v rabi, da so le v dobrem stanju. Ponudbe z detaljnim opisom poslati pod »129« na Jugoslovensko Rudolf Mosse a. d. Beograd. 2594-a

Naprodaj je

kompletna delavnica za proizvod bonbonov

in čokolade v Zagrebu, obstoječa 6 let in dobro uvedena. Stanarina nizka. Stroji in orodje vse novo.

Dopise poslati na Jugoslovensko Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Zrinjski trg 20, pod »Čokolada«. 2596-a

MAKULATURNEGA PAPIRJA

Za trgovce, za obrtnike, za peke, za mesarje, za industrijo

večja množina

na razpolago po ugodni ceni

Naslov pove uprava »Jutra«.